

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Vliv městské památkové rezervace Jičín na rozvoj města

Bc. Markéta Dytrychová

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Markéta Dytrychová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vliv městské památkové rezervace Jičín na rozvoj města

Název anglicky

Influence of the Jičín Municipal Monument Reserve on the development of the city

Cíle práce

Cílem práce je zdokumentovat historický vývoj od vzniku až po současný stav městské památkové rezervace Jičín. Dílčími cíli bude analyzovat péči o památky nacházejících se v rezervaci, jejich využití, společenský přínos a dopady těchto investic a aktivit pro obyvatele a návštěvníky města.

Metodika

V diplomové práci bude použit deskriptivní přístup založený na empirickém rozboru již existujících a uskutečněných událostí. Metodikami práce bude zejména analýza, deskripce a kvalitativní hodnocení průběhu v čase. Pro splnění dílčích cílů práce bude provedeno dotazování u odborníků z oblasti kultury a cestovního ruchu a památkové péče a zároveň anketa mezi návštěvníky a obyvateli města.

Doporučený rozsah práce

60-80 s

Klíčová slova

finanční podpora, kulturní památka, městská památková rezervace, památková péče, program regenerace, společenský život

Doporučené zdroje informací

ESKELINEN, Heikki, et al.: Competitiveness, Localised Learning and Regional Development: Specialization and Prosperity in Small Open Economies, Taylor and Francis, 2002. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquest-com.infozdroje.czu.cz/lib/czup/detail.action?docID=169634>.

FRANCEK, J., MATĚJKOVÁ, K. Dějiny Jičína. V Praze: Rybka, 2010. ISBN 978-80-87067-81-9.

HEŘMANOVÁ, E. – CHROMÝ, P. *Kulturní regiony a geografie kultury : kulturní realie a kultura v regionech Česka*. Praha: ASPI, 2009. ISBN 978-80-7357-339-3.

HEŘMANOVÁ, E. – PATOČKA, J. *Lokální a regionální kultura v České republice : kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8.

JETMAR, M. – PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

KLIPCOVÁ, B., ULIČNÝ, P. Valdštejnský palác v Jičíně. V Jičíně: Regionální muzeum a galerie, 2011. ISBN 9788087486016.

KUČA, K., KUČOVÁ, V. Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami. Praha: Národní památkový ústav, 2015, 168 s. ISBN 9788074800252.

PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.

SEMOTANOVÁ, E., CHODĚJOVSKÁ, E. Jičín. Praha: Historický ústav Akademie věd České republiky, 2008, 60 s. ISBN 978-80-7286-114-9.

ÚLEHLA, V. Jičín na konci 19. století. Jičín: TomTour, 2006. ISBN 9788023981711.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

Ing. Jakub Husák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2017

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 01. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vliv městské památkové rezervace Jičín na rozvoj města " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27. 3. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jakobovi Husákovi, Ph.D. za vedení diplomové práce, a především velké poděkování patří všem členům pracovní skupiny pro Program regenerace MPR Jičín, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout.

Vliv městské památkové rezervace Jičín na rozvoj města

Abstrakt

Teoretická část diplomové práce se zabývá historickými souvislostmi vzniku památkové péče na území našeho státu a jeho systémem řízení, přičemž hlavní pozornost je zaměřena na možnosti financování památkově chráněných území, zejména prostřednictvím Programu regenerace a jeho vliv ve vztahu k rozvoji města.

Praktická část práce se zaměřuje na postup, jak je městský program regenerace aplikován v rámci obnovy kulturních památek v městské památkové rezervaci Jičín od doby jeho vzniku až po současnost. Důležitou součástí práce tvoří detailní rozbor financování akcí obnovy městské památkové rezervace v rámci Městského programu regenerace MPR Jičín. Praktická část byla zpracována na základě rozhovorů se členy pracovní skupiny pro Program regenerace. Nedílnou součástí je rovněž anketa, v níž odpovídali obyvatelé i návštěvníci, kteří se opakovaně pohybují v MPR Jičín a jejichž názory jsou mimořádně důležité. Kapitoly zakončuje návrhová část, která se zabývá problémy, které byly identifikovány na základě rozhovorů či vyplynuly z výsledků ankety a nabízí návrhy a doporučení, které by mohly vést k posílení vnímání městské památkové rezervace v Jičíně.

Klíčová slova: finanční podpora, kulturní památka, městská památková rezervace, památková péče, program regenerace, společenský život

Influence of the Jičín Municipal Monument Reserve on the development of the city

Abstract

The theoretical part of the diploma thesis deals with the historical context of monument care in the territory of our state and its management system. The main attention is focused on the possibilities of financing the monumentally protected areas, especially through the regeneration program and its influence in relation to the development of the city.

The practical part focuses on how the urban regeneration program is applied in the framework of the restoration of cultural monuments in the Jičín Municipal Monument Reserve from its origins to the present. An important part of the thesis is a detailed analysis of the financing of actions for the restoration of the municipal heritage reserve within the Municipal Program of Regeneration of MPR Jičín. The practical part was incorporated based on interviews with the members of the Working Group on the Regeneration Program. An integral part of the poll was also held by residents and visitors who have repeatedly moved to Jičín MPR and whose views are extremely important. The chapters conclude the design part, which deals with issues that have been identified through interviews or emerged from the survey results and offers suggestions and recommendations that could lead to the enhancement of the perception of the town's historical heritage site in Jičín.

Keywords: financial support, cultural monument, urban conservation area, monument care, regeneration program, social life

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Historické souvislosti památkové péče	14
3.2 Systém památkové péče	16
3.2.1 Odbor památkové péče Ministerstva kultury	16
3.2.2 Národní památkový ústav	17
3.2.3 Krajské a obecní úřady	18
3.3 Památkově chráněná území.....	19
3.3.1 Památkové rezervace	21
3.3.2 Památkové zóny	23
3.4 Financování památkové péče	24
3.4.1 Program regenerace MPR a MPZ.....	28
3.5 Vliv památkové péče na regionální rozvoj.....	31
3.5.1 Nemovité kulturní památky	35
3.5.2 Ekonomické a sociální přínosy kulturních akcí	39
4 Vlastní práce	42
4.1 Koncepce vzniku městské památkové rezervace Jičín.....	42
4.1.1 Rozsah a dokumentace vymezující území MPR Jičín	44
4.2 Péče o kulturní památky na území MPR Jičín	45
4.2.1 Akce obnovy kulturních památek	47
4.2.2 Havarijní stav a nevyužívané památkové objekty	50
4.3 Financování MPR Jičín	51
4.3.1 Program regenerace městské památkové rezervace Jičín	53
4.3.2 Soutěž Historické město	56
4.4 Společenské využití objektů v MPR Jičín.....	57
4.4.1 Valdštejnský zámek	58
4.4.2 Valdická brána	60
4.4.3 Židovská synagoga a bývalá židovská škola	62
4.4.4 Valdštejnská lodžie	63
4.5 Využití ostatních objektů a veřejných prostranství v MPR Jičín.....	65
4.5.1 Stav životního prostředí	66
4.5.2 Občanská vybavenost	66
4.6 Vnímání MPR Jičín jejími obyvateli a návštěvníky	67

4.6.1	Hlavní zjištění	68
4.6.2	Výsledky a diskuse	70
5	Závěr.....	74
6	Seznam použitých zdrojů	77
7	Přílohy	80

Seznam obrázků

Obrázek 1	Rozložení nemovitých kulturních památek v historickém jádru města	46
Obrázek 2	Objekt Valdštejnského zámku.....	59
Obrázek 3	Pohled na Valdickou bránu ze Žižkova náměstí	60
Obrázek 4	Objekt Rumcajsovy ševcovny v ulici Pod Koštofránkem.....	61
Obrázek 5	Objekt Židovské synagogy.....	62
Obrázek 6	Objekt bývalé židovské školy	63
Obrázek 7	Objekt Valdštejnské lodžie.....	64

Seznam tabulek

Tabulka 1	Státní, krajské a městské památkové objekty s kulturním využitím.....	32
Tabulka 2	Ostatní památkové objekty s kulturním využitím.....	33
Tabulka 3	Kulturní akce v památkových objektech podle krajů v roce 2016	37
Tabulka 4	Rekapitulace schválených akcí obnovy pro rok 2018	49
Tabulka 5	Plán výdajů z rozpočtu města na obnovu kulturních památek v roce 2018....	52
Tabulka 6	Souhrn akcí realizovaných z Programu regenerace v letech 1995–2017	54

Seznam grafů

Graf 1	Průběh financování v Programu regenerace MPR a MPZ v letech 1993–2016...29	
Graf 2	Spoluúčast na financování akcí obnovy v letech 1995–2017.....55	
Graf 3	Vnímání území MPR Jičín	68
Graf 4	Důvody pro návštěvu území MPR Jičín.....	69

1 Úvod

Historická jádra českých měst prochází v posledních letech zásadní proměnou. Jde o proměnu v pozitivním slova smyslu, ve které dochází jak k obnově kulturních památek ve středu měst, ale i k jejich oživení. Mízí zchátralé objekty a centra měst se opět stávají středem společenského života. Nelze popřít, že tyto skutečnosti jsou odrazem starostlivosti památkové péče, ale i snahy měst a jednotlivých nadšenců. Bezesporu velký přínos má pomoc z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, díky níž mohou být kulturní památky opravovány. Avšak zásadní vliv mají jejich jednotliví vlastníci, ať už jsou jimi fyzické nebo právnické osoby, různá občanská sdružení či samotná města a jejich političtí představitelé, kteří hledají cesty nejen jak kulturní památky obnovit, ale především, aby opravené objekty nezůstaly bez využití.

Malebné, historické, ale i moderní a dynamické, všechny tyto i další přívlastky vystihují rozlohou i počtem 17 tisíc obyvatel nevelké město Jičín. Díky své poloze v půvabné krajině Jičínské pahorkatiny je také často nazýváno branou do Českého ráje a návštěvníci jej mají spojené s pohádkovou postavičkou loupežníka Rumcajse. Samotné město bylo založeno na půdě královských statků na přelomu 13. a 14. století. Jeho podobu v následujících stoletích utvářelo několik významných šlechtických rodů, přičemž nejvýraznější podobu získalo v době, kdy město vlastnil ctižádostivý vojevůdce a politik z počátku 17. století, Albrecht Eusebius z Valdštejna. Ten z něj učinil hlavní město svého Frýdlantského vévodství, jehož území bylo vyňato ze zemských desek a stalo se tak jakýmsi státem ve státě. Zároveň byl kraj za jeho vlády, ušetřen větších válečných hrůz, vysokých daní a povinnosti armádních přezimování a byl proto nazýván terra felix, tedy šťastnou zemí. Valdštejnovy ambiciózní plány nebyly kvůli jeho předčasné smrti v roce 1634 dokončeny, přesto se dodnes město pyšní ojedinělým příkladem jednotné koncipované rané barokní výstavby. Právě tato vzácná dochovaná skutečnost urbanistického a krajinného plánování byla důvodem pro prohlášení historického jádra města a Valdštejnova letohrádku za památkovou rezervaci. Tématem diplomové práce je městská památková rezervace Jičín a její přínos a využití z pohledu obyvatel a návštěvníků města. V roce 2017, kdy vznikala podstatná část této práce uplynulo 50 let od vydání výnosu, na jehož základě byla zřízena památková rezervace historického jádra města Jičín a 30 let od vydání výnosu o jeho prohlášení. V tomto roce rovněž Jičín získal titul Historické město 2016 v soutěži „O nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace

MPR a MPZ za rok 2016. A navíc v tomto roce kreslená pohádková postava loupežníka Rumcajse, o níž psal Václav Čtvrtek, jenž do Jičína jezdíval za svým dědečkem, oslavila 50. výročí.

Teoretická část diplomové práce se v úvodu zabývá historickými souvislostmi vzniku památkové péče na území našeho státu a jeho systémem řízení. Dále je již pozornost zaměřena na památkově chráněná území a možnosti jejich financování zejména prostřednictvím Programu regenerace. Závěr teoretické části odkrývá vliv památkové péče ve vztahu k rozvoji regionů včetně ekonomických a sociálních přínosů kulturních památek. Praktická část práce se zaměřuje na postup, jak je městský program regenerace aplikován v rámci obnovy kulturních památek v Městské památkové rezervaci Jičín od doby jeho vzniku až po současnost. První kapitola se zabývá rozбором koncepčních dokumentů a prohlášením města za městskou památkovou rezervaci. Ve druhé je popsán rozsah památkového území a zhodnocen současný stav kulturních památek. Třetí kapitola analyzuje financování akcí obnovy městské památkové rezervace v rámci Městského programu regenerace MPR Jičín. Čtvrtá kapitola se zabývá tématem společenského využití památkových objektů a akcí s nimi spojených. O zhodnocení ostatních objektů a veřejného prostranství včetně stavu životního prostředí a občanské vybavenosti se snaží pátá kapitola. Uvedené kapitoly byly vytvořeny na základě řízených rozhovorů se členy pracovní skupiny pro Program regenerace Města Jičín, a to odboru kultury a cestovního ruchu, ekonomického odboru, územního plánování a oddělení dotací a památkové péče, ale i s politickými představiteli, přičemž v souhrnu jejich autentický pohled pomůže osvětlit základní východiska a motivace směřování MPR Jičín.

Nedílnou součástí praktické části je anketa, v níž odpovídali obyvatelé i návštěvníci, kteří se opakovaně pohybují v MPR Jičín a jejichž názory jsou mimořádně důležité. Šestá kapitola tak tvoří zhodnocení vnímání MPR Jičín na základě výsledků ankety. Zjišťovanými oblastmi byla dostupnost služeb, úroveň vybavení mobiliářem, dopravní situace, životní prostředí a společenské vyžití v MPR Jičín. Kapitoly zakončuje návrhová část diplomové práce, která se zabývá některými problémy v památkové rezervaci, které byly identifikovány na základě rozhovorů či vyplynuly z výsledků ankety a nabízí návrhy a doporučení, které by mohly vést k posílení vnímání městské památkové rezervace v Jičíně. Problematika obnovy a využití památek se netýká jen památkově chráněných území. Památky by se měly snažit obnovovat a oživovat všechny instituce a měli by se o to pokoušet i jednotlivci. Dané problematice je proto věnována tato práce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zdokumentovat historický vývoj od vzniku až po současný stav městské památkové rezervace Jičín. Dílčími cíli bude analyzovat péči o památky nacházející se v rezervaci, jejich využití, společenský přínos a dopady těchto investic a aktivit pro obyvatele a návštěvníky města.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část podává pohled na historické souvislosti vzniku památkové péče na území českého státu a roli institucí při vytváření systému ochrany památkové péče. Dále podrobně přibližuje podstatu ochrany nemovitých kulturních památek a památkově chráněných území. Detailně se zabývá možnostmi financování památkové péče, zejména prostřednictvím Programu regenerace z Ministerstva kultury. Závěr teoretické části hledá spojitost památkové péče ve vztahu k rozvoji regionů a identifikuje ekonomické a sociální přínosy kulturních památek a v nich realizovaných kulturních aktivit. K vytvoření teoretické části byla využita odborná literatura zabývající se památkovou péčí. Dále byly využity zveřejněné výroční zprávy Ministerstva kultury, metodické materiály Národního památkového ústavu a volně přístupné statistické ročenky či statistiky návštěvnosti. Praktická část se zabývá analýzou aplikace Programu regenerace městské památkové rezervace Jičín v letech 1995–2017. Tato část je zpracována na základě podkladů poskytnutých odbory Městského úřadu v Jičíně a na základě řízených rozhovorů se členy pracovní skupiny pro Program regenerace.

Metodikami práce byla zejména analýza, deskripce a kvantitativní i kvalitativní hodnocení průběhu v čase. Pro splnění dílčích cílů práce byly provedeny řízené rozhovory a anketní průzkum formou osobního dotazování. Pro rozhovory byli osloveni členové pracovní skupiny pro Program regenerace MPR Jičín. S rozhovorem souhlasila polovina z nich, tj. osm členů, kterým byly předány okruhy otázek z jejich oblasti. Členové následně zapracovali své odpovědi do písemné podoby a dále byli ochotni zapůjčit i některé podklady k dalšímu zpracování. Jejich odpovědi byly volně zapracovány do textu podle tematické oblasti. Dále byl proveden anketní průzkum v historickém centru města Jičína. Původně bylo předpokládáno, že jeho provedení bude spočívat ve vložení anketního lístku

do měsíčníku Jičínského zpravodaje a na webové stránky města. Po sdělení tiskového mluvčího města, že návratnost dotazníků touto formou bývá velice nízká, bylo původní rozhodnutí změněno na formu osobního dotazování. Náhodně byli osloveni kolemjdoucí u dvou objektů nacházejících se v MPR Jičín, tak aby se vzorek respondentů pohyboval kolem 60 osob, což je asi desetina trvale bydlících obyvatel v MPR Jičín. Dotazování probíhalo v pracovní dny u prodejny regionálních produktů na Valdštejnově náměstí čp. 91 a o víkendu potom v blízkosti informačního centra. Obě místa se nachází v objektech, které jsou kulturní památkou MPR Jičín. Cílem ankety bylo zjistit, jak obyvatelé či návštěvníci, kteří centrum navštěvují opakovaně, vnímají historické jádro města, které je městskou památkovou rezervací.

Výzkumné šetření bylo rozděleno na dvě základní části. V úvodní části byl zjišťován vztah k lokalitě MPR Jičín včetně identifikačních otázek týkající se věku a pohlaví. Následně bylo zjišťováno, které skutečnosti jsou největším problémem či naopak, která oblast posiluje vnímání MPR Jičín, a to z důvodu, aby mohly být určeny priority pro rozvoj daných oblastí. Druhým zjišťovaným okruhem byly skutečnosti, které jsou z pohledu respondentů důležité, aby zvolili k návštěvě uvedenou lokalitu. Zjišťovanými oblastmi byla dostupnost služeb, úroveň vybavení mobiliářem, dopravní situace, životní prostředí a společenské využití. Sběr dat kvantitativní části probíhal formou osobního dotazování respondentů, kteří byli vybráni náhodným výběrem, resp. byli ochotní se zúčastnit průzkumu. Údaje byly zaznamenávány do tabletu, a to pomocí hodnotící škály. Kvalitativní část spočívala v označení kvalitativních výstupů jednotlivých odpovědí pomocí nástroje Excel a zpracování do tabulek a grafů. Sběr dat probíhal v září 2017 v pracovní dny i o víkendu. Následné zpracování dat probíhalo v říjnu a listopadu. Cílovou skupinou průzkumu byli náhodní kolemjdoucí v historickém centru města, kteří tvořili převážně obyvatelé města. Pro průzkum bylo získáno 50 relevantních respondentů ve věku 18–65 let. Výzkumným nástrojem byl strukturovaný dotazník o délce 10 minut. Zjišťovanými oblastmi byla návštěva památek a historických míst, dále návštěva kulturních akcí, společenské využití, úroveň veřejných prostranství a definování problémů v městské památkové rezervaci Jičín.

3 Teoretická východiska

Uvedená kapitola pojednává o skutečnostech souvisejících se vznikem památkové péče, zejména důvody, účelem a cílem jejího vzniku, ale i institucionálnímu uspořádání řízení systému památkové péče. Pozornost je dále zaměřena na oblast týkající se památkově chráněných území, detailněji na památkové rezervace a zóny, možnosti jejich financování a postavení a úlohu v rámci regionálního rozvoje.

3.1 Historické souvislosti památkové péče

Vztah společnosti ke stavbám a uměleckým dílům zděděným z minulosti byl až do přelomu 18. a 19. století většinou ryze utilitární. Dokud stavba sloužila své funkci, byla udržována. Jakmile to však změna funkce či finanční možnosti stavebníka umožnily, byla bez milosti stržena a nahrazena novou, modernější, lépe odpovídající vkusu doby. I tam, kde z úsporných důvodů bylo využito zdivo či konstrukce staré stavby, byla cílem přestavby nejen její funkční, ale i slohová, architektonická transformace.

Ke vzniku památkové péče jako uznávaného oboru přispělo v 18. století osvícenství a z něho pramenící rozšíření vzdělanosti a rozvoj věd. Významný podíl měl i romantismus, především však jeho fascinace historií a uměním minulosti, obrozené vlastenectví evropských národů i historismus a stylové návraty v architektuře a umění. Následně se ve druhé polovině 19. století ve většině vyspělých evropských zemí začala budovat státní památková péče. V roce 1850 bylo vydáno císařské rozhodnutí, kterým byly dány stavební památky pod ochranu Ministerstva obchodu, průmyslu a veřejných prací, a zároveň byla zřízena Centrální komise pro výzkum a zachování stavitelských památek. V českých zemích bylo v rámci této komise ustanoveno 14 zemských konzervátorů pro Čechy a jeden pro Moravu. Jejich hlavní činností bylo pořizovat soupis památek a dohlížet na to, aby tyto památky nebyly ohrožovány. Centrální komise mimo jiné zřídila také archiv plánů stavebních památek. V roce 1872, kdy již více než deset let fungovala pod Ministerstvem kultury a vyučování, byla přejmenována na Centrální komisi pro péči o památky. Důvodem bylo rozšíření zájmu i na památky movité. Vzhledem k tomu, že stále neexistoval památkový zákon, neměla tato komise v podstatě žádnou nařizovací pravomoc. V roce 1911 byl při Centrální komisi zřízen Památkový úřad se sídlem ve Vídni, ještě v roce 1918 byl zřízen také Zemský památkový úřad pro České království. Morava a Slezsko zůstaly pod patronátem Vídně. V rámci vlasteneckého hnutí byly

zakládány různé spolky, např. Společnost vlasteneckých přátel umění a Společnost přátel vlasteneckého muzea. Vznikl rovněž Archeologický sbor při Národním muzeu, který v roce 1953 začal vydávat časopis Památky archeologické a místopisné.¹

Období první republiky přineslo hned několik nových institucí. V první řadě byl Zemský památkový úřad pro České království změněn na Státní památkový úřad, který samozřejmě rozšířil svoji působnost na celé území republiky. Pro Moravu a Slezsko byl nově zřízen samostatný památkový úřad v roce 1920 v Brně. K průzkumu a dokumentaci památek byl nově zřízen v roce 1919 Státní archeologický ústav pro výzkum archeologických památek a Státní fotoměřičský ústav pro jejich dokumentaci.

Po druhé světové válce byla zřízena Národní kulturní komise pro správu státního kulturního majetku, která sídlila v Praze a Bratislavě. Důvodem vzniku této komise byla skutečnost, že na základě Benešových dekretů přešla řada zámků a hradů do vlastnictví státu.² Roku 1947 vznikl v Praze speciální rekonstrukční ateliér (ateliér R pražského Stavoprojektu), který měl za úkol obnovovat jak jednotlivé památky, tak i celé památkové rezervace. Největším činem té doby se jeví skutečnost, že 30 historických jader měst bylo v roce 1950 prohlášeno památkovými rezervacemi s cílem jejich rehabilitace jako historických výtvarných celků. Avšak jejich vyhlášená záchrana a regenerace, pro kterou bylo nutné teprve hledat a promýšlet konkrétní nástroje, metody a postupy, spočívala pouze v rozsáhlých komplexních průzkumech památek, jenž v historických jádrech měst zahájil v roce 1949 vytvořený specializovaný R ateliér pražského Stavoprojektu, v roce 1954 přeměněný ve Státní ústav pro rekonstrukce památkových měst a objektů (SÚRPMO).

Původní význam památkové péče spočíval v průzkumu, identifikaci hodnot a výběru památek, které je žádoucí uchovat pro budoucnost, v hledání optimálních způsobů péče o ně, a v neposlední řadě v jejich prezentaci a popularizaci, tedy zpřítomňování a zpřístupňování památkových hodnot veřejnosti. Je zřejmé, že původní myšlenky přetrvávají dodnes. Téměř dvousetletý vývoj památkové péče je charakteristický především v rozšiřování pole jejího působení, od počátečního soustředění jen na solitéry, jako jsou hrady, opatství, katedrály či archeologicky cenné zříceniny, postupně až ocenění

¹ HÁJEK, T. *Zánik a vznik památkových péčí: filozofie památkové péče*. 2005, s. 25.

² ŘEHOLKA, I. *Památková péče na Moravě: 150 let od vzniku první státní instituce na ochranu památek*. 2002, s. 41.

a ochraně celých urbanistických a vesnických souborů, archeologických lokalit či souborů industriálního dědictví. V současnosti na to navazuje ochrana celých vybraných částí kulturní krajiny.

3.2 Systém památkové péče

Státní památkovou péčí se podle památkového zákona rozumí péče státu o kulturní památky, především opatření a rozhodnutí orgánu státu při ochraně, zpřístupňování a vhodném uplatnění kulturních památek.³ Úřady, které památkovou péčí vykonávají, se nazývají orgány státní památkové péče.

Ústředním a nejvyšším orgánem státní správy pro kulturní památky podle § 8 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, je Ministerstvo kultury. V regionech památkovou péčí vykonávají krajské úřady a v místech ji vykonávají obecní úřady s rozšířenou působností. Speciálním památkovým orgánem je Památková inspekce. Ministerstvo kultury je koncepčním a programovým orgánem v oblasti péče o kulturní památky. Koordinuje také vědeckou a výzkumnou činnost a mezinárodní spolupráci v oboru státní památkové péče. Je orgánem, který je oprávněn prohlásit věc za kulturní památku a vyhláší také památkové zóny.⁴

3.2.1 Odbor památkové péče Ministerstva kultury

Ministerstvo kultury (MK) prostřednictvím svého odboru památkové péče plní úkoly ústředního správního úřadu stanovené zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a právními předpisy určenými pro jeho provedení. Například rozhoduje o prohlášení věci nebo souboru věcí za kulturní památku a o zrušení prohlášení věci za kulturní památku, zpracovává návrhy nařízení vlády na prohlášení kulturní památky za národní kulturní památku nebo na prohlášení území za památkovou rezervaci, vyhláší památkově hodnotná území za památkovou zónu, rozhoduje o udělení povolení k restaurování kulturních památek, povolení k provádění archeologických výzkumů a o udělení předchozího souhlasu s vývozem kulturní památky do zahraničí. Dále rozhoduje v rámci účelově zaměřených programů, které tvoří, provádí, koordinuje a řídí, o poskytnutí příspěvku na obnovu kulturní památky, je-li na jejím zachování mimořádný společenský zájem, uplatňuje právo státu na přednostní koupi národní kulturní památky nebo movité

³ TUHÁČEK, M., JELÍNKOVÁ, J. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. 2015, s. 257.

⁴ Tamtéž, s. 261.

kulturní památky, zajišťuje agendu výzkumu a vývoje v oboru památkové péče, řídí Národní památkový ústav jako odbornou organizaci státní památkové péče s celostátní působností, zpracovává koncepce rozvoje, návrhy věcného záměru památkového zákona, zpracovává stanoviska pro aplikaci zákona o státní památkové péči a současně metodicky řídí a koordinuje činnost orgánů státní památkové péče nižších stupňů (krajských úřadů, Magistrátu hlavního města Prahy a zprostředkovaně rovněž obecních úřadů obcí s rozšířenou působností) při výkonu veřejné správy na daném úseku a poskytuje jim k tomu právní pomoc. Odbor je tvořen oddělením ochrany kulturních památek, oddělením regenerace kulturních památek a památkově chráněných území a právním oddělením.

3.2.2 Národní památkový ústav

Národní památkový ústav (NPÚ) je příspěvkovou organizací, kterou věcně řídí odbor památkové péče MK. Jeho úkolem je zejména poskytovat vlastníkům a uživatelům jednotlivých složek památkového fondu, bezplatně odborné služby, soustavně poznávat a dokumentovat památkový fond dochovaný v ČR a na potřebné odborné úrovni rozvíjet metody jeho ochrany.⁵ Významnou součástí jeho činnosti je správa a prezentace vybraného souboru více než 100 památkových objektů nebo jejich souborů a areálů v majetku státu, zejména hradů a zámků jejich zpřístupněním veřejnosti pro kulturní a výchovně vzdělávací účely. Činnost NPÚ řídí generální ředitelství, které plnění vymezených úkolů státní památkové péče zajišťuje přes územní památkové správy a územní odborná pracoviště, která mají na starosti odborné usměrňování péče o památky a památkově chráněná území a s tím související výzkum a vývoj a dále péči o soubor zpřístupněných kulturních památek, zejména hradů a zámků, které jsou v přímé správě NPÚ. V jeho kompetenci je dohled a výkon odborné památkové péče na všech národních kulturních památkách včetně památek UNESCO.

Územní památkové správy (ÚPS) prakticky vedou správu hradů, zámků a ostatních památek v majetku státu, o něž NPÚ pečuje. Čtyři územní památkové správy se sídly v Praze, Českých Budějovicích, na Sychrově a v Kroměříži mají na starost více než stovku památek, které se nachází ve všech 14 krajích České republiky.⁶

Územní odborná pracoviště (ÚOP) se zabývají se poznáváním, dokumentací, odbornou péčí a ochranou památek, jejich souborů a památkových území, tedy rezervací

⁵ PEK, T. *Stavební památky: specifiky přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu*. 2009, s. 119.

⁶ ŠTORM, B. *Základy péče o stavební památky*. 2007, s. 10.

a zón v jednotlivých krajích. Pro jejich zachování, údržbu a obnovu poskytují bezplatné poradenství i metodickou pomoc a při přípravě a provádění udržovacích prací, rekonstrukcí, restaurování kulturních památek i staveb v památkově chráněných územích zajišťují odborný dohled. Památky také různými formami prezentují a přibližují kulturní dědictví veřejnosti. Jednotlivá odborná pracoviště sídlí ve všech 14 krajích, a to v Brně, Českých Budějovicích, Josefově, Kroměříži, Liberci, Lokti, Olomouci, Ostravě, Pardubicích, Plzni, Praze, Telči, Ústí nad Labem, přičemž pracoviště středních Čech se nachází rovněž v Praze.⁷

3.2.3 Krajské a obecní úřady

Krajské úřady metodicky řídí výkon státní památkové péče v kraji. Plní úkoly v péči o národní kulturní památky, pokud nerozhodne MK nebo vláda ČR. Vydávají také závazné stanovisko k obnově národních kulturních památek. V případě nepředvídatelných archeologických nálezů rozhodují o jejich zabezpečení.⁸

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je místně příslušným orgánem státní památkové péče k vydání závazného stanoviska k obnově kulturních památek a k zamýšleným pracím na nemovitostech, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci, památkové zóně nebo ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace nebo památkové zóny. Dále koordinuje označování nemovitých kulturních památek tabulkou opatřenou nápisem Kulturní památky a velkým státním znakem. Obec je oprávněna, pokud dojde k ohrožení nemovité kulturní památky, která je stavbou, dát podnět stavebnímu úřadu k nařízení udržovacích prací nebo nezbytných úprav nebo k nařízení neodkladných zabezpečovacích prací podle stavebních předpisů.⁹

Vlastník kulturní památky je povinen každé ohrožení nebo poškození kulturní památky oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a vyžádat si rozhodnutí o způsobu odstranění závady. Pokud jde o národní kulturní památku, nahlásí ohrožení krajskému úřadu. Stejně tak musí postupovat i v případě každé zamýšlené změny způsobu užívání.¹⁰

⁷ PEK, T. *Stavební památky: specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu*. 2009, s. 39.

⁸ TUHÁČEK, M., JELÍNKOVÁ, J. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. 2015, s. 261.

⁹ Tamtéž, s. 262.

¹⁰ ŠTORM, B. *Základy péče o stavební památky*. 2007, s. 15.

3.3 Památkově chráněná území

K institucionalizaci památkových rezervací nebyl vydán žádný obecně závazný předpis s konkrétně stanoveným režimem a památková péče v České republice nebyla ani nijak až do roku 1958 podložena dostatečnou právní normou, ani vyhovujícím systémem institucí a organizací s jednoznačně vymezenými kompetencemi. Právní úprava péče o kulturní dědictví byla roztržena do celé řady předpisů, kdy vedle poválečných právních norem platily i opatření Stálého výboru č. 255/1938 Sb., o ochraně věcí umělecky nebo památkově zvláště hodnotných a vládní nařízení č. 274/1941 Sb., o archeologických památkách. Památková péče narážela na celou řadu problémů, a to jak věcných, kdy vznikaly spory o to, zda určitá věc zasluhuje památkovou ochranu, tak také kompetenčních, kdy v některých otázkách nebyla přesně vymezena působnost mezi ústřední a krajské orgány. Z uvedených důvodů bylo přistoupeno k vypracování zákona o kulturních památkách, který byl vyhlášen pod číslem 22 dne 3. 5. 1958 a tento den také nabyl účinnosti.¹¹

Zákon o kulturních památkách obsahoval zmocnění k vydání celé řady prováděcích předpisů, přičemž k nejdůležitějším patří vyhláška MŠK č. 116/1959 o evidenci kulturních památek, které se zapisovaly do státních seznamů a dále vyhláška MŠK č. 117/1959 o národních kulturních památkách a vyhláška MŠK č. 181/1959 o památkových rezervacích. Zákon č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách odpovídal dobovým potřebám státní památkové péče. Od jeho vydání však vývoj státní památkové péče prošel podstatnými kvalitativními i organizačními změnami, a proto byl přijat s účinností od 1.1.1988 nový právní předpis, a to zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči č. 20/1987 Sb., který přinesl některé zásadní změny v právní ochraně kulturních památek. Přesně vymezil, na které objekty kulturní hodnoty se vztahuje péče státu jako na kulturní památky, kdy kulturní památky prohlašuje Ministerstvo kultury, určil, že kulturní památky se zapisují centrálně do Ústředního seznamu kulturních památek, zřídil památkovou inspekci jako složku Ministerstva kultury, která dohlíží na dodržování zákona o státní památkové péči a stanovil sankce za porušení zákona. K provedení zákona o státní památkové péči byl vydán, na rozdíl od předchozího zákona, v první fázi pouze jeden prováděcí předpis, vyhláška Ministerstva kultury č. 66/1988 Sb. V pozdějších letech byl

¹¹ HÁJEK, T. *Zánik a vznik památkových péčí: filozofie památkové péče*. 2005, s. 28.

však několikrát novelizován a v kontextu těchto změn byly v letech 2007 a 2008 vydány další dvě prováděcí vyhlášky. Vyhláškou Ministerstva kultury č. 187/2007 Sb., kterou se stanoví obsah a náležitosti plánu území s archeologickými nálezy a Vyhláškou Ministerstva kultury č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón.¹²

Tradice plošné památkové ochrany hodnotných urbanistických celků v České republice sahá do roku 1950, kdy byly vyhlášeny první městské památkové rezervace. Další památkové rezervace byly prohlášeny na základě zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, který s účinností od 1. 1. 1988 přinesl možnost chránit historické architektonické a stavební i krajinné celky na základě nové kategorie plošné památkové ochrany v podobě památkové zóny.¹³ Zatímco památkové rezervace byly vždy chápány jako území z hlediska památkové hodnoty homogenní, a také jsou tak definovány v památkovém zákoně, památkové zóny byly od počátku koncipovány jako území s diferencovaným památkovým režimem. Památkově chráněná území lze rozdělit do několika kategorií podle stupně ochrany a charakteru památek. Jedná se o památkové rezervace, památkové zóny a památkové ochranné pásmo. Na vymezených plochách lze uplatňovat diferencovanou ochranu (tzv. území určující, doplňující a dotvářející).

Ochranné pásmo památkově chráněného území slouží k ochraně obrazu památkově chráněného území. Vymezení ochranného pásma obsahuje určení předmětu ochrany, důvod vymezení, popis hranice ochranného pásma, kopii pozemkové mapy se zákresem průběhu hranic ochranného pásma a stanovení podmínek pro činnosti v ochranném pásmu. Může se týkat nemovité kulturní památky, národní kulturní památky a památkově chráněného území. Památková péče na základě určených podmínek může v území ochranného pásma památkově chráněného území regulovat stavební činnost a další zásahy, aby nebyly porušeny nebo ohroženy hodnoty tohoto území, např. panoramatické a dálkové pohledy.¹⁴

Součástí problematiky památkové péče je také oblast ochrany a regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Je to odborně náročná

¹² KUČA, K., KUČOVÁ, V. *Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami*. 2015, s. 41.

¹³ HÁJEK, T. *Zánik a vznik památkových péčí: filozofie památkové péče*. 2005, s. 36.

¹⁴ ŠTORM, B. *Základy péče o stavební památky*. 2007, s. 19.

činnost, vycházející z koncepce památkové péče v naší zemi i z mezinárodních dokumentů, vztahujících se k této oblasti.¹⁵ Co se týče plošné památkové ochrany, v České republice je dnes přes šest set plošně chráněných urbanistických celků, z toho 294 měst, konkrétně je to 39 městských památkových rezervací a 255 městských památkových zón a 276 vesnic, z nichž je 61 vesnických památkových rezervací a 215 vesnických památkových zón. K nim dále patří jako specifická památková rezervace komponovaný areál na Kuksu, technická památková rezervace v Josefovském údolí u Olomučan, 25 krajinných památkových zón a 8 archeologických rezervací.¹⁶

3.3.1 Památkové rezervace

K prohlášení prvních rezervací za účinnosti zákona o kulturních památkách došlo rozhodnutím ministra školství a kultury až v roce 1961. Tyto výnosy, pokud nebyly explicitně zrušeny, jsou vzhledem k 42 odst. 2 stále v platnosti, nicméně v plném rozsahu nevyužívaly zmocnění, které zákon o kulturních památkách a prováděcí vyhláška poskytovaly. Problematika památkových rezervací byla podrobně upravena zákonem o kulturních památkách a prováděcí vyhláškou ministerstva školství a kultury č. 181/1959. Zvlášť byl upraven postup pro stanovení rozsahu památkové rezervace v hlavním městě Praze. K jeho prohlášení však došlo na úrovni nařízení vlády až v roce 1971, přestože historické jádro Prahy vykazovalo nesporné hodnoty ve smyslu tehdy platné právní úpravy a předmětem diskuse mohl být nanejvýš rozsah rezervace a konkrétní průběh její hranice. Určitou výjimku představuje Státní archeologická rezervace Levý Hradec, která byla zřízena na základě § 2 nař. vlády č. 274/1941 Sb. a oznámena úředním sdělením. V důsledku zásady presumpce správnosti a zákonnosti je však nutné ji stále považovat za platnou.

Prohlášení měst, vesnic či území památkovou zónou či rezervací je v kompetenci ministerstva kultury. Ochrana těchto území v České republice sahá do roku 1950, kdy úřad předsednictva vlády vydal výnos čj. 103.262/50 o prohlášení památkových rezervací pro zajištění ochrany, a především záchrany a regenerace nejhodnotnějších městských celků Čech, Moravy, Slezska i Slovenska. Byly ohroženy jak nedostatečnou údržbou v letech druhé světové války, tak po ní, protože řada měst vybraných pro ochranu byla například postižena odsunem obyvatel německé národnosti po roce 1945. Ochrana vybraných měst

¹⁵ POLÁKOVÁ, J. *Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví*. 2007, s. 20.

¹⁶ NPÚ. *Památkově chráněná území*. [online]. [cit.2018-01-05].

se postupně stala důležitou součástí centrálně plánovaného nakládání s nemovitostmi, takže se podařilo obhájit potřebu chránit alespoň nejcenější urbanistické dědictví i v podmínkách moderního urbanistického a industriálního rozvoje tehdejší socialistické společnosti. Po přijetí zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, který zakotvil pojem památkové rezervace stejně jako pojmy kulturní památka, národní kulturní památka apod. do československé legislativy, následovaly v průběhu 60. až 80. let 20. století některé další kroky.¹⁷

Jedním důležitých mezníků je generální aktualizace státního seznamu nemovitých kulturních památek, která byla prováděna na základě usnesení vlády tehdejší ČSR č. 25 z 31. 1. 1973 jako součást Koncepce dalšího rozvoje státní památkové péče a zásad kategorizace. Fond nemovitých památek zapsaných do té doby ve státním seznamu měl být členěn na jednotlivé kulturní památky, památkové rezervace, areály a soubory nemovitých kulturních památek. Tyto materiály také obsahovaly definice těchto pojmů, které však nebyly v souladu s tehdy platnou právní úpravou.¹⁸

Podle současné úpravy památkového zákona jsou za památkové rezervace považována území, na kterých se vyskytuje soubor nemovitých kulturních památek, příp. archeologických nálezů, vyžadující ochranu jako celek. Všechny jednotlivé nemovitosti uvnitř rezervace nemusí být přitom evidovány jako kulturní památky. Ochranu v památkové rezervaci používají nejen stavby, ale i historický půdorys, urbanistická struktura, panorama apod. Památkové rezervace mohou mít podobu městské, vesnické, archeologické a ostatní památkové rezervace. Jedná se o vyšší kategorii ochrany památkově hodnotného území, které se zpravidla vyznačují kompaktní, historickou zástavbou s velkým podílem architektonicky hodnotných staveb, z nichž mnohé jsou prohlášenými nemovitými kulturními památkami. Homogenní území rezervací bez výrazných novodobých stavebních rušivých zásahů se vyznačují zejména dochovaným historickým půdorysem, zástavbou v původních objemech a tvarech, včetně tvarů střech a podílu vegetační složky.¹⁹ V zájmu zachování svých hodnot tato území vyžadují poměrně přísnou a důslednou ochranu. Podmínky ochrany jsou uvedeny v příslušných legislativních materiálech, v nařízeních vlády, na základě, kterých byla tato území prohlášena za rezervace. Chráněny jsou nejen jednotlivé kulturní památky, ale i ostatní

¹⁷ HÁJEK, T. *Zánik a vznik památkových péčí: filozofie památkové péče*. 2005, s. 40.

¹⁸ POLÁKOVÁ, J. *Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví*. 2007, s. 24.

¹⁹ ZÍDEK, M. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 2005, s. 8.

objekty a plochy tvořící historický půdorys sídla (parcelace, uliční síť); prostorová a hmotová skladba; urbanistická struktura; uliční interiéry; historické podzemní prostory (zejména sklepy, štoly); panorama s hlavními dominantami v blízkých i dálkových pohledech; historické zahrady a parky; prvky drobné architektury, materiály apod.²⁰ Dosud poslední skupina měst se památkovou rezervací stala v roce 1989, a to již podle zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. V roce 1992 byl ještě dovršen proces prohlášení pro památkové rezervace Františkovy Lázně a Terezín.²¹

3.3.2 Památkové zóny

Oproti tomu památkové zóny, které mohou mít podobu rovněž městské, vesnické, ale i krajinné památkové zóny představují nižší kategorii ochrany památkově hodnotného území. Památkové zóny jsou územími sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty.²² Území tvoří sídelní útvary nebo jejich části, které se zpravidla vyznačují zachovalou půdorysnou osnovou a hmotovou strukturou s nižším podílem dochovaných původních historických staveb (historické jádro nebo jeho část, zástavba kolem náměstí). Památkovou zónou vedle sídla může být i historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty. Pro prohlášení památkové zóny podle § 6 odst. 1 zákona je určující charakteristika významných kulturních hodnot území, vymezení hranice památkové zóny, popis předmětu ochrany a péče, stanovení podmínek pro stavební a další činnosti směřující k ochraně území a zvýšení kvality životního prostředí.²³ Území památkové zóny, popřípadě jejího ochranného pásma, je-li zřízeno musí být vyznačeno při pořizování územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace a zapsáno do Ústředního seznamu kulturních památek České republiky.²⁴

Podrobný způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace a památkové zóny z hlediska státní památkové péče stanovuje tzv. plán ochrany, který vydává příslušný krajský úřad, a to na dobu nejdéle 10 let. Uvedený plán lze změnit, pokud se změní

²⁰ TUHÁČEK, M., JELÍNKOVÁ, J. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. 2015, s. 252.

²¹ NPÚ. *Památkové rezervace*. [online]. [cit. 2018-02-01].

²² TUHÁČEK, M., JELÍNKOVÁ, J. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. 2015, s. 258.

²³ ZÍDEK, M. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. 2005, s. 12.

²⁴ ŠTORM, B. *Základy péče o stavební památky*. 2007, s. 28.

kulturní hodnoty daného území nebo způsob jejich zabezpečení z hlediska státní památkové péče.²⁵

Nový památkový zákon 20/1987 Sb. přinesl jak zásadní změnu v právním vymezení kulturní památky, tak do právního systému přivedl kategorii památkové zóny. Podařilo se tím naplnit dlouholetou snahu památkové péče o ochranu dalších hodnotných sídel, v nichž se sice nezachovalo tolik soliterních kulturních památek jako v památkových rezervacích, jež však jsou jako celek rovněž hodnotné. Byl to významný krok pro dovršení rozšířené koncepce ochrany historických měst, která se připravovala od 70. let 20. století a navazovala na ni právě příprava desítek měst k plošné ochraně nejceněnějších částí. Návrhy na prohlášení památkových zón, intenzivně připravované v průběhu 80. let 20. století, vešly do života až počínaje rokem 1990. V letech 1990, 1992 a 1995 a potom v roce 2003 vznikla většina nynějších městských památkových zón, v roce 2014 přibýly další dvě památkové zóny.²⁶

3.4 Financování památkové péče

Památky patří k nejvýznamnějším atraktivitám cestovního ruchu v České republice. Sakrální památky jako kláštery, kostely, kaple apod. historicky tvořily neodmyslitelnou součást české kulturní krajiny, avšak v současnosti patří k nejohroženějším kategoriím památek. Jejich špatný stav přináší závažný společensko-kulturní problém, který není veřejností obecně příliš vnímán.²⁷ Zásadní překážkou na cestě k jejich obnově je nedostatek financí nebo spíše nepoměr mezi finančními zdroji, které je společnost schopna a ochotna vynakládat na ochranu, záchranu, obnovu a rozvoj památkového fondu, a nutnými náklady na tuto činnost. Pozitivním trendem poslední doby se stává vzrůstající zájem části obyvatel o kulturně historické dědictví, které se odráží v aktivitách stále většího počtu různých neziskových organizací a občanských sdružení, které přebírají starost o některé památky.²⁸ Úsilí různých občanských sdružení a místních komunit, které se snaží rekonstruovat a navrátit život těm památkám, jejichž osud by byl vinou nedostatečné péče státu zpečetěn představuje tak jedinou naději pro tyto objekty, bez nich by výrazně poklesla atraktivita české krajiny. Přestože finanční možnosti těchto subjektů

²⁵ TUHÁČEK, M., JELÍNKOVÁ, J. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. 2015, s. 260.

²⁶ PEK, T. *Stavební památky: specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu*. 2009, s. 82.

²⁷ POLÁKOVÁ, J. *Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví*. 2007, s. 25.

²⁸ JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2012, s. 71.

jsou zpravidla omezené a do budoucna nemohou zásadně ovlivnit výši nedostatku prostředků ve vztahu k památkovému fondu, díky probouzejícímu se zájmu o kulturní dědictví se daří některé památky zachraňovat a vytvářet tak i nové destinace s kulturním určením.²⁹

Jednou z forem kompenzace povinností vlastníka kulturní památky je jeho právo na finanční příspěvek podle § 16 zákona o státní památkové péči. Tyto příspěvky navazují na povinnosti vlastníka pečovat na jeho náklady o jeho kulturní památku a udržovat ji v dobrém stavu, tudíž jde o situaci, kdy vlastník kulturní památky není objektivně schopen sám na své náklady plně financovat obnovu či údržbu své kulturní památky, mnohdy odborně, technologicky, a tudíž i finančně náročnou. Stát, kraje i obce proto mohou poskytovat příspěvky vlastníkům kulturních památek na náklady spojené s obnovou či zachováním kulturních památek, když tyto náklady není schopen hradit vlastník kulturní památky sám.

Finanční příspěvky na zachování a obnovu kulturních památek coby nedílné součásti kulturního dědictví a životního prostředí poskytují podle § 16 zákona č. 20/1987 Sb. kraje a obce v jejich samostatné působnosti, a dále Ministerstvo kultury svým rozhodnutím. Příspěvky z rozpočtů obcí a krajů mohou být poskytovány ve zvlášť odůvodněných případech na zvýšené náklady spojené se zachováním a obnovou kulturní památky, anebo na celkové náklady obnovy, není-li vlastník kulturní památky schopen z vlastních prostředků tyto náklady uhradit.³⁰ Ministerstvo kultury může příspěvek poskytnout pouze v případě mimořádného společenského zájmu na zachování kulturní památky, například jde-li o kulturní památku na území České republiky svého druhu ojedinělou, je-li kulturní památka v havarijním stavu nezaviněném jejím vlastníkem nebo je-li kulturní památka zařazena do některého ze specializovaných příspěvkových programů Ministerstva kultury, a to prostřednictvím následujících programů, přičemž v roce 2016 byly poskytnuty finanční prostředky o celkovém objemu 674,625 mil. Kč.³¹

- Program záchrany architektonického dědictví – z tohoto programu jsou poskytovány příspěvky na obnovu kulturních památek, které jsou nejcennější součástí architektonického dědictví (například hrady, zámky, kláštery, historické

²⁹ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 23.

³⁰ HÁJEK, T. *Zánik a vznik památkových péčí: filozofie památkové péče*. s. 45.

³¹ MK. *Výroční zpráva 2016*. [online]. cit. 2018-01-05].

zahrady, kostely), konkrétně na práce směřující k záchraně kulturní památky nebo k záchraně těch jejích částí, které tvoří podstatu kulturní památky.

- Havarijní program – z tohoto programu poskytuje Ministerstvo kultury příspěvky na zajištění nejnaléhavějších oprav nemovitých kulturních památek, zejména na odstranění havarijního stavu střech a nosných konstrukcí staveb – kulturních památek.
- Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón – v tomto programu jsou poskytovány příspěvky na obnovu kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech historických měst prohlášených za památkové rezervace nebo památkové zóny. Finanční příspěvky mohou být z tohoto programu poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí – společně s vlastníkem – na obnově kulturní památky.
- Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny – z tohoto programu se poskytují příspěvky na obnovu kulturních památek nacházejících se ve vesnických památkových rezervacích a ve vesnických a krajinných památkových zónách (zejména památek lidové architektury, například zemědělských usedlostí, chalup, kapliček a božích muk).
- Program restaurování movitých kulturních památek – z tohoto programu jsou poskytovány příspěvky na obnovu (restaurování) movitých kulturních památek, zejména významných děl výtvarných umění nebo uměleckořemeslných prací umístěných v budovách zpřístupněných veřejnosti pro kulturní, výchovně vzdělávací nebo náboženské účely (například obrazy a sochy v kostelech).
- Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností – podporuje obnovu památkového fondu, kde to efektivně a účelně neumožňují jiné programy Ministerstva kultury. Finanční prostředky v programu jsou určeny na zachování a obnovu nemovitých kulturních památek, které se nalézají mimo památkové rezervace a zóny, nejsou národními kulturními památkami, a které nejsou ve vlastnictví České republiky.

Vedle výše uvedených programů Ministerstvo kultury poskytuje i příspěvky, které nejsou přímo určeny na obnovu kulturních památek:

- Program podpora pro památky UNESCO – jeho hlavním cílem je dostát závazkům, které České republice vyplývají z přijetí Úmluvy o ochraně světového kulturního

a přírodního dědictví. V rámci zásad pro čerpání finančních prostředků z tohoto programu byly vytvořeny tři prioritní oblasti: tvorba management plánů, vědecko-výzkumné aktivity a prezentace, propagace a edukace statků UNESCO. Účelem programu je podporovat všestranný rozvoj památek zapsaných na Seznam světového dědictví, které se nacházejí na území ČR.

- Program podpory občanských sdružení v památkové péči – umožňuje finančně podporovat veřejně prospěšné projekty předložené občanskými sdruženími, popř. dalšími subjekty, jejichž činnost napomáhá k ochraně nemovitého i movitého památkového fondu v ČR a k nejširší popularizaci péče o něj.
- Program podpora záchranných archeologických výzkumů – byl založen společným opatřením ministerstev kultury a financí jako jeden z nástrojů plnění mezinárodních závazků České republiky podle Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy na podporu záchranných archeologických výzkumů prováděných příspěvkovými organizacemi zřizovanými Ministerstvem kultury, pokud jsou oprávněny k této činnosti.³²

V oblasti památkové péče existují také další dotační programy, jejichž hlavním cílem je snaha pomoci při obnově a zachování hodnot nemovitého kulturního dědictví. Některé dotace lze využívat na celém území České republiky, jiné se věnují jen určitému regionu. Mohou být vyhlašovány prostřednictvím výzev např. z krajských rozpočtů nebo z prostředků Evropské unie.

Finanční prostředky na opravy památek lze získávat také s pomocí veřejné sbírky podle zákona č. 117/2001 Sb. o veřejných sbírkách. Jedná se o získávání dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel.

Na regeneraci památkových rezervací a památkových zón nebo kulturních památek obecně si po vzniku krajských úřadů začaly i jednotlivé kraje vytvářet vlastní podpůrné nástroje. Například Královéhradecký kraj má vlastní dotační program zahrnující oblast Kultura a památková péče, v níž se soustředí na ochranu a podporu kulturního a přírodního dědictví regionu. Vlastníci předmětného památkového fondu na území Královéhradeckého kraje mohou získat finanční prostředky například na obnovu střech, výplní otvorů, fasády,

³² KAIGL, J., ZÍDEK, M. *Příručka vlastníka kulturní památky*. 2001, s. 18.

či na odvodnění objektu.³³ Velký a rostoucí objem finančních prostředků věnují na svoji regeneraci také města ze svého rozpočtu nejen v rámci předepsaných podílů, ale také vlastními nástroji.

3.4.1 Program regenerace MPR a MPZ

Hlavním důvodem pro založení Programu regenerace byl dlouhodobý nevyhovující stav historických jader měst na konci 80. let. Totalitní režim nevytvořil podmínky pro údržbu, pravidelné opravy a modernizaci stavebních fondů, které se zde nalézaly. Historická jádra měst vykazovala problémy celých stavebních struktur, někdy až rozpadajících se domů a celých bloků, odchod původního obyvatelstva a často docházelo k jejich novému osídlování nepřizpůsobivými občany. Zaznamenávala stárnutí obyvatelstva, vyšší podíl jednočlenných domácností, mizení obchodů a služeb, chudobu obyvatel, celkově zanedbané prostředí veřejných prostranství, odpadky a nepořádek. S těmito typickými charakteristikami jako pro periférie města byly spojené i problémy s bezpečností a kriminalitou. Kulturní památky se nacházely často v zanedbaném stavu. Od padesátých let byly postupně prohlašovány městské památkové rezervace a směřovaly do nich omezené finanční prostředky. Tím byla alespoň centra měst uchráněna od demolic. V pozdější době k tomu přistoupila ochrana městských památkových zón.³⁴ Po roce 1989 došlo k posílení úloh samospráv, kdy stát převedl bytový fond a historický majetek do správy měst a obcí. Nemovitosti byly postupně vráceny původním vlastníkům nebo privatizovány a noví vlastníci hledali zdroje na obnovu.³⁵ Tyto skutečnosti významně napomohly vzniku Programu regenerace MPR a MPZ, který byl založen usnesením vlády ze dne 25. 3. 1992 č. 209. Finanční prostředky z uvedeného programu jsou určeny k celkové obnově a revitalizaci památkově nejcennějších částí, kterými jsou zpravidla historická jádra měst, se zapojením aktivity, zodpovědnosti a finanční spoluúčasti obcí a jednotlivých občanů, v komplexní péči o architektonicko-urbanistickou složku hmotného kulturního dědictví dochovaného v ČR. V roce 2016 poskytlo v tomto programu prostředky ve výši 182, 679 mil. Kč. Část výdajů v celkové výši 148, 516 mil. Kč byla poskytnuta prostřednictvím 156 historických měst podle § 16 odst. 1 zákona č. 20/1987

³³ Dotační portál KHK kraje. *Obnova památkového fondu*. [online]. [cit. 18-02-2018].

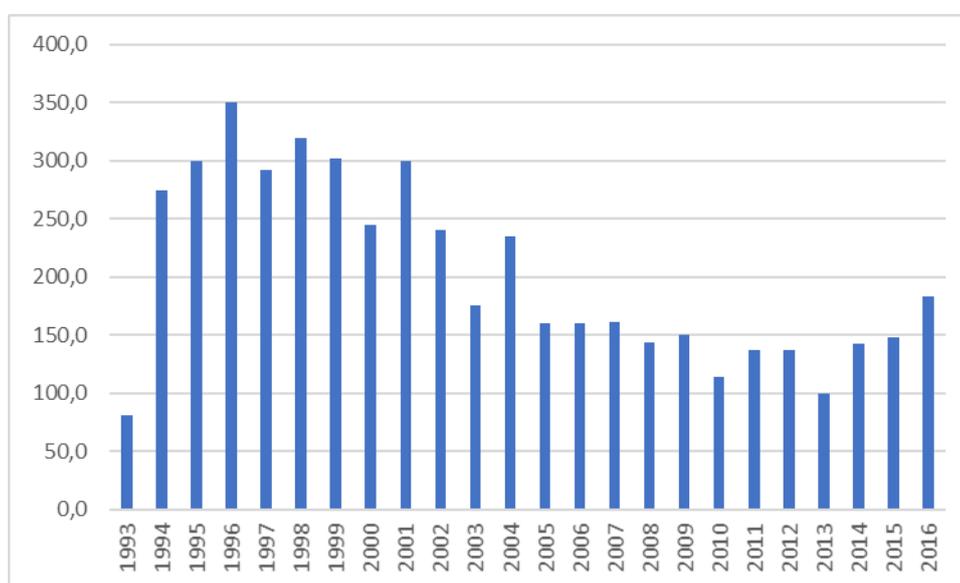
³⁴ HÁJEK, T. *Zánik a vznik památkových péčí: filozofie památkové péče*. 2005. s. 45.

³⁵ PEK, T. *Stavební památky: specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu*. 2009, s. 52.

Sb., a to v rozsahu dotací poskytnutých jim na tento účel podle § 14 zák. č. 218/2000 Sb.³⁶ Výběr jednotlivých akcí obnovy kulturních památek v těchto obcích musí být předem kladně projednán a předpokladem přidělení příspěvků je skutečnost, že území měst je prohlášeno městskou památkovou rezervací nebo městskou památkovou zónou a je zde zpracován a schválen městský program regenerace.³⁷

Městský program regenerace v jednotlivých městech měl být od počátku pouze krátkodobým realizačním dokumentem k platné územně plánovací dokumentaci pro památkově chráněná území. Účinky Programu regenerace MPR a MPZ i příspěvky na obnovu kulturních památek vyvolaly zájem i o pořízení nebo aktualizaci územních plánů a o zvýšení jejich kvality. Tím byl položen základ pro kvalitní zpracování regulačních plánů památkově hodnotných částí měst se zřetelem k větší ochraně kulturních památek. Díky rozsáhlé osvětě se již v prvních letech podařilo rozšířit Program regenerace do více než dvou set měst České republiky. Průběh financování Programu regenerace MPR a MPZ v letech 1993–2016 ukazuje následující graf 1.

Graf 1 Průběh financování v Programu regenerace MPR a MPZ v letech 1993–2016

Zdroj: ³⁸

Při výběru měst, stanovení výše a poskytnutí finanční podpory v programu se posuzuje, do jaké míry město splňuje podmínky jeho programu. Jsou jimi zejména

³⁶ MK. *Výroční zpráva 2016*. [online]. cit. 2018-01-05].

³⁷ PEK, T. *Stavební památky: specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu*. 2009, s. 53.

³⁸ MK. *Výroční zpráva 2016*. [online]. [cit. 2018-01-05].

existence a kvalita městského programu regenerace, územně plánovací dokumentace a úroveň

a výsledky činnosti místní pracovní skupiny. Dále se přihlíží k přiměřeným finančním potřebám na zachování památkových hodnot v území MPR a MPZ. Finanční podpora v programu je poskytována pouze na obnovu kulturních památek, a to jako příspěvek na obnovu nemovité kulturní památky, příp. movité kulturní památky, jako jsou např. oltáře nebo varhany v kostelech, pokud je tato stavba kulturní památkou, která stojí nebo se nalézá na vnějším obvodu území MPR nebo MPZ, pokud je akcí schváleného městského programu regenerace pro příslušný rok.

Je zřejmé, že program od začátku, kdy se zaváděl, nedisponoval nijak velkými prostředky. Ty se však rychle zvyšovaly a v roce 1996 dosáhly maxima 350 mil. Kč. Později měly postupně snižující se tendenci, nejméně 100 mil. Kč v roce 2013. Ze státního rozpočtu bylo za 23 let trvání Programu regenerace MPR a MPZ na obnovu památek vloženo celkem téměř 5 mld. Kč, jejichž prostřednictvím bylo každoročně uskutečněno několik set stavebních akcí. V prvním desetiletí byly realizovány akce objemem spíše větší a v období od druhého desetiletí objemem v průměru až o polovinu menší nebo méně nákladné. Z popisků akcí v přehledech nebo portrétech měst je vidět, že zatímco první desetiletí charakterizují zásadní záchranné stavební akce, ve druhém desetiletí většina akcí tvoří obnovu fasád, oken, restaurování soch a interiérů. Finanční příspěvky lze využít na obnovu kulturních památek ve vlastnictví měst, církví, jiných právnických a fyzických osob. Příspěvky jsou poskytovány na záchranu, zachování a zhodnocení památkových hodnot a na podporu oprav objektů, kde dochází k využití pro kulturně výchovnou nebo jinou veřejně prospěšnou činnost a kde bude provoz a údržba zajišťována právnickou, popř. fyzickou osobou neziskového typu. Zvláštní pozornost zasluhují akce na obnovu kulturních památek, kde existuje předpoklad sloučení neziskové a ziskové činnosti pod jednou soukromoprávní správou s cílem zajištění neziskové činnosti a pravidelné údržby kulturní památky z dosaženého zisku.³⁹

Finanční podpora v programu pro příslušný kalendářní rok se dělí do tří skupin. První skupinu tvoří objem finanční podpory pro města s MPR, druhou skupinu tvoří objem finanční podpory pro města s MPZ. Třetí skupinu tvoří rezerva. Návrh na rozdělení roční nabídky podpory pro město a návrh výše účelových příspěvků na jednotlivé obnovy

³⁹ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 35.

kulturních památek provádí, po předchozím sdělení MK o výši roční kvóty, místní pracovní skupina pro regeneraci. Výběr kulturních památek se stanoví na základě priorit městského programu regenerace a přiměřené finanční účasti dotčených subjektů, tedy vlastníka či uživatele kulturní památky.⁴⁰

3.5 Vliv památkové péče na regionální rozvoj

Turisté a návštěvníci regionu představují významný zdroj poptávky po službách a produktech památek. Právě oni dávají současným památkám identitu kulturní destinace. Přestože významný podíl návštěvníků tvoří i samotní obyvatelé regionu, v mnoha případech představují turisté zcela dominantní a rozhodující podíl na celkovém publiku. Cestovní ruch v rámci turistické destinace s využitím památek je možné vnímat různě, ať už jako důležitou součást životního stylu, způsobu trávení volného času nebo jen spotřebu symbolických statků.⁴¹

Památkové objekty, muzea a galerie učinily v posledních letech viditelný pokrok ve způsobu, jak komunikují s veřejností. Obracejí se na své potenciální publikum prostřednictvím billboardů, televizních spotů i všech ostatních reklamních médií. Většina kulturních organizací má svoje webové stránky, objevují se nejrůznější formy pobídkových akcí pro různé návštěvnické segmenty. Rovněž se stále rozšiřuje a zkvalitňuje struktura nabídky, s jakou se tyto instituce snaží zaujmout veřejnost, ať jde o nové expozice a výstavy, nově zpřístupněné objekty nebo prohlídkové trasy až po různé interaktivní, edukační či zábavné programy, workshopy, dílny, představení, publikace, suvenýry či nabídky regionálních produktů.⁴² Tyto proměny jsou viditelné, avšak jejich dopad je různý. Pohled na statistiky návštěvnosti neukazují v posledních letech tak výrazný nárůst návštěvníků, přesto na druhou stranu jsou s tím spojené vyšší investice, jak do samotných památek, tak zejména do udržení jejich provozu. Tabulka 1 zobrazuje vývoj počtu návštěvníků památkových objektů s kulturním využitím, z níž je zřejmé, že ačkoliv počet objektů od roku 2005 viditelně vzrostl, průměrný počet návštěvníků se nijak razantně nezvýšil.

⁴⁰ MATOUŠKOVÁ, K. *20 let Programu regenerace MPR a MPZ*. 2012, s. 8.

⁴¹ PALATKOVÁ, M. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. 2011, s. 58.

⁴² JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2012, s. 71.

Tabulka 1 Státní, krajské a městské památkové objekty s kulturním využitím

Rok	Památkové objekty	Návštěvníci památkových objektů (tis.)	Průměrný počet návštěvníků na 1 památkový objekt (tis.)	Kulturní akce ¹⁾	Návštěvníci kulturních akcí ¹⁾ (tis.)
2005	190	9 036	48	3 778	2 726
2007	185	9 020	49	3 994	2 864
2008	184	8 638	47	3 976	2 961
2009	188	7 815	42	4 414	3 448
2010	177	6 710	38	3 294	2 504
2011	194	7 101	37	3 770	2 424
2012	190	7 067	37	3 805	2 523
2013	193	7 447	39	4 588	2 692
2014	204	8 387	41	3 875	2 724
2015	207	9 080	44	4 203	2 732
2016	211	10 087	48	4 124	2 751

Zdroj: ⁴³

V roce 2016 bylo evidováno 211 státních, krajských a městských památkových objektů s kulturním využitím, jejich počet tak oproti roku 2005 vzrostl o 11 %. V průměru tyto památky navštívilo 48 tisíc návštěvníků, což představuje stejný počet jako v roce 2005, přičemž návštěvnost v předcházejících letech byla dokonce mnohem nižší. Nárůst o 9 % zaznamenal i počet kulturních akcí, které byly v roce 2016 pořádány v těchto památkových objektech, jako například samostatné výstavy, koncerty, dramatická vystoupení či akce tradiční lidové kultury, ale počet návštěvníků těchto akcí vzrostl oproti roku 2005 pouze o 0,9 %.

S viditelnými změnami ve způsobu vnější prezentace kulturních organizací souvisí i růst významu marketingu jako nástroje pro naplňování základních cílů a poslání kulturní organizace vůči veřejnosti. Jeho smyslem a podstatou je totiž především udržování takového vztahu kulturní instituce se společností, který přináší užitek oběma stranám, tedy orientuje ji na poskytování společensky relevantních a žádaných služeb a současně zajišťuje, aby k tomu získávala adekvátní míru podpory a výše zdrojů.⁴⁴ Základem je totiž reciproční myšlení, jenž spočívá ve vztahu, co musí být poskytnuto, aby za to bylo něco adekvátního získáno. Stále větší zapojení do globální ekonomiky nutí i české kulturní

⁴³ ČSÚ. *Statistická ročenka České republiky 2017*. [online]. [cit. 2018-01-05].

⁴⁴ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 13.

organizace zapojit se naplno do logiky vztahů ekonomiky a kultury, vzorcům spotřebitelského chování a životních stylů, které charakterizují současný vyspělý svět.⁴⁵

Jak ukazuje tabulka 2, je zřejmé, že v sektoru neveřejném se tomuto spojení daří lépe. V roce 2016 bylo evidováno 105 památkových objektů s kulturním využitím ve vlastnictví církví, spolků, obecně prospěšných společností a podnikatelů. Jejich počet tak oproti roku 2005 vzrostl o 32 %. V průměru tyto památky navštívilo 39 tisíc návštěvníků, což představuje nárůst oproti roku 2005 o 11 %, přičemž návštěvnost během let rostla úměrně se zvyšujícím se počtem zpřístupněných památek. Významný nárůst o 37 % zaznamenal i počet kulturních akcí pořádaných v roce 2016 v těchto památkových objektech, kterých se zúčastnilo dokonce více jak dvojnásobné množství návštěvníků než v roce 2005.

Tabulka 2 Ostatní památkové objekty s kulturním využitím

Rok	Památkové objekty	Návštěvníci památkových objektů (tis.)	Průměrný počet návštěvníků na 1 památkový objekt (tis.)	Kulturní akce ¹⁾	Návštěvníci kulturních akcí ¹⁾ (tis.)
2005	79	2 761	35	1 205	485
2016	105	4 053	39	1 652	1 116

Zdroj: ⁴⁶

Realita české ekonomiky nutí kulturní organizace, které jsou stále převážně spravovány veřejným sektorem, aby se ve stále větší míře postaraly samy o sebe, současně ale neposkytuje příliš velkou podporu či motivaci těm, kteří jsou odhodláni nutné změny realizovat. V sektoru veřejné kultury je potom zvláštní vyvíjet nové snahy o další návštěvníky nebo větší ekonomickou samostatnost, když soustava zákonných i podzákonných norem, ale především zvykové právo, způsoby řízení, řízení či síla zažitého způsobu uvažování podvracejí snahu o změny a relativizují jakýkoliv úspěch. Kompetentní a iniciativní ředitel muzea nebo kastelán, který se zodpovědně věnuje řízení své organizace a jejímu marketingu, získá sice úspěch, měřitelný počtem návštěvníků nebo

⁴⁵ JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2012, s. 58.

⁴⁶ ČSÚ. *Statistická ročenka České republiky 2017*. [online]. [cit. 2018-01-05].

i příjmy, ale na svou činnost dostane pravidelnou dotaci ve formě stejného podílu, protože při přerozdělování chybí absence důrazu na efektivitu a kvalitu poskytovaných služeb.⁴⁷

Legislativa a ekonomické prostředí ve své stávající podobě představují bariéru pro dynamický rozvoj kulturních institucí, stejně jako neměnnost vnitřního prostředí, zděděné stereotypy myšlení a jednání, neochotu přehodnotit atd. Bezprostředním cílem využití kulturních památek je zachování či zvýšení počtu návštěvníků a vytvoření základny opakovaných návštěvníků. Počty však nemohou převážit nad hlediskem kvality. Je také nutné vzít do úvahy, že marketingové cíle ve vztahu k poslání kulturní instituce jsou složitější než v oblasti komerční, které souvisí i s přístupností ke kultuře a její demokratizace.⁴⁸ V dnešní době, kdy si občané svobodně volí způsob trávení volného času a uspokojování svých zájmů, ať jde o rozhodnutí návštěvy muzea, výstavy nebo památkového objektu, je často jejich zájem podmiňován i možnostmi odnést si z takové návštěvy nějakou formu hodnotné a jím oceňované zkušenosti. Takovou schopnost lze získat a rozvíjet pouze formou osobní účasti, tedy návštěvou muzea, galerie nebo památky.⁴⁹ Povinností kulturní instituce proto musí být nejenom v zajištění přístupu k hodnotám, jež uchovává, ale také v soustavném vytváření předpokladů pro to, aby každý mohl využívat kulturní dědictví ke svému obohacení a rozvoji. Přestože se dnes naprostá většina památek stává závislá na přízni návštěvníků a získaných penězích, měly by v první řadě zůstat kulturními institucemi, jejichž poslání spočívá ve vzdělávacích rolích, především v posilování vnímání kulturních hodnot, jakou setkání se spravovanými a udržovanými hodnotami vyžaduje.⁵⁰ Současně by měly šířit povědomí o tom, že památkové objekty vykonávají i řadu dalších nezastupitelných, běžnému návštěvníkovi neviditelných a snad i nesamozřejmých funkcí a rolí, pro jejichž plnění by v zájmu společnosti měla mít vytvořené odpovídající kapacity a možnosti.⁵¹

⁴⁷ PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 2006, s. 55.

⁴⁸ JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2012, s. 99.

⁴⁹ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 62.

⁵⁰ RYGLOVÁ, K., BURIAN, M., VAJČNEROVÁ, I. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 2011, s. 95.

⁵¹ PALATKOVÁ, M. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. 2011, s. 86.

3.5.1 Nemovité kulturní památky

Památky představují nejvýznamnější typ kulturní destinace a atraktivit v cestovním ruchu. Představují historické stavby nebo jejich zbytky, které společnost považuje za důležité a hodné uchování z hlediska paměti národa a uchování kulturního dědictví.⁵² Podle údajů Národního památkového ústavu je v České republice 38 713 registrovaných tedy chráněných nemovitých památek, z toho 137 národních kulturních památek. Tvoří je soubor tradičních typů jako hrady, zříceniny, zámky, kostely, kláštery, kaple, měšťanské domy a paláce, městská opevnění, historické zahrady a parky, ale i soubor technických památek, jako například starých továrních hal, dopravních děl a průmyslových komplexů.⁵³

Mnohé památky byly navráceny po roce 1989 původním majitelům, velice často ve velmi zpustošeném stavu či získány novým vlastníkem, takže často tak vznikla motivace přímého vlastníka starat se o svůj majetek. Pozitivním trendem poslední doby je vzrůstající zájem části obyvatel o kulturně-historické dědictví, odrážející se v aktivitách stále většího počtu různých neziskových organizací a občansko-právních sdružení, které přebírají starost o některé památky. Přestože finanční možnosti těchto subjektů bývají zpravidla omezené, o to více projevují úsilí při záchraně a následném využití památkových objektů.⁵⁴

Větší podíl památkových objektů však zůstává ve vlastnictví obcí či státu. Podle odhadů se v České republice nachází přibližně 34 tisíc památkových objektů, z nichž je více než tisícovka v havarijním stavu. Nemovité památky jsou dále ohrožovány spekulativními transakcemi jako zástavní majetek bez zájmu rychle se měnících vlastníků tyto objekty skutečně využívat a obnovovat.⁵⁵

Primární kulturní destinací však nejsou izolované monumenty světového významu, ale ve většině případů jsou jimi města a sídla. V České republice je dnes přes šest set plošně chráněných urbanistických celků, z toho 294 měst a 276 vesnic. K nim dále patří jako specifická památková rezervace komponovaný areál na Kuksu, technická památková rezervace v Josefovském údolí u Olomučan, lázeňská krajina ve Františkových lázních a Chebu, lázeňská krajina v Mariánských lázních, 25 krajinných památkových zón

⁵² JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2012, s. 91.

⁵³ NPÚ. *Památkový katalog*. [online]. [cit. 2018-02-10].

⁵⁴ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 21.

⁵⁵ Tamtéž, s. 22.

a 8 archeologických rezervací.⁵⁶ V některých případech existují městská památkově chráněná území v obcích, které statut města nemají, ale v historii městem byly, nebo zástavba v obcích má městský charakter. Nacházejí se ve všech krajích, avšak nejvíce (32) jich je v Jihočeském kraji a nejméně (14) v kraji Karlovarském. Nelze říct, že by některý kraj byl na kulturní dědictví výrazně bohatší nebo chudší.⁵⁷

Památky jsou sice relativně rovnoměrně rozprostřeny na celém území státu, avšak z hlediska jejich faktického využití existují mezi jednotlivými regiony poměrně výrazné rozdíly, neboť některé z nich přitahují mnohem více turistů než jiné. Z rozložení památek v území ale nelze činit zásadní závěry, protože jejich výskyt má historické kořeny a vliv na úroveň návštěvnosti je nahodilý. Největší kumulaci památek lze nalézt v metropolitní Praze. Je zřejmé, že památkové objekty se uplatňují ve společenském a kulturním životě obcí a měst ve stále větší míře. Pořádají se zde nejen drobné kulturní akce v rámci prohlídek jako například tanec, hraní hudebních skladeb v dobovém oděvu, šerm, scény ze života na zámku apod., ale i výstavy, koncerty, divadelní představení a další. Počet těchto kulturních akcí závisí nejen na organizačních schopnostech správců jednotlivých památkových objektů, ale i na dostatečné nabídce různých divadelních a hudebních souborů, šermířských skupin apod. z blízkého okolí. Vedle pořádání různých kulturních akcí se památkové objekty snaží zvýšit svou atraktivnost pro návštěvníky pořádáním nočních prohlídek, různými žánrovými obrázky ze života na hradech a zámcích, zpřístupňováním nových prohlídkových okruhů a také prodlužováním sezóny.⁵⁸

Tabulka 3 zobrazuje počty pořádaných kulturních akcí v roce 2016 podle jednotlivých krajů v památkových objektech. Jsou zde však uvedeny pouze památky zpřístupněné veřejnosti za vstupné, takže to může vyvolávat subjektivní představu například, že ve Středočeském a Jihočeském kraji je výrazně vyšší hustota památek. Oproti tomu může překvapit nejmenší podíl Olomouckého kraje památek na celkovém počtu kulturních akcí v těchto památkových objektech.

⁵⁶ NPÚ. *Památkově chráněná území*. [online]. [cit.2018-01-05].

⁵⁷ MATOUŠKOVÁ, K. *20 let Programu regenerace MPR a MPZ*. 2012, s. 8.

⁵⁸ VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing služeb: efektivně a moderně*. 2014, s. 66.

Tabulka 3 Kulturní akce v památkových objektech podle krajů v roce 2016

ČR, kraje CR, Region	Památkové objekty zpřístupněné za vstupné	Pořádané kulturní akce celkem	z toho			
			samostatné výstavy	samostatné koncerty	dramatická vystoupení	kulturní akce při prohlídkách, noční prohlídky
Česká republika	316	14 946	662	1 575	1 273	9 170
Hl. m. Praha	17	1 030	68	330	208	147
Středočeský	46	2 254	90	294	210	1 223
Jihočeský	35	699	61	128	257	97
Plzeňský	27	957	57	88	88	547
Karlovarský	9	120	14	38	13	19
Ústecký	36	1 176	94	163	93	565
Liberecký	17	974	18	43	45	800
Královéhradecký	22	1 264	49	140	123	773
Pardubický	13	335	14	37	19	183
Vysočina	20	316	32	69	32	161
Jihomoravský	34	1 529	51	135	103	1 138
Olomoucký	13	3 495	30	29	20	3 223
Zlínský	16	355	38	55	26	162
Moravskoslezský	11	442	46	26	36	132

Zdroj: ⁵⁹

Pozitivním trendem je profilování obcí a měst jako cílů domácího i zahraničního turistického zájmu. Města vytváří sdružení a společně se věnují péči o kulturní a urbanisticko-historické dědictví. Tato strategie cílevědomého přetváření města ve výrazně kulturně-turistickou destinace je přínosná pro řadu další měst a obcí s významným, avšak nepříliš dosud doceněným památkovým fondem. Tím se otvírá i pro množství měst a obcí, které nedisponují urbanisticko-kulturním dědictvím mezinárodního významu, možnost cíleně zvyšovat svoji atraktivitu budováním svého kulturního potenciálu.⁶⁰ Rozvoj kulturní nabídky v těsné vazbě na rozvoj turistické infrastruktury a služeb představuje rovněž i cestu ke snížení zátěže omezeného okruhu kulturně-historických památek, v některých případech na samotné hranici jejich fyzické kapacity, zatímco řada dalších, méně známých či opomíjených kulturních zdrojů

⁵⁹ ČSÚ. *Statistická ročenka České republiky 2017*. [online]. [cit. 2018-01-05].

⁶⁰ RYGLOVÁ, K., BURIAN, M., VAJČNEROVÁ, I. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 2011, s. 116.

je z hlediska cestovního ruchu využívána jen minimálně. Profilování města jako centra kulturní turistiky je procesem, který nedílně souvisí se všemi dalšími aspekty rozvoje a správy města, od územního plánování přes privatizaci domovního fondu po rozvoj dopravní a informační infrastruktury, jenž musí vycházet z komplexně pojaté strategie.

Bohužel nedostatek finančních prostředků na záchranu a regeneraci památkového fondu často provází vztah mezi potřebou záchrany a obnovy památek a jejich dalším rozvoje. Na jedné straně dochází k případům nevratných škod na památkovém fondu demolicí či jen bezohledným adaptováním na současné užitné funkce, motivovaným krátkodobým ekonomickým ziskem. Avšak legitimní oddanost integritě památky a její obrana před neuváženým způsobem rekonstrukce nebo využití, které narušuje nebo ohrožuje její kulturně-historickou a estetickou hodnotu, se často posouvá do polohy odporu proti samotnému faktu adaptivního využití památky, které nesouvisí s původním účelem. Obvykle se přitom poukazuje na to, že nové využití devalvuje kulturní podstatu památky. Je však nutné zdůraznit, že památkářský fundamentalismus, pokud brání novému využití objektu a vede k podvázání jejího možného rozvoje, jakož i ekonomických a sociálních přínosů, jež může vytvářet ideálně pro svůj vlastní rozvoj, se sám stává jedním z negativních faktorů úsilí o zlepšení stavu kulturního dědictví. Tuto problematiku rovněž komplikuje nejasná situace kolem základních legislativních nástrojů památkové péče, zejména nekonečná příprava nového památkového zákona.⁶¹ Ve využití památkového fondu jako významného kulturního zdroje v rozvoji regionů lze přitom spatřovat obrovské rezervy. Na prvním místě jde o celkově malý počet přístupných památek, kdy z celkového počtu nemovitých památek je jen nepatrná část přístupná veřejnosti, a z toho vyplývající jejich nerovnoměrné využití. Druhým výrazným problémem je celkově malá návštěvnost nemovitých památek. Podle oficiálních statistik 316 památkových objektů přístupných veřejnosti za vstupné navštívilo v roce 2016 přes čtrnáct milionů návštěvníků a další téměř milion pak navštívil další kulturní a společenské akce pořádané v těchto objektech.⁶² Třetí oblast rezerv je třeba spatřovat v nízkých příjmech, které jsou památkové objekty v českém prostředí schopny generovat.⁶³

⁶¹ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 52.

⁶² ČSÚ. *Statistická ročenka České republiky 2017*. [online]. [cit. 2018-01-05].

⁶³ PALATKOVÁ, M. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. 2011, s. 95-97.

3.5.2 Ekonomické a sociální přínosy kulturních akcí

Cestování spojené s návštěvou a prožitkem konkrétní kulturní akce se stává stále významnější kulturní aktivitou. Avšak jedině příliv turistů v synergii s domácími zájemci může zajistit návratnost těchto investic. Jejich ekonomický a marketingový přínos bývá rozdílný, ale kromě finančních prostředků, přináší také místu či objektu kulturní prestiž a jeho zviditelnění.⁶⁴ Avšak vzhledem k nedostatečným či spíše neexistujícím informacím lze pouze ekonomický přínos kultury odhadovat. Daňový systém neumožňuje sledovat závislost mezi ekonomickým fungováním na území města, tím méně pak na památkově chráněném území a jejich odvody do rozpočtu města. Tato skutečnost může nepřímo demotivovat správu města k rozvoji těsnější spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem. Tyto skutečnosti objektivně ztěžují možnost získání transparentních údajů o ekonomických přínosech památek a dalších kulturních zdrojích v rámci měst a obcí, a proto tyto údaje nelze sledovat. Přestože je fakticky velmi obtížné prokazovat a dokládat ekonomické a sociální přínosy kultury, je zřejmé, že spočívají již v jejím účelu. Kultura totiž jednak napomáhá definovat národní identitu, ale také utvářet vzdělané a uvědomělé občany, čímž zvyšuje jejich kvalitu individuálního života, ale také významně přispívá ke kvalitě života celého národa a ekonomické prosperitě země.⁶⁵

Jedním z předpokladů pro rozvoj měst, kdy se vedly spory mezi modernisty odhodlanými bourat staré s ochránci architektonických památek bylo uvědomění si kulturní hodnoty historických staveb, jenž klade důraz na jejich integritu a autenticitu. Dnes již nedochází k jednoznačné k volbě mezi novým a starým, ale investoři, architekti i památkáři se snaží spíše hledat živý a vyvážený vztah. Adaptace stávajících objektů totiž v porovnání s novostavbou vyžaduje většinou nižší investiční náklady a rovněž i nižší výdaje za provoz. Zásadní místo v obnově zchátralého městského území tak od počátku hrály kultura a umění. Ty do těchto míst intenzivněji pronikaly od 70. let prostřednictvím většinou anarchisticky orientovaných squatterských komunit. Během následující dekády pak byla role kulturních provozů na regeneraci deindustrializovaného města podrobena teoretickému zkoumání a postupně implementována do oficiálních, politicky propagovaných strategií obnovy. Podkladem nových plánů se staly vědecky podložené analýzy, dokládající pozitivní vliv kulturních odvětví na ekonomický a sociální rozvoj

⁶⁴ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 28.

⁶⁵ PATOČKA, J., HEŘMANOVÁ, E. *Lokální a regionální kultura v České republice*. 2008, s. 41.

regionů, zejména studie britského kulturního ekonomy Johna Myerscougha *The Economic Importance of the Arts in Britain* z roku 1988. Značný vliv na všeobecné rozšíření obdobných myšlenek měl také koncept kreativního města urbanisty Charlese Landryho a teoretika kultury Franca Bianchiniho, vyvinutý v Británii na přelomu 80. a 90. let, který hledal řešení problémů obcí v rozkvětu individuální vědecké a umělecké kreativity obyvatel.⁶⁶ V celoevropském měřítku byla později problematika detailněji zkoumána v dokumentu *Ekonomika kultury v Evropě*. Materiál Evropské komise z 2006, upozorňuje na stále se zvyšující podíl kultury na zaměstnanosti a skladbě HDP v EU. Jedna z jejích kapitol se věnuje vlivu tohoto odvětví na urbanistický rozvoj a problematice „znovuvyužití brownfieldů jako kulturních atrakcí“. Průmyslový objekt adaptovaný na multifunkční kulturní instituci se tak podle prakticky ověřených teorií stává katalyzátorem rozvoje pro své okolí, do kterého láká veřejnost a spolu s ní i další investory z oblasti služeb. Prvotní impuls vyvolává pozitivní kumulativní efekt, celá oblast ožívá a přináší zisky v umělecké, finanční, společenské i urbanistické rovině.⁶⁷

Na základě zjištění i dalších studií lze potom spatřovat přínos vlivu kulturních aktivit na městskou regeneraci kromě zlepšování image místa, zejména v posilování sociální soudržnosti a růstu zájmu o místní prostředí, ale také v rozvoj sebedůvěry komunity včetně snižování kriminální činnosti a projevů násilného chování.⁶⁸ Dále dochází k podpoře budování partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem, posilování organizačních schopností, podpoře nezávislosti a stimulace vizí budoucího rozvoje.⁶⁹

Podstatou historického místa není ale jen samotná prohlídka, ale i pocit, zážitek, že člověk chodí po stejných místech, kdy kdysi žili slavné osobnosti, jde o místa, která vypráví své příběhy. Propojení těchto dvou fenoménů a dobré reference zvyšuje celkovou prestiž historických míst.⁷⁰ Tyto a další koncepty lze potom shrnout do následujícího spektra vzájemně provázaných přínosů a efektů, kterými jsou v první řadě přímé příjmy vynaložené spotřebiteli na kulturní zboží a služby, dále vytváření pracovních míst s dopadem na zaměstnanost, rovněž i nepřímé výnosy ze souvisejících služeb a ekonomických činností, jakož i nepřímé ekonomické dopady v podobě budování identity

⁶⁶ POLÁČEK, V., POKORNÝ, V. *Recyklované divadlo: Recycled theatre*. 2015, s. 62.

⁶⁷ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 28.

⁶⁸ IVANOVIC, M. *Cultural Tourism*. 2008, s. 52.

⁶⁹ JOHNOVÁ, R. *Marketing kulturního dědictví a umění: [art marketing v praxi]*. 2008, s. 34.

⁷⁰ Tamtéž, s. 69.

a image daného místa, vytváření zájmu o dané prostředí a zvyšování atraktivity lokality pro investory.⁷¹

Je zřejmé, že kultura ve smyslu památkového a historického dědictví patří k jedním z rozhodujících zdrojů atraktivity České republiky a je jedním z hlavních motivačních faktorů pro zahraniční, ale i domácí návštěvníky. Podle tiskové zprávy agentury Czech Tourism přijelo v roce 2017 do hromadných ubytovacích zařízení v Česku celkem více jak 10 milionů zahraničních turistů, přičemž těžištěm jejich zájmu byla především návštěva Prahy. V létě převládají místa bohatá na památky a přírodní krásy, v zimě jsou lákadlem české hory.⁷² Preference zájmu návštěv domácích návštěvníků sledoval další výzkum agentury Fokus z února 2016. Podle zjištění preferují domácí turisté návštěvu památek a pamětihodností spolu s kulturním vyžitím. K nejatraktivnějším atributům všech krajů České republiky patří atraktivní památky, pěkná příroda a zajímavý charakter krajiny a možnost turistických aktivit.⁷³ Z analýzy agentury Game Changers z roku 2017 vyplývá, že nejčastěji lidé jezdí za návštěvou památek a historických míst, a to především z vlastního zájmu o historii. Při výběru místa je pro ně rozhodující historie, příběh památky a důležitou roli hraje také zpoplatnění památky nebo výše vstupu. Mezi nejatraktivnější místa návštěvníci řadí zejména zachovalé hrady, zámky a panská sídla, dále zámecké zahrady, parky a obory. Za regionální turistikou lidé jezdí ze zájmu o poznávání a ochutnávání. Při výběru místa je pro ně důležitá především možnost vyžití v okolí, občerstvení a kulturní program. Při výběru preferují návštěvu historických měst, dále tradiční nebo folklórní události a gastronomické zážitky.⁷⁴

⁷¹ KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. 2005, s. 51-52.

⁷² Czech Tourism. *Další rekordní rok: Příjezdy zahraničních turistů překročily 10 milionů*. [online]. [cit. 2018-03-01].

⁷³ Czech Tourism. *Závěrečná zpráva z marketingového výzkumu Destinační management ČR 2016*. [online]. [cit. 2018-01-29].

⁷⁴ Czech Tourism. *USPs produktů v oblasti DCR*. [online]. [cit. 2018-02-09].

4 Vlastní práce

Praktická část této diplomové práce je rozdělena do dvou částí. První část tvoří analýza aplikace Programu regenerace městské památkové rezervace Jičín v letech 1995–2017. Tato část je zpracována na základě podkladů poskytnutých odbory Městského úřadu v Jičíně a na základě řízených rozhovorů se členy pracovní skupiny pro Program regenerace. Jedná se o oblasti týkající se vytvořených koncepčních studií a dokumentací, zjištění současného stavu využití nemovitých památek z pohledu kultury a cestovního ruchu, zajištění památkové péče a sledování akcí obnovy kulturních památek a financování v rámci Programu regenerace MPR Jičín. Polostrukturovaný scénář otázek byl vytvořen podle tematické oblasti a je přílohou J této práce. Druhou část tvoří analýza odpovědí v rámci ankety mezi obyvateli a návštěvníky MPR Jičín, na jejichž základě jsou identifikovány oblasti, které pro tyto cílové skupiny představují největší problém či naopak, která oblast posiluje vnímání MPR Jičín, a to z důvodu, aby mohly být určeny priority pro rozvoj daných oblastí.

4.1 Koncepce vzniku městské památkové rezervace Jičín

Město Jičín se nachází v Královéhradeckém kraji a leží přibližně 50 km východním směrem od krajského města Hradce Králové. Od hlavního města Prahy je vzdálené přibližně 100 km. Je významným dopravním uzlem a nadále zůstává i významným spádovým sídlem z hlediska pracovních příležitostí, vyšší občanské vybavenosti a státní i regionální správy. Zároveň je město i významným centrem turistického ruchu, jenž bývá označováno bránou do Českého ráje. Jeho turistická atraktivita je dána i bezprostřední blízkostí Prachovských skal. Samotné město Jičín se rozkládá na ploše 2 493 ha a na konci roku 2017 v něm žilo 16 448 obyvatel. Územní obvod města se skládá z 11 místních částí, které jsou součástí 4 katastrálních území. Jsou jimi vlastní město Jičín se svými částmi Holínské Předměstí, Nové Město, Pražské Předměstí, Sedličky, Soudná, Staré Město a Valdické Předměstí, dále jsou to Moravčice, Popovice u Jičina a Robousy se svými částmi Dvorce a Robousy.

Intenzivní rozvoj v 19. století sice změnil tvář města, avšak došlo k rozvoji zástavby a rozšíření města daleko za hranice historického jádra. Na rozdíl od některých sídel v Jičíně nedošlo k obětování historického jádra nové modernější výstavbě, ani k jeho znehodnocení nevhodnými zásahy. Došlo pouze k likvidaci opevnění města, která byla

zahájena v roce 1816 a spolu s ním byly zbořeny dvě ze tří městských bran. Část opevnění, především úsek od Valdické brány směrem na jih, však přesto zůstala zachována. Další úpravy centra souvisely s obdobím klasicismu. Výraznější úpravou bylo nové zadláždění náměstí čedičovými a žulovými kostkami uspořádanými do čtvercových obrazců, kdy tento způsob základy provedený v roce 1881 zůstal zachován do současnosti.

Nebývalý stavební rozvoj nastal v Jičíně po skončení 1. světové války, kdy město řešilo bytovou krizi. Tento rozvoj si vynutil potřebu dalšího urbanisticky řešeného zastavovacího plánu. Původní regulační plán z roku 1889 městského architekta Ing. Peka byl již překonán. Městská rada proto rozhodla o zadání vypracování generálního regulačního plánu Ing. Dr. Vladimírem Zákrejsem, který měl sloužit jako podklad k detailnímu regulačnímu plánu. Významné je, že návrh počítal kromě jiného i s ochranou historických a přírodních památek, jejichž popis obsahuje. Z dostupných materiálů navíc vyplývá, že ochrana památek byla řešena již v přípravné fázi před vypracováním tohoto plánu a byla průběžně konzultována se Státním památkovým úřadem. Důvodem byl mimořádný památkový význam, který Státní památkový úřad Jičínu přikládal.⁷⁵ Na některé části tohoto plánu navázal „*podrobný plán upravovací celého města Jičína*“, který v letech 1930-1934 vypracoval regionálně významný jičínský architekt a urbanista Ing. arch. Čeněk Musil.⁷⁶ Jeho podíl na utváření meziválečného Jičína ale nespočívá jen ve vytvoření tohoto zásadního urbanistického dokumentu. Na rozvoji města se Musil podílel již od počátku 20. let 20. století, kdy vytvořil regulační plán části města pod vrchem Čerovka.⁷⁷ V roce 1958 byl upravovací plán nahrazen novým směrným územním plánem, který byl následně v letech 1960 a 1974 revidován. Ani v tomto období nedocházelo k podstatnějším zásahům v historickém jádru a nová zástavba se rozšiřovala mimo stávající intravilán sídla. Střed města jako téměř intaktně dochované historické jádro tak zůstalo zásadních nevhodných novodobých zásahů ušetřeno. Zajisté tuto skutečnost ovlivnila její brzká památková ochrana, kdy zásluhou Jaroslava Wagnera byla v centru Jičína již v roce 1956 vyhlášena městská památková rezervace. Nejprve na deset let, ale v roce 1967 Výnosem MKI čj. 1476/67-II/2, o zřízení městské památkové rezervace v Jičíně. Tato skutečnost bylo nově potvrzena v roce 1987 Výnosem MK ČSR č. 16 417/87-VI/1 ze dne

⁷⁵ ULÍČNÝ, P. *Architektura Albrechta z Valdštejna: italská stavební kultura v Čechách v letech 1600-1635*. 2017, s. 364.

⁷⁶ FRANCEK, J., MATĚJKOVÁ, K. *Dějiny Jičína*. 2010, s. 598.

⁷⁷ ÚLEHLA, V. *Jičín na konci 19. století*. 2006, s. 15.

21. 12. 1987, o prohlášení historických jader měst za památkové rezervace, přičemž jedním z nich je historické jádro města Jičína.⁷⁸

4.1.1 Rozsah a dokumentace vymezuující území MPR Jičín

Současná urbanistická struktura MPR Jičín je výsledkem několika zásadních vývojových etap města. Od počátků středověkého založení města na přelomu 13. a 14. století (centrální náměstí, navazující síť ulic, domovní bloky členěné dál do parcel, průběh středověkého hrzení města), přes raně barokní přestavbu města (založení rozlehlého zámeckého areálu a okrsku jezuitských staveb) až nakonec k rozvoji předměstské zástavby podél vnější strany bývalých hradeb během 18., 19. a počátku 20. století (mj. blok školních budov při ul. 17. listopadu na místě bývalé zámecké zahrady nebo prolomení hradeb spojené se vznikem nových komunikací – dnešní průběh ulic Nerudova a Židovská). Výsledkem tohoto vývoje je potom současná urbanistická podoba města, která je jednou ze základních hodnot, pro které byla vyhlášena MPR Jičín.

V současné době má město Jičín schválený územní plán z roku 2010, který byl vyhlášen jako opatření obecné povahy č. 1/2010, který byl v roce 2017 změnou č. 1 aktualizován.

Pro nejhodnotnější část historického centra města platí od roku 2011 Regulační plán historického jádra města Jičína, který byl vyhlášen jako opatření obecné povahy č. 1/2011. Prioritou rozvoje území Jičína zůstává zásadní význam zachování charakter sídla a krajiny, která zahrnuje hranici ochranného pásma městské památkové rezervace I. stupně, Lipovou alej a Libosad, což je městská památková rezervace včetně areálu nemovité kulturní památky. Důvodem ochrany zůstává i nadále uchování jedinečnosti kulturních a historických hodnot, především zachovalé středověké urbanistické struktury historického jádra města, ale i osy barokní krajiny kolem Libosadu včetně areálu nemovité kulturní památky Valdštejnská lodžie. Lze se domnívat, že Program regenerace MPR působí nepřímo i na zpracování městských koncepčních písemných materiálů, jako je například městský program regenerace, který zásadně pomáhá kontinuální orientaci v této problematice a stal se návodným prostředkem ke správnému směřování v péči o městské kulturní památky. V Jičíně nahrazoval dokonce ve značné míře absenci platného regulačního plánu, kdy teprve nový regulační plán historického jádra Jičína byl schválen

⁷⁸ SEMOTANOVÁ, E., CHODĚJOVSKÁ, E. *Jičín*. 2008, s. 22.

v listopadu 2011. Regulační plán historického jádra města Jičína – opatření obecné povahy č. 1/2011, zastupitelstvo města RP schválilo dne 9. 11. 2011

Prohlášením historického jádra města Jičína za památkovou rezervaci se zabezpečuje zvýšená ochrana tomuto ojedinělému příkladu jednotně koncipované raně barokní výstavby i příkladu urbanistického a krajinného plánování v raném 17. století. Rozsah památkové rezervace v Jičíně vymezuje hranice, která vede ulicemi Pod Koštofránkem, Podzámeckou ulicí, ul. 17. listopadu, ul. Na Hrádku, ul. Boženy Němcové, Nerudovou ul., ul. Příkopy a Tylovou ulicí, v Libosadě pak ohradní zdí parku letohrádku, vozovkou státní silnice Jičín – Železnice na severu a železniční tratí Jičín – Turnov na jihu. Stávající hranice MPR Jičín je vedena tak, že zahrnuje celé historické jádro uvnitř hradeb. V detailu je pak hranice vedena tak, že zahrnuje vždy celé urbanistické bloky, které v sobě obsahují linii hradeb. K výjimečným hodnotám Jičína patří nesporně jeho téměř intaktně dochované historické jádro doposud ušetřené zásadních nevhodných novodobých zásahů. Od roku 1956 je toto jádro chráněno formou Městské památkové rezervace, znovu vyhlášené 1967 a 1987. Program regenerace Městské památkové rezervace Jičín pro období 2014 až 2019 byl zastupitelstvem města Jičína schválen na jednání dne 2. 4. 2014.

K dalším dokumentům využívaným při realizaci regenerace MPR patří Památkové vyhodnocení zástavby Městské památkové rezervace Jičín (bez Libosadu), jehož autorem je Ing. arch. Karel Kuča. Uvedený materiál z roku 2005 byl zpracován jako jeden z podkladů pro vypracování regulačního plánu historického jádra a pro činnost památkové péče v tomto území. Další je Studie Jičín – město 4 krajin od autora Mgr. Jaromíra Gottlieba, ředitele Regionálního muzea a galerie Jičín. Tento materiál byl zpracován jako jeden z podkladů pro vypracování nového územního plánu. Posledním v řadě je Studie Jičín – Valdštejnovo město. Jejím autorem je MgA. Robert Smolík a materiál slouží jako strategie rozvoje města Jičína v odkazu na Albrechta z Valdštejna.⁷⁹

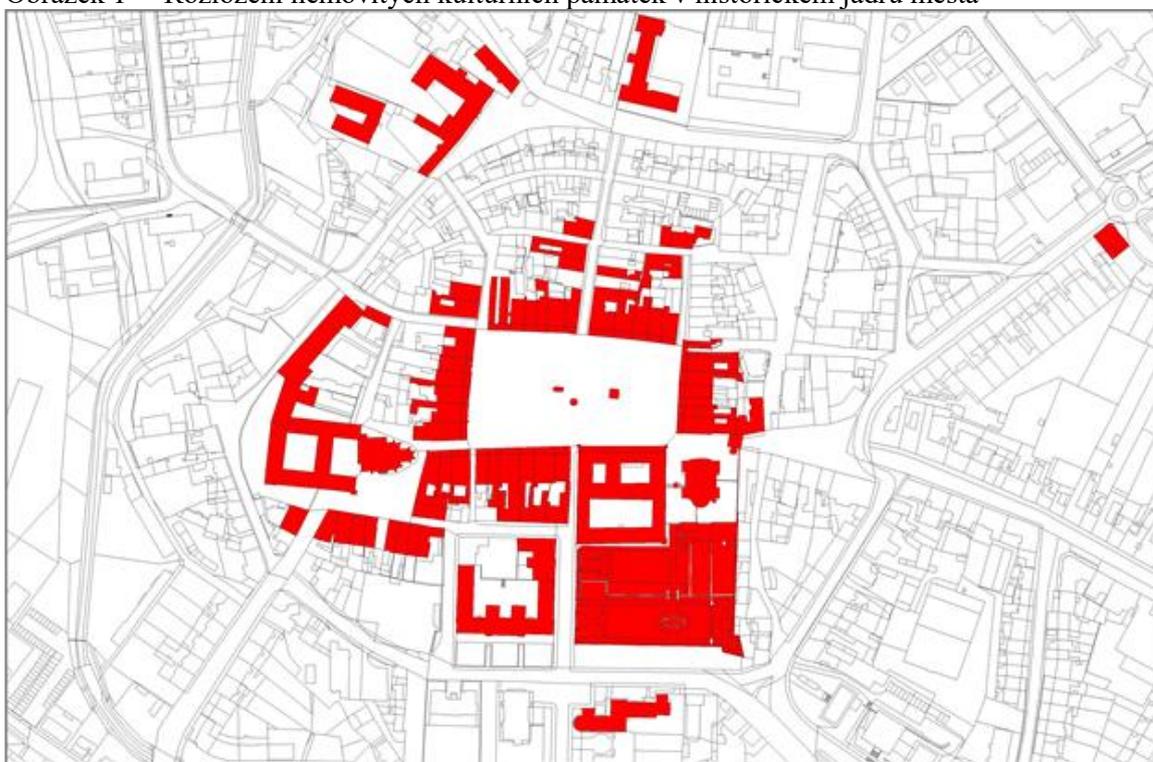
4.2 Péče o kulturní památky na území MPR Jičín

Území MPR Jičín se rozkládá na ploše 12 ha. Mapa území je přílohou A této práce. Městská památková rezervace se nachází kromě Valdštejnské lodžie v centru města, které je v Jičíně stále vnímáno jako přirozená součást života s obchody a provozovny služeb, několika restauracemi i pravidelnými trhy na Valdštejnově náměstí. Mimo tyto běžnější

⁷⁹ Zpracováno na základě podkladů odboru územního plánování MÚ Jičín.

provozovny zde sídlí také 1. základní škola, K-klub (středisko volného času pro děti, mládež i dospělé), městské informační centrum, Policie ČR, Regionální muzeum a galerie, Římskokatolická farnost včetně kostela sv. Jakuba Většího a kostela sv. Ignáce, Základní umělecká škola J. B. Foerster, a především všechny nejdůležitější jičínské objekty atraktivní z hlediska turistického ruchu. K hlavním patří zejména dominanta města Valdická brána, dále zámek s parkem, historická zástavba jako celek, kostely, synagoga, a další místa svázaná s významnými osobnostmi. Umístění památkových objektů v historickém jádru města je vyobrazeno na obrázku 1.

Obrázek 1 Rozložení nemovitých kulturních památek v historickém jádru města

Zdroj: ⁸⁰

Z pohledu památkové péče je na území MPR Jičín vysoká koncentrace nemovitých kulturních památek. Ve městě se nachází celkem 103 věcí a souborů věcí, které jsou nemovitými kulturními památkami, z toho přímo v MPR Jičín 74, což je 72 % z celkového počtu. Ve srovnání s relativně nízkou koncentrací obyvatel je v MPR vysoká koncentrace služeb spojených se vzděláváním, kulturou a turistickým ruchem. Nedílnou součástí Městské památkové rezervace Jičín je i komplex valdštejnského letohrádku v místní části

⁸⁰ Poskytnuté podklady odd. památkové péče MÚ Jičín.

Sedličky spojený s historickým jádrem čtyřřadou lipovou alejí.⁸¹ Úplný seznam kulturních památek nacházejících se v Městské památkové rezervaci Jičín je uveden jako Příloha B této práce.

4.2.1 Akce obnovy kulturních památek

Ke zvýšení turistické přitažlivosti Jičina nepochybně přispěl v období 1995–2017 Program regenerace MPR řadou provedených akcí obnovy kulturních památek. Aktivní účast v Programu regenerace MPR podporuje udržení a další rozvoj těchto aktivit, přispívá ke zvyšování všeobecné atraktivity historického jádra i Valdštejnského letohrádku v Sedličkách zlepšováním stavebně technického stavu a vzhledu obnovovaných kulturních památek. K nejvýznamnějším se řadí komplexněji pojaté rekonstrukce kulturních památek, které zlepšily jejich stavebně technický stav i vzhled:⁸²

- obnova obvodového pláště Valdické brány;
- obnova Korunovačnické kašny a kašny se sochou Amfitrité na Valdštejnově náměstí;
- obnova vnějšího pláště měšťanských domů č. p. 8 a č. p. 10 v Chelčického ulici;
- zadláždění velkého jižního nádvoří a restaurování západního arkádového nádvoří zámku;
- obnova objektu bývalé obecní spořitelny č. p. 108 v ulici Smiřických;
- obnova kaple sv. Maří Magdaleny na Zebíně;
- obnova grotty v areálu valdštejnského letohrádku;
- obnova synagogy;
- obnova kostela Panny Marie de Salle v Ruské ulici;
- obnova vnějšího pláště měšťanských domů č. p. 2, 3, 4, 33, 35, 57, 74, 90, 91, 94 a 99 na Valdštejnově náměstí;
- obnova vnějšího pláště měšťanského domu č. p. 15 na náměstí Svobody;
- obnova budovy bývalých městských lázní č. p. 133 v ulici Boženy Němcové;
- restaurování Mariánského sloupu na Valdštejnově náměstí;
- restaurování sousoší Nejsvětější Trojice;
- restaurování varhan v kostele sv. Jakuba Většího;
- rekonstrukce Valdštejnské lodžie.

⁸¹ Zpracováno na základě podkladů odd. památkové péče MÚ Jičín.

⁸² Zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

Velké pozornosti se v minulých letech dostalo rovněž i veřejným prostranstvím, přičemž kvalitním povrchem, zpravidla zadlážděním, jsou nyní opatřeny téměř veškeré prostory v MPR Jičín. Dokončena je již také revitalizace tzv. zámecké zahrady nebo zeleně v okolí Mariánského sloupu či prostoru nároží ulic Tylova a Židovská nebo v ulici Pod Koštofránkem.

Program regenerace MPR je v Jičíně činný od roku 1995. Přestože disponuje relativně nízkými státními finančními prostředky, v praxi se projevuje jeho silná motivační schopnost, a to především v oblasti soukromého sektoru. Ovlivňuje ale i výši finančních prostředků vkládaných do obnovy kulturních památek městem. Tyto podíly jsou většinou mnohonásobně vyšší, než stanovují podmínky. Díky Programu regenerace MPR se podařilo v Jičíně urychlit obnovu centra MPR. Zintenzivnění tempa regenerace jeho historického jádra se jeví patrně především od roku 2006, kdy byla provedena celková oprava a restaurování Korunovační kašny. V následujícím roce přibyla kašna se sochou Aampfitrité, která byla zrestaurován a kompletně opravena včetně podzemní technické části. Nyní je zcela funkční, s napuštěným bazénem a tryskající vodou, což má pozitivní vliv i na mikroklima náměstí. Do třetice v roce 2009 byl zrestaurován mariánský sloup. Všechny tyto drobné památky tvoří působivý estetický celek, nemalou měrou utvářejí typickou atmosféru Valdštejnova náměstí, ústředního prostoru městské památkové rezervace. Tento dojem doplňuje také naposled restaurované a následně v roce 2011 za kulturní památku prohlášené, barokní sousoší Nejsvětější Trojice.

Rámec vyjmenovaných restaurovaných drobných památek, resp. celého náměstí, tvoří postupně renovované historické domy. A to nejen ve vlastnictví města, ale i celé řady dalších fyzických a právnických osob. Na Valdštejnově náměstí se realizovala v posledních letech oprava střech domů čp. 5 a čp. 3, u nichž zároveň proběhly práce na odstranění statických závad, stejně jako u dalších domů, např. čp. 90. Průběžně se pak prováděla u celé řady těchto domů jejich oprava a údržba fasád a oprava či výměna výplní otvorů (okna, dveře, výkladce). Vedle budov na hlavním jičínském Valdštejnově náměstí byly realizovány také údržby dalších domů v MPR. Například na domě čp. 16 na náměstí Svobody došlo k výměně střešní krytiny, ta byla vyměněna rovněž na domě čp. 52 v ulici Fortna, kde byla opravena i fasáda, stejně jako na domech čp. 70 a 71 v Palackého ulici. Celkovou rekonstrukcí prošel dům čp. 15 na náměstí Svobody.⁸³

⁸³ Zpracováno na základě podkladů odboru investic MÚ Jičín.

Pozornost byla v posledních letech věnována i nejvýznamnějším historickým stavbám v centru města. Byla zajištěna generální rekonstrukce ochozového patra Valdické brány, synagogy a také postupné opravy krovů a střech Valdštejského zámku. Dosud nedořešenými tématy zůstaly kulturní památky Jezuitská kolej a Valdštejská lodžie, přičemž první z nich je veřejnosti nepřístupná a z druhé se začíná stávat kulturní centrum, které těží zejména z ducha zdejšího místa. Od roku 2014 je k její obnově výrazně využíván Program regenerace.

Jičín chce v opravě svých památek pokračovat i nadále. Dokončuje se oprava schodů v Letohrádku ve Valdštejské lodžii a probíhá kompletní rekonstrukce prostoru Městského informačního centra a vedlejších nebytových prostor vč. prvního patra zámku směrem k náměstí, a to za zhruba 14 mil. Kč. Počítá se také s první etapou opravy oken na jičínském zámku. Vnitřní úpravy za cca 2,5 milionu budou provedeny také v tzv. Regentském domě na Valdštejnově náměstí, kam se přesune administrativní zázemí městských organizací.⁸⁴ Následující tabulka 4 zobrazuje plánovaný přehled akcí obnovy v roce 2018.

Tabulka 4 Rekapitulace schválených akcí obnovy pro rok 2018

	Kulturní památka	Akce obnovy	Druh vlastníka	Celkové náklady tis. Kč	Potřeba státní podpory tis. Kč
1	Valdštejský zámek	Oprava a výměna oken	obec	2 634	1 316
2	Valdštejnovo náměstí čp. 2 (tzv. regentský dům)	Oprava stropních konstrukcí v 2. NP	obec	751	482
3	Jezuitská kolej	Stavební úpravy západní části 1. NP	obec	104	52
4	Valdštejnovo náměstí čp. 33	Výměna vnějších okenních rámu a křidel 21 oken	FO	145	72
5	Lindnerova čp. 13	Výměna střešní krytiny	FO	523	261
6	náměstí Svobody 14	Výměna 15 oken	FO	624	312
Akce obnovy schválené pro rok 2018 celkem				4 781	2 495

Zdroj: ⁸⁵

Územní prostor MPR Jičín není dosud dotčen žádnou moderní architekturou. Největší zásah do MPR byl proveden v roce 2010, kdy byla obnovena zámecká zahrada přiléhající k Valdštejskému zámku. Jednalo se sice o moderní zásah, ale šetrný

⁸⁴ Zpracováno na základě podkladů ekonomického odboru MÚ Jičín.

⁸⁵ Zpracováno na základě podkladů odd. památkové péče MÚ Jičín.

a respektující významné historické prvky. Realizace byla oceněna druhým místem v celostátní soutěži Park roku.⁸⁶ Péče o území městské památkové rezervace má zásadní vliv na život ve městě, poněvadž území MPR Jičín tvoří přirozené centrum každodenního života. Jeho estetická kvalita kvalifikovaná péče o něj ovlivňují veškerý život v Jičíně, a to i podnikatelský, protože MPR určuje do značné míry charakter celého města, jeho vstřícnost k občanům i návštěvníkům. Vlastní Program regenerace MPR lze považovat za vysoce prestižní záležitost, bez které by pravděpodobně žádné z měst České republiky nevyhlíželo tak, jak v současné době vypadá. Nad vlastními získanými prostředky stojí koncentrovaná péče o jejich správné využití ze strany Ministerstva kultury České republiky, což jistě vede také k zachování neopakovatelného ducha místa.

4.2.2 Havarijní stav a nevyužívané památkové objekty

V celkovém havarijním stavu se nenachází žádná kulturní památka a žádná kulturní památka na území MPR Jičín není uvedena v seznamu Nejohroženějších nemovitých památek vedeném NPÚ. V letech 2012–2013 se podařilo spoluprací soukromého investora a města a za využití finančního příspěvku z Programu regenerace odstranit havarijní stav části kulturní památky městského opevnění s Valdickou bránou v lokalitě Tamlovka. Ve špatném stavebně technickém stavu se nachází přízemní stavení na jižní straně dvora domu čp. 3 na Valdštejnově náměstí. Město již v roce 2016 jednalo s vlastníkem domu o započetí opravy. V současné době bylo již provedeno alespoň základní zabezpečení stavby spočívající ve statickém zajištění vnitřních stěn.

V rámci nevyužitých objektů se jeví největším problémem objekt bývalé jezuitské koleje. Tento problém přetrvává již od doby odchodu Sovětské armády počátkem 90. let 20. století. Objekt je po stavebně technické stránce zajištěný, ale není v takovém stavu, aby byl způsobilý pro trvalý bezpečný a adekvátní provoz. Město Jičín se snaží problém jezuitské koleje řešit dlouhodobě, avšak náklady na rekonstrukci v řádu jednotlivých desítek milionů jsou nad reálné možnosti rozpočtu města. Z tohoto důvodu v posledních deseti letech hledá dotační program, ze kterého by bylo možné získat finanční prostředky na účelnou a citlivou rekonstrukci. Zpracován je stavebně historický a restaurátorský průzkum, studie využitelnosti a projektová dokumentace pro vydání územního rozhodnutí řešící rekonstrukci objektu na konferenční a vzdělávací centrum a na vědeckotechnický

⁸⁶ Zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

park. V roce 2015 proběhlo z iniciativy skupiny místních občanů ověřování možnosti zřídit v objektu specifické školské zařízení, avšak neúspěšně. V současné době probíhá zpracování projektové dokumentace skutečného provedení stavby, která by měla odrážet alespoň jednotlivé dílčí zamýšlené opravy, které by nastartovaly právě ve spolupráci se zmíněnou skupinou občanů nyní sdružených ve spolku Balbineum, využívání koleje.

Areál jezuitské koleje v Jičíně tvoří čtyřkřídlý objekt se dvěma nádvořími, západní druhé nádvoří je zcela uzavřené, východní je tříkřídle a je z východní strany uzavřeno částí Kostela sv. Ignáce. Objekt se nachází v blízkosti jihozápadního rohu Valdštejnova náměstí, mezi náměstím Svobody a ul. Na Hrádku. V současné době je areál prázdný, nevyužívaný od doby odsunu sovětské armády v roce 1991. Armáda v koleji sídlila od josefinských reforem ve druhé polovině 18. století. Objekt je v majetku města Jičín. V současnosti je celý objekt bez využití. Předmětem rekonstrukce je zpřístupnění objektu v úrovni prvního patra, kolem druhého nádvoří (západní) pro veřejnost. Přístup do objektu bude stávající hlavní bránou, provozní vstup bude v jižním křídle přes schodiště ze dvora. Plánovaná rekonstrukce počítá s využitím objektu pro pořádání kurzů ručních drobných prací uměleckého charakteru, pořádání krátkodobých sezonních výstav a pro pořádání divadelních a hudebních představení.⁸⁷ Evidenční list uvedené kulturní nemovité památky je součástí přílohy D této práce.

Během fungování Městského programu regenerace nedošlo k žádnému zrušení prohlášení za kulturní památku z důvodu havarijního stavu, ale ani z důvodu nové výstavby, demolice či neodborné obnovy. Rovněž žádný objekt nacházející se v MPR Jičín není v havarijním stavu a ani nebyl žádný demolován. Naopak v současné době je Ministerstvem kultury vedeno řízení o prohlášení za kulturní památku věžních hodin kostela sv. Ignáce z Loyoly, které jsou historicky ve vlastnictví města Jičín.⁸⁸

4.3 Financování MPR Jičín

Správu města vykonává Městský úřad Jičín, zpracování podkladů souvisejících s finančními dotacemi v rámci Programu regenerace městských památkových rezervací a zón zajišťuje oddělení památkové péče, financování provádí odbor kultury a cestovního

⁸⁷ Zpracováno na základě informací vedení Města Jičín.

⁸⁸ Zpracováno na základě podkladů odd. památkové péče MÚ Jičín.

ruchu. V tabulce 5 je uveden přehled některých výdajů v rámci schváleného rozpočtu na rok 2018 pro oblast související s obnovou kulturních památek.

Tabulka 5 Plán výdajů z rozpočtu města na obnovu kulturních památek v roce 2018

Zachování a obnova kulturních památek	
provoz památkových objektů a nepamátkových objektů	300 000
Program regenerace MPR – podíl města	3 500 000
Program regenerace MPR – zpracování projektů na další roky	100 000
Valdštejnské imaginárium, o.p.s.-dotace na provoz areálu lodžie	1 090 000
Následná péče obnovy Libosadu a štěpnice	200 000
Stavební úpravy Valdštejnského zámku Jičín – univerzita, svatební salón, informační centrum	14 000 000
Jezuitská kolej – postupná obnova	2 000 000
Zámecká zahrada – opravy a údržba	500 000
Oprava galerie Rumcajsův svět Radka Pilaře	70 000
Hodnoty místního kulturního, národního a historického povědomí	
Lipová alej – následná péče po rekonstrukci	400 000
Oprava náhrobků významných osobností na hřbitově	100 000

Zdroj: ⁸⁹

Oddělení památkové péče je rovněž administrátorem dotačního programu „Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností“. Výše kvóty podpory pro rok 2017 byla pro správní obvod obce s rozšířenou působností Jičín stanovena na 2.024.000 Kč. Městský úřad Jičín celou kvótu rozdělil v roce 2017 pouze v prvním kole, s uzávěrkou dne 28. 2. 2017, přičemž obdržel celkem 11 žádostí o přidělení finančního příspěvku. Městský úřad Jičín navrhl Ministerstvu kultury poskytnout příspěvek v devíti případech. Důvodem pro nepodpoření dvou žádostí bylo zejména omezené množství peněz (přidělená výše kvóty) a neúplná příprava prací. Ministerstvo kultury následně vydalo v devíti podpořených případech rozhodnutí, na základě, kterých byly ze státního rozpočtu alokovány finanční prostředky ve výši 2.024.000 Kč. Celkové náklady na provedení spolufinancovaných akcí obnovy činily 3.407.263 Kč. Spolufinancované akce obnovy na území v ochranného pásma Městské památkové rezervace Jičín v roce 2017 byly realizovány na objektu Městských lázní, které jsou nemovitou kulturní památkou evidovanou v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky.⁹⁰

⁸⁹ Rozpočet města. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z www: <https://www.mujiicin.cz>

⁹⁰ Zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

Péče o městskou památkovou rezervaci funguje přímo závisle na státních dotacích z Programu regenerace MPR a MPZ. Její zvelebování v duchu udržení všech historických hodnot je největší devizou Jičína. Především díky MPR se vyvinul v turisticky velmi atraktivní město, a to obzvláště z pohledu valdštejnské historie. Ta je zhmotněna z velké části právě MPR. Zpřístupněním všech domů v této části se otevřel prostor pro podnikání, kulturní i společenské vyžití. Nemalé finanční prostředky, které jsou v Programu regenerace MPR přidělovány, paradoxně vedou k vyšší participaci občanů z řad majitelů domů na obnově MPR, a to tím, že mohou plynule, bez nároků na vkládání vlastních vysokých jednorázových investic do oprav svých domů, provádět je podle svých momentálních finančních možností, někdy až po dobu několika let.

Z prostředků Programu regenerace MPR a MPZ byly v Jičíně realizovány akce spíše drobnějšího charakteru nepřesahující u jednotlivých žadatelů desítky či stovky tisíc korun. Oproti dnes již tradičnímu způsobu získávání finančních dotací, kdy je nutná především aktivita samotného žadatele, jsou v rámci Programu regenerace MPR a MPZ zájemci spíše vyhledávání a následně seznamování s možnostmi jeho využití. Potěšitelné je, že se této spolupráci mezi městem a žadatelem daří a že vznikají dlouhodobé vzájemné vazby, jež vedou k výslednému pozitivnímu efektu. Z velké části rehabilitovanou městskou památkovou rezervaci Jičín dnes vnímáme jako prostor s mimořádně cennými kulturně historickými hodnotami, které vytvářejí jedinečnou identitu města. Ačkoli velká část úprav MPR je prováděna i z jiných finančních zdrojů, jsou konány vždy v úzké součinnosti s ideou Programu regenerace MPR a MPZ. Ten proto nelze považovat za pouhou finanční oporu, proměnil se především v záruku uchování vzácných hodnot minulosti.⁹¹

4.3.1 Program regenerace městské památkové rezervace Jičín

Program regenerace městské památkové rezervace Jičín byl vypracován pro roky 1995–1997 na základě usnesení vlády České republiky č. 209 ze dne 25. března 1992 a Zásad Ministerstva kultury pro užití státní podpory Programu regenerace MPR a MPZ. V průběhu následujících let byl až do roku 2005 postupně doplňován, naposledy při přípravě Programu regenerace na rok 2006. V roce 2006 byl z iniciativy města vypracován odborem Památkové péče aktualizovaný Program regenerace MPR Jičín, na který navazuje jeho novější verze pro roky 2014–2019.

⁹¹ Zpracováno na základě podkladů odd. památkové péče MÚ Jičín.

Na území města Jičín byly za pomoci příspěvku z tohoto programu prvně realizovány akce v roce 1995. Od tohoto roku se město Jičín Programu regenerace MPR a MPZ účastní pravidelně. V předcházející kapitole byl stručně nastíněn vývoj vzniku MPR Jičín. Dále bude následovat rekapitulace dosavadního průběhu financování prostřednictvím Programu regenerace v letech 1995–2017. Úplný přehled akcí obnovy realizovaných na území Městské památkové rezervace Jičín v letech 1995–2017 je uveden jako Příloha C této práce.

Finanční příspěvky lze využít jak na obnovu kulturních památek ve vlastnictví měst, tak i ve vlastnictví církví či jiných právnických a fyzických osob. V letech 1995–2017 bylo zrealizováno celkem 112 stavebních úprav na objektech kulturních památek v MPR Jičín. Jak ukazuje tabulka 6, celkové náklady dosáhly výše 70,6 mil. Kč, přičemž příspěvek města činil 29,6 mil. Kč (42 %), příspěvek z Programu regenerace MK činil 35,4 mil. Kč (50 %) a soukromí vlastníci včetně církví se podíleli na opravách částkou 5,5 mil. Kč (8 %). Nejvíce oprav bylo realizováno na památkách ve vlastnictví města (celkem 57, tj. 51 %), dalších 37 akcí bylo soustředěno na soukromých objektech fyzických nebo právnických osob a 18 na církevních památkách.⁹²

Tabulka 6 Souhrn akcí realizovaných z Programu regenerace v letech 1995–2017

Druh vlastnictví	Počet akcí	Celkové náklady	Příspěvek vlastníka	Příspěvek města	Příspěvek MK
soukromé	37	10 927 242	4 269 942	1 162 800	5 494 500
církevní	18	9 184 146	1 311 146	1 807 000	6 066 000
obecní	57	50 484 331	0	26 633 832	23 850 500
1995-2017 celkem	112	70 595 719	5 581 088	29 603 632	35 411 000

Zdroj: ⁹³

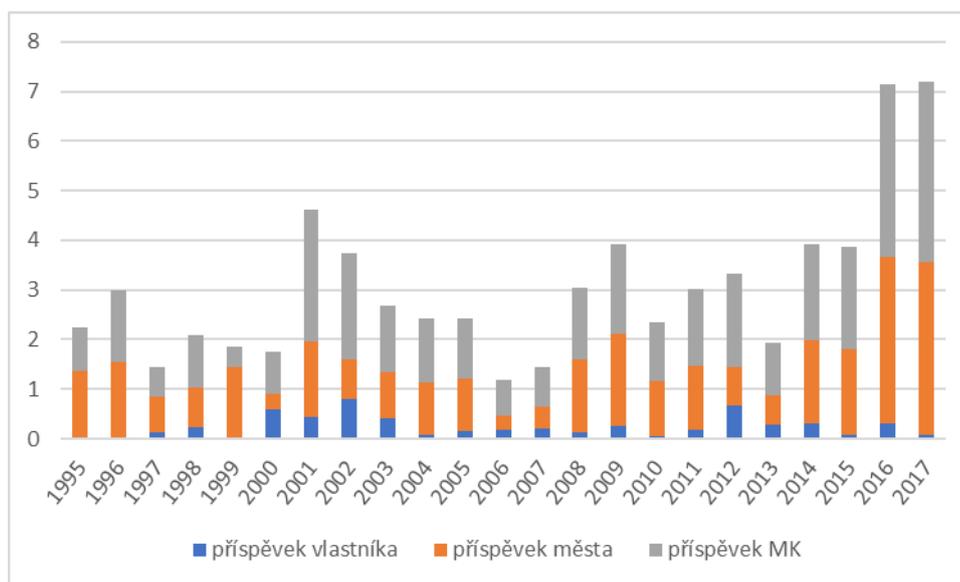
Největší objem finančních prostředků byl vydán na opravy Valdštejnské lodžie. Náklady devíti akcí v souhrnné výši 17,3 mil. Kč včetně příspěvku MK ve výši 9,4 mil. Kč představovaly zejména obnovu a restaurování fasád, ale i opravu terasních zdí. Dílčí opravy byly započaty již v roce 2003, avšak významnější akce byly realizovány od roku 2014. Druhým významným objektem obnovy byl zámek na Valdštejnově náměstí. V tomto případě náklady všech sedmi akcí v souhrnné výši 7,7 mil. Kč včetně příspěvku MK ve výši 3,5 mil. Kč zahrnovaly zádlažbu druhého nádvoří, dále rekonstrukci stropů, obnovu

⁹² Zpracováno na základě podkladů ekonomického odboru MÚ Jičín.

⁹³ Zpracováno na základě podkladů odd. památkové péče MÚ Jičín.

průjezdu, restaurování nádvoří, statické zajištění sloupů, opravu vstupních vrat a částečnou výměnu oken. Další významnou kulturní památkou co do objemu finančních prostředků vynaložených na její obnovu byla Valdická brána. Od roku 1995 až dosud dosáhly celkové náklady rekonstrukce 3,6 mil. Kč, přičemž příspěvek z MK představoval přibližně třetinu výše z celkových výdajů. Následující graf 2 zobrazuje vývoj výše příspěvků na opravu památek v MPR Jičín v jednotlivých letech 1995–2017.

Graf 2 Spoluúčast na financování akcí obnovy v letech 1995–2017

Zdroj: ⁹⁴

U akcí obnovy probíhajících na kulturních památkách ve vlastnictví města Jičín vyjadřuje podíl města rovněž podíl města jako vlastníka objektu. Pod pojmem podíl vlastníka se rozumí podíl jiných fyzických a právnických osob (církvev, FO, PO.) než města Jičín. Pod pojmem podíl státu se rozumí podíl uvolněný v rámci Programu regenerace MPR a MPZ ze státního rozpočtu. Je zřejmé, že v souhrnu nejvyšší příspěvek ve výši 3,6 mil. Kč z Ministerstva kultury byl poskytnut na akce obnovy kulturních památek v roce 2017, kdy bylo zrealizována pět akcí a k nejnáročnějším patřila obnova venkovního schodiště a terasních zdí ve Valdštejnské lodžii. Finančně náročné akce obnovy byly realizovány i v roce 2016, kdy došlo k zahájení realizace obnovy terasních zdí. Větší akce byly zrealizovány také v roce 2001, kdy byly opraveny střechy na objektech Valdické brány, kostela Panny Marie de Salle, ale i na Židovské synagoze a dvou měšťanských domů na Valdštejnově náměstí. Při podrobnějším pohledu na graf je vidět, že v prvních

⁹⁴ Zpracováno na základě podkladů odd. památkové péče MÚ Jičín.

dvou letech byly realizovány akce obnovy pouze za přispění Ministerstva kultury a příspěvku města. Jednalo se o akce na objektech pouze ve vlastnictví města. Od roku 1997 docházelo však již k opravám i na objektech ve vlastnictví fyzických či právnických osob nebo církve.

4.3.2 Soutěž Historické město

Ministerstvo kultury ČR ve spolupráci se Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska a Národním památkovým ústavem vyhlašuje již od roku 1994 pravidelně soutěž o Cenu za nejlepší přípravu a revitalizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Titul Historické město roku 2016 obdržel Jičín poprvé ve své historii. Do soutěže postoupil jako vítěz krajského kola již podeváté, přičemž poslední dva roky zůstával těsně před branami vítězství, tedy na společném druhém až třetím místě a obdržel na revitalizaci svých památek vždy 100 tis. Kč a dalších 100 tis. Kč jako vítěz krajského kola. Za přístup k obnově památek nejvyššího uznání a jako odměnu získalo město 1 milion korun. Díky získání titulu Historické město mohla být dokončena oprava terasních zdí ve Valdštejnské lodžii. Město za vítězství v soutěži obdrželo 1 milion Kč, které šly na rekonstrukci zdí. Na tento projekt ovšem přispěl i Královéhradecký kraj částkou ve výši 710 tisíc Kč.

Jičín se v soutěži prezentovat rekonstrukcemi památek za 12,1 milionu korun, což činí zhruba 12 % výdajů na investice. V roce 2016 pokračovaly práce ve Valdštejnské lodžii, a to opravou čestného dvora, kde mají za 3,1 mil. Kč letos vzniknout nová sociální zařízení. Několik měsíců předtím byla vybudována pro Lodžii dosud chybějící kanalizační přípojka za 2,71 mil. Kč. Lektorská místnost se za 250 tis. Kč rozšířila o dřevěné patro. Pokračovala také rekonstrukce další části terasních zdí v Libosadu za celkem 8,32 mil. Kč. Na tuto akci byla využita dotace právě z Programu regenerace ve výši 3,12 mil. Kč. Investovalo se ale i v jiných částech města. Pokračovaly práce s rekonstrukcí věže kostela sv. Ignáce z Loyoly, kam putovalo více jak 1,1 mil. Kč a za 200 tis. Kč byly na věži osazeny tři ciferníky. Natřena byla také střecha Valdické brány za 300 tis. Kč a budova ZŠ v ulici 17. listopadu získala nově zrekonstruovaná sociální zařízení za 1,2 mil. Kč. Podpořeny byly při renovaci rovněž tři historické domy soukromých vlastníků nacházející se na Valdštejnově náměstí.⁹⁵

⁹⁵ Zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

4.4 Společenské využití objektů v MPR Jičín

Centrum města, kde se rozkládá převážná část Městské památkové rezervace Jičín je stále vnímáno jako přirozená součást života města, s množstvím restaurací, hospůdek a obchodů. Na Valdštejnově náměstí se konají pravidelné trhy. Zvláště po provedené revitalizaci zámecké zahrady, která proběhla v letech 2009–2010 za významné finanční podpory z tzv. Norských fondů a s ohledem na množství umístěných laviček a přibývajících letních předzahrádek se pak centrum města stává také místem odpočinku. K akcím obnovy kulturních památek, jenž využívají a rozvíjejí místní tradice patří zejména následující akce:⁹⁶

- Bienále Valdštejské slavnosti – třídní akce připomínající působení slavného vojevůdce Albrechta z Valdštejna v Jičíně, jsou považovány za Dny Jičina.
- Festival Jičín – město pohádky – vícedenní akce obsahující především nejružnější výtvarné a řemeslné dílny, programy všeho druhu, hry apod.
- Masopust – obnovená slavnost s dodržáním tradičních zvyklostí.
- Čarodění – magický den pořádaný ve Valdštejské lodžii.
- Slavnosti stromů – slavnosti odehrávající se ve Valdštejském letohrádku a přilehlém Libosadě.
- Divovánoce – netradiční adventní akce pro celou rodinu ve Valdštejské lodžii.
- Pohádky tisíce a jedné země – čtení pohádek vybrané země světa pro malé i velké milovníky pohádkových příběhů, zpravidla s ochutnávkou místních tradičních jídel a s vyprávěním o kultuře a pohádkových bytostech dané země.
- České Vánoce – tradiční vánoční jarmark doplněný kulturním programem.
- České Velikonoce – stylově vedený dvoudenní trh.
- Vánoce na bráně – tradiční adventní vánoční setkání jičínských obyvatel na Valdické bráně.
- Setkání Jičínáků a přátel Jičina na Valdické bráně o Štědrém dnu – společné vinše a hodování.
- Májové dny – kulturní a společenský program u příležitosti 1. května – v Jičíně chápaného jako svátek jara a přátelských a rodinných setkání.

⁹⁶ Zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

- Divadelní festival na bráně – týdenní přehlídka her amatérských divadelních souborů.
- Ekumenický festival – pravidelné každoroční třídní setkávání lidí různého náboženského smýšlení, program složený z přednášek, hudby, modliteb, rozjímání
- Pravidelné vzpomínkové akce – připomínky bitvy u Jičina roku 1866, připomenutí 17. listopadu, vzniku republiky apod.
- Jičín – brána do pohádky – bohatý soubor netradičně pojatých divadelních představení pro děti, které se odehrávají v průběhu léta ve dvoře domu Valdštejnovo nám. čp. 2.

Uvedený přehled aktivit potvrzuje, že město Jičín se vyznačuje značnou občanskou aktivitou. Velmi významnou skupinou, která usiluje o „uchování historické materie a ducha města, o racionální rozvoj města a harmonickou koexistenci nového se starým“, je Spolek občanů a přátel města Jičina. Spolek spolupracuje s městem Jičínem, předkládá své návrhy, připomínky, výhrady, které jsou oficiální cestou řešeny.

V roce 2009 vznikla další obdobná občanská sdružení – Paměť a svědomí a Jičínská beseda. Obě sdružení se zabývají historií města jak v jeho sociálním, společenském, tak i urbanistickém, ale např. i politickém, aspektu. Občanské sdružení Jičínská beseda pořádá pravidelné přednášky pro zájemce o regionální historii a vlastivědu Jičínska a v roce 2013 se zasloužilo o restaurování nástěnných maleb Jindřicha Procházky v hale jičínského vlakového nádraží. Opomenout nelze rovněž činnost Občanského sdružení Lodžie, nyní o.p.s.Valdštejnského imaginária a o.p.s. Baševi.⁹⁷ Dílčí podkapitoly mapují stav obnovy a využití nejznámějších objektů nacházející se v MPR Jičín.

4.4.1 Valdštejnský zámek

Původní sídlo Buriana Trčky z Lípy z počátku 16. století nacházející se na místě západního rohu dnešního paláce, bylo na přelomu 16. a 17. století rozšířeno a přestavěno na zámek Zikmundem Smiřickým. Stavba byla těžce poničena roku 1620 výbuchem střelného prachu. V letech 1624–1634 zámek výrazně přestavěl a rozšířil Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna. Na stavbě se postupně podíleli Andrea Spezza, Giovanni Pieroni a Nicolo Sebregondi. V letech 1681, 1768 a 1809 zámek postihly požáry. Po požáru v roce 1768 byl opraven a upraven v pozdně barokním slohu a po požáru v roce 1809 ve slohu

⁹⁷ Zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

empírovém. Dalšími rozsáhlejšími opravami prošla stavba ve 20. století. Součástí zámku byla i přilehlá zámecká zahrada, která však svou funkcí byla původně hospodářským dvorem. Objekty, které se zde nacházely byly v 19. století zbořeny a zahrada byla ve 40. letech 20. století upravena do podoby městského parku podle projektu Ing. arch. Čenka Musila.⁹⁸

V budově zámku, v samém středu MPR sídlí městské informační centrum, provozované Kulturními zařízeními města Jičín a interaktivní Galerie Rumcajsův svět Radka Pilaře. V rámci návštěvnosti se opakovaně informační centrum umísťuje na předních místech, přičemž jen v roce 2017 jej navštívilo více než 100 tis. návštěvníků. Další z tohoto pohledu klíčovou institucí sídlící na stejné adrese je Regionální muzeum a galerie v Jičíně. Jičínské muzeum je vyhlášené především díky své stálé výstavní expozici, která je interaktivní a je známá jako Muzeum hry. Regionální muzeum v Jičíně umožňuje ve své expozici čtyři samostatné cesty prohlídky, jež jsou soustředěny do osmi sálů vlastivědné expozice a zachycuje informace o Jičínsku od pravěku do současnosti. Je zde také umístěna obrazárna barokních mistrů zahrnující díla významných umělců českého baroka se vztahem k Jičínu, a to od jeho nastupující rané fáze doby 1. poloviny 17. století až po pozdní období 2. poloviny 18. století. Ročně se zde koná více než 12 výstav převážně regionálního charakteru, jenž bývají obohaceny doprovodným programem. Pravidelně se zde konají různé přednáškové cykly. Evidenční list uvedené kulturní nemovité památky je součástí přílohy E této práce.

Obrázek 2 Objekt Valdštejnského zámku

Zdroj: ⁹⁹

⁹⁸ KLIPCOVÁ, B., ULIČNÝ, P. *Valdštejnský palác v Jičíně*. 2011, s. 49-50.

⁹⁹ Podklady odd. památkové péče MÚ Jičín.

Dále v zámku od roku 1991 sídlí Základní umělecká škola J. B. Foerster a od roku 2005 také konzultační středisko České zemědělské univerzity. Součástí zámku je obřadní síň, kde se konají svatební obřady. V porotním sále se zase pravidelně schází městské zastupitelstvo a pořádají se v něm slavnostní akce, koncerty a přednášky. Objekt zámku je ve vlastnictví města, které jej spravuje, správcem zámku je Štěpán Peroutka. V současné době probíhají na zámku rozsáhlé stavební práce, které zahrnují obnovu technických rozvodů, střechy a fasády a okenních výplní. Městské informační centrum je dočasně přesunuto z parteru v severním průčelí budovy v podloubí do zadní části pravého nádvoří.

4.4.2 Valdická brána

Hojně navštěvovaným objektem v MPR je Valdická brána či tzv. Rumcajsova ševcovna před hradbami v ulici Pod Koštofránkem. Jde o volně stojící čtyřpatrovou hranolovou věž s dřevěným ochozem a jehlancovou střechou postavenou z kvádrového a smíšeného zdiva. K jižní stěně přiléhá válcová věž šnekového schodiště. V přízemí se nachází průjezd sklenutý křížovou klenbou se svorníkem. Valdická brána byla vystavěna jako součást městského opevnění v letech 1568–1578.

Obrázek 3 Pohled na Valdickou bránu ze Žižkova náměstí

Zdroj: ¹⁰⁰

¹⁰⁰ Podklady odd. památkové péče MÚ Jičín.

Původně dvoupatrová brána roku 1589 vyhořela a po požáru byla zvýšena o třetí patro. Další požár v roce 1681 zničil honosnou raně barokní bání a brána byla zakryta prostým jehlancem. Vyhlídková věž má 156 schodů a měří 52 metrů. Pro návštěvníky je zpřístupněn vyhlídkový ochoz ve výšce 32 metrů, ze kterého je při dobré viditelnosti možné dohlédnout do široké okolí od Zvičiny přes Krkonoše, Kozákov až po Ještěd. Součástí prohlídky je stálá expozice soch a loutek autora Petra Kavana v prostoru u původního hodinového stroje. V průběhu turistické sezóny památku navštíví více než 20 tisíc turistů. Dále se zde konají koncerty a vystoupení městského věžníka Jiřího Wildy, člena Evropského cechu ponocných a věžníků, který při vhodných příležitostech také hlásí a troubí z ochozu věže. Divadelní představení zde v rámci festivalu Mezi patry hrají amatéři ze Závěsného divadla pod agenturou Nahoru a dolů. Evidenční list uvedené kulturní nemovité památky je součástí přílohy F této práce.

Další aktivitou agentury Nahoru a dolů je provozování tzv. Rumcajsovy ševcovny, jež vznikla ze zájmu návštěvníků Jičína, kteří se často zajímali o místo, kde žil švec Rumcajs, pohádková postava z knih autorů Václava Čtvrťka a Radka Pilaře. V domku od Valdické brány dolů, do uličky Pod Koštofránkem lze spatřit celou Rumcajsovou rodinu, tedy i Manku a Cipíška. Dále pravou ševcovskou dílnu, hernu pro děti, Mančinu bylinkovou zahrádku, Cipískovu ZOO, ale i občerstvení pro návštěvníky. V turistické sezóně se zde koná Dvorková slavnost za hudbou a štrúdlím.

Obrázek 4 Objekt Rumcajsovy ševcovny v ulici Pod Koštofránkem

Zdroj: ¹⁰¹

¹⁰¹ Podklady odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

4.4.3 Židovská synagoga a bývalá židovská škola

Relativně nově lze v běžném návštěvnickém provozu navštívit také objekt synagogy a bývalé židovské školy v ulici Židovská 100, jež byly postupně zcela opraveny. V roce 2001 byla synagoga soudním rozhodnutím navrácena židovské obci v Praze. Následně prošla celkovou rekonstrukcí, jež zahrnovala výměnu střešní krytiny, krovů, sanaci obvodového zdiva a prasklin kleneb. Opravy byly provedeny za přispění finančních prostředků z Programu regenerace MPR, Města Jičín a v neposlední řadě vlastníka budovy.¹⁰² Evidenční list uvedené kulturní nemovité památky je součástí přílohy G této práce.

Obrázek 5 Objekt Židovské synagogy

Zdroj: ¹⁰³

Pozdně barokní synagoga s klasicistní výmalbou byla pro veřejnost slavnostně otevřena v roce 2008. Provozovatelem objektu je o.p.s. Baševi, který zajišťuje kulturní program a využití této výjimečné barokní stavby jako jednoho z regionálních kulturních center na Jičínsku a jenž je od roku 2009 partnerem Federace židovských obcí v ČR, která v rámci projektu Revitalizace židovských památek z Evropských fondů v letech 2010–2014 zrekonstruovala mimo jiné i budovu Židovská čp. 100 v Jičíně. Dům čp. 100 v Židovské ulici tvoří rozsáhlý objekt v rámci bývalé židovské části Jičína. Jičínská židovská obec objekt koupila v roce 1872, kdy v přízemí zřídila školní třídu, zimní modlitebnu a jednací místnost, které užívala až do roku 1938. Město Jičín objekt bývalé školy předalo v roce 2006 Federaci židovských obcí v ČR, které započalo s jeho rekonstrukcí. Celkové náklady v rámci projektu dosáhly 40 635 000 Kč. Projekt měl za cíl

¹⁰² Zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

¹⁰³ Podklady odd. památkové péče MÚ Jičín.

znovu oživit židovské památky v České republice, realizace byla součástí projektu 10 hvězd Federace židovských obcí v ČR podpořeného z IOP Vracíme památky do života. Po rekonstrukci vzniklo v této bývalé židovské škole kulturně vzdělávací centrum židovské kultury s multimediální expozicí věnovanou tématu židovských spisovatelů, dramatiků a kritiků konce 19. a 1. poloviny 20. století. Návštěvnické centrum zaměřené na židovské památky bylo zprovozněno v roce 2013. V objektu se nachází muzejní expozice "Židovští spisovatelé, dramatici a kritici", dále výstavní a přednáškový sál, literární kavárna a zázemí pro semináře. Evidenční list uvedené kulturní nemovité památky je součástí přílohy H této práce.

Obrázek 6 Objekt bývalé židovské školy

Zdroj: ¹⁰⁴

4.4.4 Valdštejnská lodžie

Objekt je součástí ranně barokního areálu „letohrádek a obora Libosad“. Nikdy zcela dokončený areál prošel pozdějšími stavebními úpravami, poslední stavební zásahy jsou novodobé. Jako jediný neleží v historickém centru města, ale nachází se necelé 2 km od centra Jičína na konci lipové aleje v části zvané Sedličky. Lodžii vlastní město a již více než patnáct let se zaobírá snahou na její využití. Jedná se o raně barokní památku ve vlastnictví města, kterou od roku 2014 spravuje Valdštejnské imaginárium, o.p.s. v čele s kastelán Jiřím Vydrou. Evidenční list uvedené kulturní nemovité památky je součástí přílohy I této práce.

¹⁰⁴ Podklady odd. památkové péče MÚ Jičín.

Obrázek 7 Objekt Valdštejnské lodžie

Zdroj: ¹⁰⁵

Vlastní objekt lodžie představuje jednopatrová budova krytá mansardovou střechou a otevřená směrem do parku třemi arkádami na pilířích v průčelí a po jedné v bocích. Arkády jsou sklenuté třemi poli bedněné omítané křížové klenby. Za tímto prostorem se nacházejí tři místnosti (oválný, oktogonální a čtvercový salonek) se zbytky klasicistních nástěnných maleb. Před lodžii je umístěno po celé šíři volné dvouramenné schodiště. Čestný dvůr situovaný za lodžii je obklopen trojkřídlou přízemní budovou se dvěma křížově sklenutými podjezdy se segmentově uzavřenými bosovanými portály se segmentovými štíty. Původní stavba letohrádku podle projektu Nicola Sebregondiho byla zahájena kolem roku 1630, ale již v roce 1632 byla vzhledem k množství jiných rozestavěných projektů v Jičíně zastavena. Po smrti Albrechta z Valdštejna stavba nebyla nikdy zcela dokončena a areál letohrádku prošel po roce 1768, kdy vyhořela budova čestného dvora, klasicistní úpravou, při níž objekt lodžie získal mansardovou střechu. Další dílčí úpravy proběhly během 19. století.¹⁰⁶

Nevhodné účelové adaptace areálu v minulých obdobích vedly k postupnému chátrání tohoto originálního barokního komplexu. V současnosti probíhá postupná obnova areálu, včetně ohradních a terasních zdí a prostor přilehlého parku. Přípravují se jednotlivé etapy dle závažnosti a v závislosti na koncepci využití tohoto areálu, ze kterého se město snaží vytvořit veřejně přístupné kulturní centrum. Objekt je přístupný od března

¹⁰⁵ Podklady odd. památkové péče MÚ Jičín.

¹⁰⁶ ULIČNÝ, P. *Architektura Albrechta z Valdštejna: italská stavební kultura v Čechách v letech 1600-1635*. 2017, s. 386.

do listopadu, ale i v zimě se v prostorách kavárny, která je spíše komorním klubem, konají malé koncerty, přednášky, čtení a další kulturní akce. Kromě finančních prostředků z Programu regenerace byly v roce 2016 získány prostředky z Národního programu podpory cestovního ruchu Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 1,2 mil. Kč, díky nimž byla vybudována nová hygienická zařízení se zázemím pro návštěvníky Valdštejnského letohrádku a dalších 200 tis. Kč poskytl Královéhradecký kraj na dokončení rekonstrukce lektorské místnosti.¹⁰⁷

Komplexní studie na opravy celého areálu neexistuje, avšak projektování probíhá podle ucelených fází, v minulosti například projekt na vznik bytu kastelána nebo na obnovu fasád či rekonstrukci interiéru, obnovy terasních zdí apod. V současné době je připravována další rekonstrukce nově na místnosti s využitím pro kulturně společenské aktivity. Převážně se bude jednat o pořádání výstav, přednášek, případně dalších kulturních představení. Pro tyto účely je v centru dispozice navržen víceúčelový sál, který má na jedné straně zázemí pro návštěvníky a na straně opačné zázemí pro techniku a účinkující.¹⁰⁸

4.5 Využití ostatních objektů a veřejných prostranství v MPR Jičín

Současný stav veřejné zeleně a povrchů komunikací, resp. veřejných prostranství v MPR obecně, lze charakterizovat jako velmi dobrý. Této problematice byla v minulých letech věnována pozornost, přičemž kvalitním povrchem, zpravidla zadlážděním, jsou nyní opatřeny téměř veškeré prostory v MPR. Dokončena je také již revitalizace tzv. zámecké zahrady nebo zeleň v okolí Mariánského sloupu či v prostoru nároží ulic Tylova a Židovská nebo v ulici Pod Koštofránkem. Stav městského mobiliáře lze charakterizovat jako uspokojivý, přesto se město v koordinaci s městským architektem snaží této problematice neustále věnovat, zejména aby došlo k určitému oživení a veškeré nově umisťované prvky městského mobiliáře byly voleny a umisťovány systémově. Své využití má i zámecké nádvoří, kde se pořádají různé dílny, workshopy a probíhají zde aktivity Festivalu město pohádky, na podzim také Slavnosti vína. Díky celkové revitalizaci nově ožil i zámecký park, v jehož prostorách se konají celoročně volně přístupné hudební koncerty, gastronomické akce, a často i svatební obřady. Na centrálním Valdštejnově

¹⁰⁷ Zpracováno na základě podkladů ekonomického odboru MÚ Jičín.

¹⁰⁸ Zpracováno na základě podkladů vedení Města Jičín.

náměstí se konají pravidelné sobotní trhy. Dále zde v květnu jednou za dva roky probíhají Valdštejnské slavnosti a každoročně v září se stává dějištěm Festivalu Jičín – město pohádky.

4.5.1 Stav životního prostředí

Jičín se vyznačuje kvalitním životním prostředím. Město se nachází v malebné krajině v těsném sousedství CHKO Český ráj a není zde žádný větší zdroj znečištění. Na území MPR týkající se části Valdštejnské lodžie byla vyhlášena evropsky významná lokalita „CZ0523274 – Libosad – obora“ se zdůvodněním, že se jedná o významný krajinný fenomén, významnou entomologickou lokalitu – refugium xylofágního hmyzu, lokalitu páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*). V současné době se dokončuje obnova čtyřřadé lipové aleje a připravuje se obnova části Libosadu.

Z hlediska celého města se dokončila likvidace staré ekologické zátěže, kdy byla rekultivována skládka z přelomu 70. a 80. let 20. století pod vrchem Zebínem, z níž bylo odstraněno 200 tisíc tun komunálního, stavebního i průmyslového odpadu.

V komisi životního prostředí, jenž je poradním orgánem Rady města působí řada dobrovolníků. Dále jsou sdružení v řadě neziskových organizací. Spolek Valdštejnské imaginárium spravuje za přispění města Jičína Valdštejnskou lodžii. Klub českých turistů byl iniciátorem a realizátorem vyznačení a upravení turistické cesty v území chráněné přírodní památky vrchu Zebína, na jehož vrcholu stojí barokní kaplička sv. Máří Magdalény. Občanské sdružení Zebín bylo iniciátorem vyhlášení této kapličky za ekumenickou, spravují kapličku a pečují i o její okolí. Občanské sdružení Jičínská beseda se podílela na kampani za záchranu kostela Všech svatých při úpatí vrchu Zebína v Jičíně – Sedličkách, který není kulturní památkou, ale vykazuje nepochybné kulturně historické, a krajino tvorné hodnoty a fixuje paměť místa. V roce 2011 se Římsko – katolická farnost arciděkanství Jičín ve spolupráci s dalšími organizacemi podařilo provést zajištění kostela.¹⁰⁹

4.5.2 Občanská vybavenost

Občanské vybavení je v Jičíně na kvalitní úrovni a v dostatečném množství, ať jde o zdravotní, školská či kulturní a sportovní zařízení. Přímo v MPR se nachází jedna

¹⁰⁹ Zpracováno na základě podkladů odboru životního prostředí MÚ Jičín.

ze základních škol, třídy mateřské školy, ZUŠ, učebny konzultačního střediska České zemědělské univerzity v Praze a Technické univerzity Liberec, školské zařízení pro zájmové vzdělávání, nová tělocvična (přístupná nejen žákům ZŠ). Zdravotnická zařízení se nachází mimo vlastní MPR, nicméně stále jde o dobře dostupné širší centrum menšího města. V MPR se nacházejí čtyři ubytovací zařízení (hotel, dva penziony, ubytovna), v její bezprostřední blízkosti pak další (tři hotely a penzion). Hotely jsou střední až velmi dobré úrovně a kapacitně stav zatím vyhovuje. Stravovacích zařízení je v centru celá řada, a to různého zaměření (jídlna, rychlá občerstvení, tzv. české restaurace i např. restaurace s mexickou kuchyní).¹¹⁰

Obchodní síť zůstala v Jičíně v centru zachována, včetně prodeje potravin, pekárny, masny, ovoce a zeleniny a drogerie. Tyto obchody pak doplňují obchody s textilním zbožím, sportovními potřebami a dárkovými a upomínkovými předměty. Parkování v centru je regulováno (zpoplatnění, vymezení míst a způsobu parkování), avšak zůstává i s ohledem na stálou každodenní funkci centra pro obyvatele města (obchodní provozovny, úřady) umožněno, včetně parkování na Valdštejnově náměstí. S ohledem na pocíťovaný určitý nedostatek parkovacích míst v širším centru města je v budoucnu plánována výstavba parkovacích domů v několika lokalitách (již mimo vlastní MPR). Centrum je dobře dostupné veřejnou dopravou i pěšky.¹¹¹ Historické objekty v MPR jsou z velké míry vlastněny a využívány soukromými fyzickými a právníckými osobami. Řada objektů je užívána k podnikání a na údržbě a opravách těchto objektů se tak podílí podnikatelská sféra. Další aktivitou je sponzorství a různé benefice.

4.6 Vnímání MPR Jičín jejími obyvateli a návštěvníky

Tuto kapitolu tvoří analýza odpovědí v rámci ankety mezi obyvateli a návštěvníky MPR Jičín, na jejichž základě jsou identifikovány oblasti, které pro tyto cílové skupiny představují největší problém či naopak, která oblast posiluje vnímání MPR Jičín, a to z důvodu, aby mohly být určeny priority pro rozvoj daných oblastí. Anketní lístek je součástí přílohy K této práce.

¹¹⁰ Zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín.

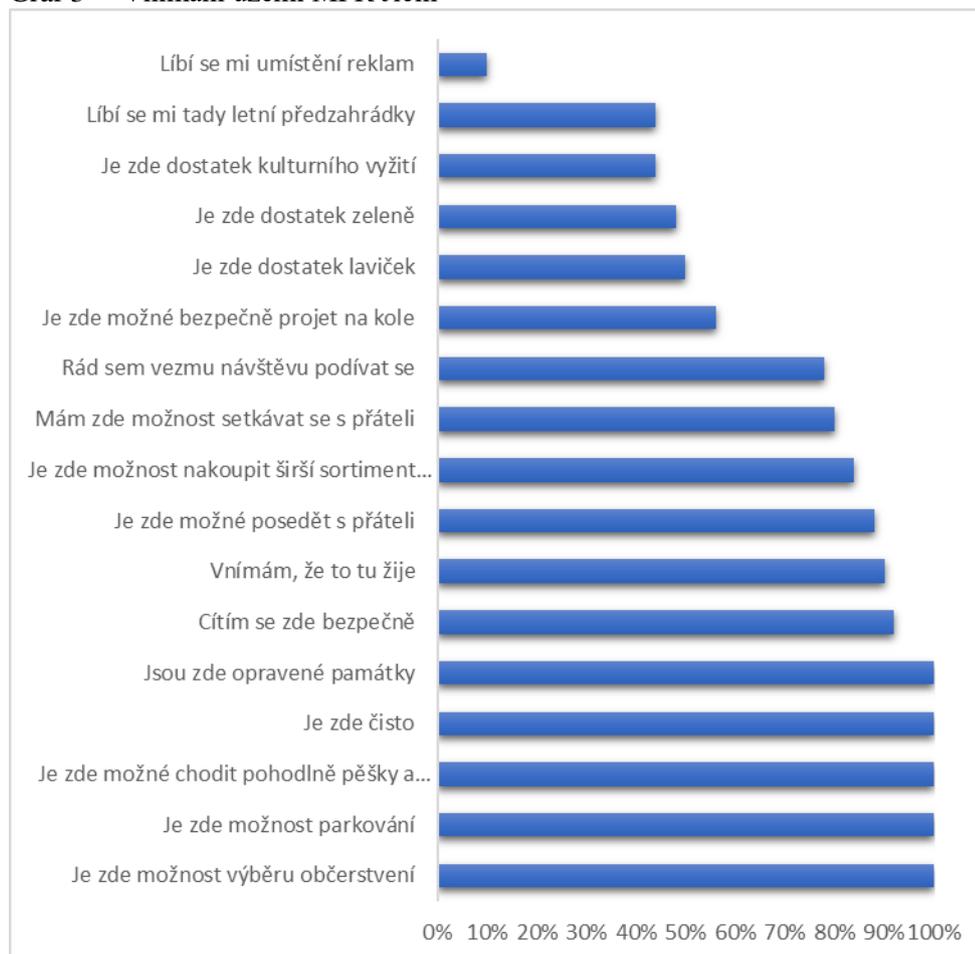
¹¹¹ Zpracováno na základě podkladů odd. památkové péče a odboru dopravy MÚ Jičín.

4.6.1 Hlavní zjištění

Průzkumu se zúčastnilo celkem 50 respondentů ve věku 18–65 let, z nichž bylo 16 (8 %) ve věku od 18 do 30 let a dalších 14 osob (25 %) ve věku od 31 do 40 let. Největší skupinu tvořili dotazovaní ve věku od 41 do 50 let, kterých bylo celkem 22, tj. 44 %. Naopak nejmenší část (6, tj. 12 %) činili respondenti starší 51 let. Složení respondentů podle pohlaví bylo zastoupeno rovnoměrně, tj. 25 žen a 25 mužů. Pokud jde o vztah respondenta k území MPR Jičín, největší část (25, tj. 50 %) tvořili návštěvníci MPR, dalších 17 (34 %) dotázaných v MPR pracuje a 8 respondentů (tj. 16 %) zde přímo bydlí.

Respondenti odpovídali na předem připravené otázky pomocí hodnotící škály 1–5, přičemž 1=souhlas, největší spokojenost; 5= nesouhlas, největší nespokojenost. Výsledky odpovědí jsou potom graficky znázorněny v grafu 3, přičemž jsou zobrazeny jen souhlasné odpovědi v rozmezí 1–2.

Graf 3 Vnímání území MPR Jičín

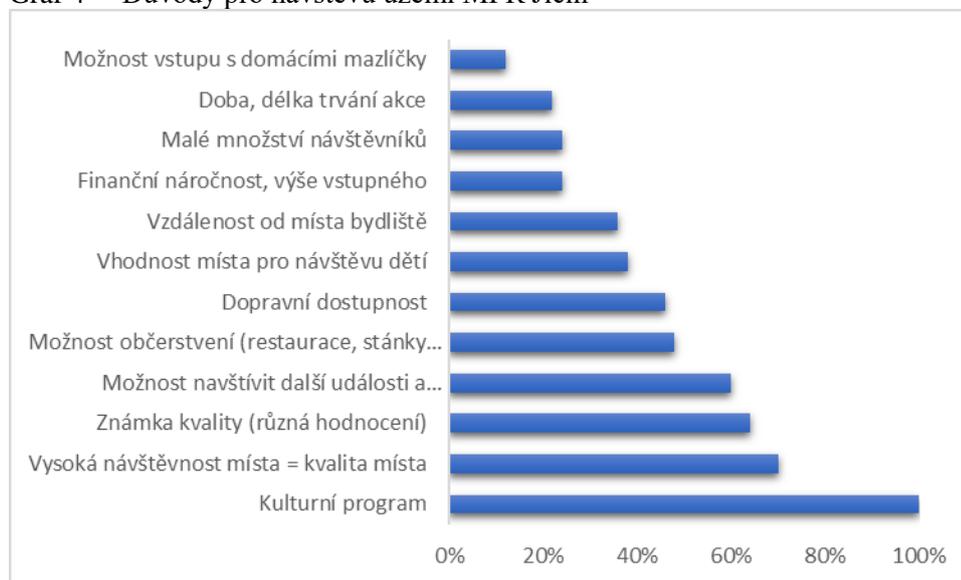

Zdroj: vlastní zpracování výsledků ankety

Pokud jde o uvedené oblasti, tak naprostá většina respondentů vyjadřovala největší spokojenost s možností výběru občerstvení, dále s možností parkování, možností chodit pohodlně pěšky a procházet se. Velice spokojeni byli také s čistotou na území Městské památkové rezervace a se stavem opravených památek. Poměrně velké množství (92 %) respondentů bylo spokojeno s bezpečností místa, 90 % s tím, že to tu žije, 88 % že si zde mohou posedět s přáteli, 84 % že si zde mohou koupit širší sortiment potravin a 80 % že se zde mohou setkávat s přáteli, přičemž 78 % respondentů do této lokality rádo i zve návštěvy.

Oproti tomu jen 56 % respondentů se domnívá, že se v lokalitě dá bezpečně jezdit na kole. Polovina pociťuje, že je zde málo laviček, 48 % si myslí, že je zde dostatek zeleně a jen 44 % je spokojeno s kulturním využitím památkových objektů, stejné množství i s úrovní předzahrádek. A jen 10 % respondentů se líbí umístění reklam v památkové rezervaci. V konečném výsledku jsou téměř tři čtvrtiny respondentů spokojeni se stavem městské památkové rezervace a z jejich pohledu je lokalita pozitivně vnímána. Druhým zjišťovaným okruhem bylo zjištění důvodů, které jsou z pohledu respondentů důležité, aby navštívili MPR Jičín. Výsledné odpovědi zobrazuje graf 4.

Graf 4 Důvody pro návštěvu území MPR Jičín

Zdroj: vlastní zpracování výsledků ankety

Je zřejmé, že rozhodujícím důvodem k rozhodnutí navštívit území Městské památkové rezervace Jičín představuje kulturní program. Tuto skutečnost jednoznačně potvrdili všichni respondenti. Druhým důvodem je vysoká návštěvnost neboli kvalita

místa, kterou uvedlo 70 % dotázaných. Velmi důležitým faktorem je rovněž i skutečnost, že akce či místo získalo různá hodnocení tzv. známku kvality, kterou láká 64 % respondentů. O něco méně (60 %) dotázaných spojuje důvod návštěvy MPR Jičín s možností navštívit kromě uvedené lokality také další události či zajímavá místa.

Téměř polovina (48 %) dotázaných preferuje také možnost občerstvení a pro 46 % je důležitá také dopravní dostupnost. Přibližně třetina (38 %) respondentů upřednostňuje místa vhodná pro návštěvu dětí a pro 36 % hraje důležitou roli také vzdálenost od místa bydliště. Finanční náročnost či výše vstupného je důležitá pouze pro necelou čtvrtinu (24 %) respondentů, stejně tak i malé množství návštěvníků. Pro 22 % je důležitá doba trvání akce a 12 % respondentů volí návštěvu ve vztahu, zda je umožněn vstup i domácím mazlíčkům.

4.6.2 Výsledky a diskuse

Během zpracování odpovědí, které vyplynuly z rozhovorů se členy pracovní skupiny pro Program regenerace a z ankety mezi obyvateli a návštěvníky MPR Jičín bylo zjištěno, že se městská památková rezervace v Jičíně nepotýká s nijak zásadními problémy. Existují zde jen drobné na první pohled nepříliš patrné problémy, avšak i s těmi je nutné se zabývat a pokusit se zajistit jejich nápravu. Mezi hlavní zjištěné problémy vyskytující se v Městské památkové rezervaci Jičín patří zejména nevhodné umístění či provedení reklamy, úprava a umístění letních předzahrádek a nevyhovující povrchy komunikací pro cyklistickou dopravu.

Řešení reklamy na území MPR Jičín je poměrně detailně regulováno Regulačním plánem historického jádra města Jičína, konkrétně jeho ustanovením 4.1.1.3. Návrhem řešení reklamy a propagace, plakátovacích ploch či informačních systémů se podrobně zabývá jak skupina pro Program regenerace, tak komise cestovního ruchu, ale i Rada města. Prioritou zastupitelů je udržet estetický ráz historického jádra, ale rovněž zásadně neomezovat již zažité podnikatelské aktivity.

Poměrně striktní jsou i v roce 2017 nově zavedené podmínky pro umístění a provedení restauračních předzahrádek situovaných v Městské památkové rezervaci Jičín. Podle podmínek architekta města a dalších odborníků, musí provozovatelé své stávající předzahrádky upravit nejdéle do tří let. Důvodem pro zavedení podmínek je snaha o kultivaci území MPR tak, aby zahrádky svým ztvárněním nenarušovaly vzhled historického jádra města Jičína. Nově nebudou jako předzahrádky připuštěny žádné

kompaktní objekty např. typu stavba, domeček. Nepřípustné je rovněž použití podesty, s výjimkou předzahrádek umístěných na místech, komunikacích s výraznějším podélným sklonem a s výjimkou předzahrádek umístěných v parkovacím či jízdním pruhu pozemní komunikace. V podloubích mohou být předzahrádky umístěny pouze v ploše mezi pilíři podloubí, přičemž musí být zachován minimálně dva metry široký průchod pro pěší. Upravena jsou i pravidla vybavení předzahrádek, např. zastínění může být řešeno jen slunečníky či mobilními markýzami s textilním potahem a s tlumenými barvami. Není dovoleno zde umísťovat jakýkoli provozní mobiliář jako výčepní, chladicí a pokladní pulty, skříně, grily, televizní obrazovky apod. Podlaha nesmí být zakryta žádnou krytinou a nábytek musí být zhotoven jen z tradičních materiálů jako je dřevo, kov, ratan, výjimečně z plastu, pokud bude mít designovou a řemeslnou kvalitu.

Účastníci ankety ve svých odpovědích dále také uváděli, že je v MPR Jičín malé množství laviček a málo zeleně. Avšak vzhledem ke značnému zatížení městské památkové rezervace automobily, kdy lze parkovat téměř na celé ploše Valdštejnova náměstí, nelze zde další lavičky již umístit. Alternativou je proto blízkost zámeckého parku, ve kterém lze pohodlně posedět, občerstvit se zde, nachází se zde také hygienické zařízení, a především je zde značné množství zeleně a stromů, jichž je na náměstí opravdu velice málo. Náměstí však primárně slouží k pořádání veřejných akcí, trhů, bohužel i k parkování, a proto do tohoto prostoru další zeleň umístit nelze, resp. sem ani nepatří. Městský mobiliář je nedílnou veřejného prostoru MPR Jičín. Řadí se k němu uliční osvětlení, odpadkové koše, lavičky, hydranty, pítka, stojany na kola, prvky informačních systémů apod. Význam těchto objektů je často podceňován. Tento přístup je chybný, protože stejně tak jako architektura jednotlivých domů i soubor městského mobiliáře významně spoluvytváří celkový obraz sídla. Je žádoucí, aby jeho podoba byla řešena systémově. Rovněž rozmístění, velikost a celkový vzhled jednotlivých prvků musí odpovídat jejich funkčnímu užití, měřítku a estetice příslušného prostoru.

V neposlední řadě byl identifikován problém špatné dostupnosti historického centra pro cyklisty. Příčinou je samozřejmě jednak vysoký počet vozidel, která zde parkují, a tedy i projíždějí, přestože s omezenou rychlostí, ale zejména žulový povrch celého náměstí, jenž je zde od nepaměti. V MPR Jičín jsou dokonce i všechny komunikace ze žulového povrchu. V roce 2008 došlo k celkové rekonstrukci a předláždění páteřních komunikací od Valdštejnova náměstí do ulice Ruská, vozovky jdoucí náměstím Svobody a rovněž chodníků na náměstí Svobody, v ulici Balbínova, Židovská, Pod Koštofránkem, části ulice

Na Příkopech v úseku Palackého, Nerudova a v nejbližším okolí kostela sv. Ignáce v Balbínově ulici. Kompletně nově byla vydlážděna ulice Tylova a ulice Na Příkopech v úseku Palackého, Židovská a prostor před synagogou. Dále došlo k předláždění poloviny plochy nádvoří objektů Policie ČR v Balbínově ulici, kde byly žulou vydlážděny povrchy dosud kryté šterkem a betonovými panely. V podstatě veškeré povrchy komunikací v MPR Jičín tak nyní tvoří přírodní kamenná dlažba, která je tvořena žulovou šedou kostkou, čedičovým lomovým kamenem a na chodnících žulovou mozaikou v barvě šedé, bílé a červené. Je zřejmé, že žulové kostky, resp. jejich klouzavý povrch, a především provedení zaspárování v zádlazbě není příliš vhodné ani bezpečné k jízdě na kole.

Během posledních let však došlo přímo ve městě k vybudování několika dílčích cyklostezek, jež jsou součástí propojení v rámci budované důležité páteřní trasy Odra – Nisa. Jičín je významným střediskem letní turistiky včetně cykloturistiky, a právě s ohledem na rozrůstající se síť cyklostezek ve městě i jeho okolí byly v centru města umístěny funkčně i vzhledově vhodné stojany na kola. V loňském roce začala fungovat u informačního centra půjčovna koloběžek, na kterých se lze bezpečně projet například až do Valdštejnské lodžie. Několikrát bylo sice uvažováno o zrušení či omezení parkování v centru, díky němuž by došlo k eliminaci automobilového provozu, avšak změnu povrchu komunikací v historickém centru nelze v budoucnu vůbec očekávat, takže i nadále nebude povrch zadláždění cyklistům příliš vyhovovat. Jistým provizorním řešením by mohlo být provádění pravidelných oprav dosypáním spár drobným šterkem. Přesto otázkou změny městské mobility by se měli členové pracovní skupiny pro Program regenerace, a především potom představitelé města do budoucna začít intenzivně zabývat. Dnes totiž dávno neplatí, že je jízda na kole jen sportovní aktivitou, ale tvoří i plnohodnotnou součást dopravy ve městě, či součástí životního stylu všech společenských vrstev, které v něm žijí.

Centrum, kde se nachází podstatná část území MPR Jičín tvoří především zámek s muzeem a galerií, kostel sv. Jakuba Většího, kostel sv. Ignáce z Loyoly, jezuitská kolej a synagoga. Je zde ale i řada obytných domů, kde žijí jeho obyvatelé. Jejich počet není nijak velký, tvoří necelá 4 % z trvale žijících obyvatel města, možná protože výhod bydlení v centru je mnohem méně než jeho nevýhod. Od téměř žádné možnosti sportovního vyžití, neexistence dětských hřišť, problematickou realizací velkých nákupů, po riziko vyšší kriminality v okolí, rušného nočního života až po sterilní prostředí, kdy v centru města jsou místní lidé promícháni s velkým množstvím jiných lidí, takže se často neznají

ani od vidění. Naštěstí v Jičíně a jeho centru toto dosud moc neplatí. Historické jádro města Jičína i přes některá problematická zjištění, je v očích veřejnosti, obyvatel i návštěvníků vnímáno celkově velice pozitivně, a to zejména z hlediska kvality života a atraktivity místa, k čemuž prostor MPR Jičín bezpochyby přispívá.

5 Závěr

Výraznou stopu zanechal v dějinách Jičína vévoda Albrecht z Valdštejna, a to především díky jeho velkorysým plánům na vybudování barokně komponované architektonické krajiny v Jičíně a jeho okolí. Bohužel ne všechno z jeho plánů se podařilo zrealizovat nebo se je za jeho doby nepodařilo zcela dokončit. Avšak i během krátkého období dokázali Albrecht z Valdštejna a jeho architekti vytvořit tolik zajímavého, že i dnes téměř po čtyřech stoletích, dokáží stavby a jejich uspořádání uchvátit a nelze než jeho stavební kulturu stále obdivovat. Právě díky Valdštejnské architektuře je historické jádro města již od roku 1956 chráněno formou městské památkové rezervace. Jistě i zásluhou brzké památkové ochrany zůstalo doposud téměř intaktně dochované centrum města ušetřeno zásadních nevhodných novodobých zásahů a patří tak ke zcela výjimečným hodnotám Jičína. Nedílnou součástí městské památkové rezervace Jičín je rovněž komplex Valdštejnského letohrádku v místní části Sedličky spojený s historickým jádrem čtyřřadou lipovou alejí. Péče o území městské památkové rezervace má zásadní vliv na život ve městě, poněvadž území MPR Jičín tvoří přirozené centrum každodenního života. Jeho estetická kvalita a kvalifikovaná péče o něj ovlivňují veškerý život v Jičíně, a to i podnikatelský, protože MPR určuje do značné míry charakter celého města, jeho vstřícnost k občanům i návštěvníkům. Tvoří dokonale funkční prostor, který neožívá jen díky kulturním akcím zde pořádaných, ale který stále žije svým běžným životem jeho obyvatel a podnikatelů, kteří v něm i přes určitá omezení, která sebou městská památkové rezervace nese, rádi žijí a pracují. Podstatou historického místa totiž není jen samotná prohlídka památek, ale i pocit, zážitek, že člověk chodí po stejných místech, kde kdysi žili slavné osobnosti, jde o místa, která vypráví své příběhy. Propojení těchto dvou fenoménů dokládá vzájemně provázané přínosy a efekty, kterými jsou v první řadě přímé příjmy vynaložené na kulturní zboží a služby, dále vytváření pracovních míst s dopadem na zaměstnanost, ale také nepřímé výnosy ze souvisejících služeb a ekonomických činností, jakož i nepřímé ekonomické dopady v podobě budování identity a image daného místa, vytváření zájmu o dané prostředí a zvyšování atraktivity lokality pro investory. Existence zájmových organizací a dobrovolných spolků a jejich realizace kulturních aktivit v MPR Jičín dokazuje potom přínos v posilování sociální soudržnosti a růstu zájmu o místní prostředí, ale i v podpoře budování partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem. Vlastní Program regenerace MPR lze považovat za vysoce prestižní záležitost,

bez které by pravděpodobně žádné z měst České republiky nevyhlíželo tak, jak v současné době vypadá. Nad vlastními získanými prostředky stojí koncentrovaná péče o jejich správné využití ze strany Ministerstva kultury České republiky, což jistě vede také k zachování neopakovatelného ducha místa.

Tématem této diplomové práce je městské památková rezervace Jičín a její přínos a využití z pohledu obyvatel a návštěvníků na rozvoj města. V loňském roce uplynulo již 50 let od jejího vyhlášení a lze jen konstatovat, že i když údržba řady objektů byla z dnešního úhlu pohledu značně podfinancovaná, tak toto mimořádně kulturně historicky cenné území nebylo nakonec zásadně negativně ovlivněno v období do roku 1989 ani v 90. letech minulého století. Velkým přínosem pro obnovu kulturních památek a celého území MPR Jičín bylo vytvoření Programu regenerace Městské památkové rezervace Jičín v roce 1995, kdy díky němu je možné každoročně realizovat další akce obnovy památkových objektů, jenž se zde nacházejí. V letech 1995–2017 bylo s jeho pomocí zrealizováno celkem 112 stavebních úprav na objektech kulturních památek v MPR Jičín v celkové hodnotě 70,6 mil. Kč, přičemž polovinu z toho činil příspěvek z Programu regenerace, který poskytlo Ministerstvo kultury.

Postupnou obnovou prochází všechny jednotlivé historické objekty, avšak specifická je situace zejména v případě Jezuitské koleje, kterou město Jičín získalo do svého majetku po odchodu Sovětské armády, a Valdštejnské lodžie, jejíž stavba vlastně nikdy nebyla dokončena. V obou případech se město Jičín v delším časovém horizontu snaží zajistit těmto kulturně historickou hodnotou i rozsahem mimořádným objektům jejich obnovu. Opravy objektu Valdštejnské lodžie se již naplno rozjely, takže není nic překvapujícího, že největší objem finančních prostředků z Programu regenerace byl vydán právě na opravy této nemovité kulturní památky. V souhrnu bylo již do objektu investováno kolem 20 mil. Kč a další investice v této výši jsou ještě nutné k úplnému dokončení rekonstrukce. Objekt je již přístupný veřejnosti, má svého kastelána, který spolu s Valdštejnským imaginářiím se stará o provoz kavárny, kde se konají komorní koncerty, přednášky, čtení a další kulturní akce. V současné době je připravována další rekonstrukce zadního traktu budovy, kde by měly nově vzniknout místností rovněž využitelné pro kulturně společenské aktivity. Pro tyto účely bude v centru vybudován víceúčelový sál se zázemím pro účinkující a veřejnost. Výstavba Theatronu má začít v příštím roce. Je zřejmé, že své obnovy se dočká i objekt bývalé jezuitské koleje, kde první rekonstrukční práce budou zahájeny už letos. V současnosti je sice dosud celý objekt bez využití, účel

využití objektu se stále ještě hledá, ale již nyní se počítá s využitím některých prostor pro pořádání kurzů ručních drobných prací uměleckého charakteru či pořádání krátkodobých sezonních výstav a divadelních a hudebních představení.

Snahou této diplomové práce bylo rovněž zachytit fungování Programu regenerace od doby jeho vzniku až po současnost, protože především díky němu se město v posledních letech začíná profilovat nejen jako město pohádky, ale i jako město Albrechta z Valdštejna. Na každém kroku je vidět, jak se zintenzivnila péče o regeneraci historického jádra města. V současné době jsou již regenerovány v podstatě všechny veřejné plochy, vzhled města je utěšený a historické jádro města si do značné míry zachovalo i svůj každodenní funkční charakter. Přínosem snahy o obnovu památek v Městské památkové rezervaci Jičín je pozitivní vnímání historického jádra města, a to zejména z hlediska kvality života a atraktivitu místa. Na základě rozhovorů se členy pracovní komise pro Program regenerace a vyjádření obyvatel a návštěvníků lze potvrdit, že městská památková rezervace Jičín představuje dokonale funkční prostor, který neožívá jen nahodile díky kulturním akcím, ale kde stále funguje i každodenní běžný život. Diplomová práce přináší ucelený pohled na péči a využití památkových objektů z pohledu Programu regenerace Městské památkové rezervace Jičín. Zjištěné závěry potom zcela potvrzují skutečnost, že památkové objekty s kulturním využitím pomáhají oživovat historická jádra měst a vynaložené investice na jejich obnovu jsou zcela jistě přínosem v jejich ekonomickém a sociálním zhodnocení.

6 Seznam použitých zdrojů

FRANCEK, J., MATĚJKOVÁ, K. *Dějiny Jičína*. Praha: Rybka, 2010. ISBN 9788087067819.

HÁJEK, T. *Zánik a vznik památkových péčí: filozofie památkové péče*. Praha: Epoque, 2005. ISBN 80-86328-71-6.

HEŘMANOVÁ, E., CHROMÝ, P. *Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka*. Praha: ASPI, 2009. ISBN 978-80-7357-339-3.

HEŘMANOVÁ, E., PATOČKA, J. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8.

IVANOVIC, M. *Cultural Tourism*. Cape Town: Juta & Company, Ltd., 2008. ISBN 978 0 702 17185 7.

JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 9788024742090.

JETMAR, M., PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

JOHNOVÁ, R. *Marketing kulturního dědictví a umění: [art marketing v praxi]*. Praha: Grada, 2008. Manažer. ISBN 978-80-247-2724-0.

KAIGL, J., ZÍDEK, M. *Příručka vlastníka kulturní památky*. Praha: Jalna, 2001. ISBN 80-86310-19-1

KESNER, L. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1104-4.

KLIPCOVÁ, B., ULIČNÝ, P. *Valdštejnský palác v Jičíně*. Jičín: Regionální muzeum a galerie, 2011. ISBN 9788087486016.

KUČA, K., KUČOVÁ, V. *Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami*. Praha: Národní památkový ústav, 2015. Odborné a metodické publikace. ISBN 978-80-7480-025-2.

MATOUŠKOVÁ, K. *20 let Programu regenerace MPR a MPZ*. Praha: Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, 2012. ISBN 978-80-9053-440-7.

PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2006. ISBN 9788024710143.

PALATKOVÁ, M. *Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-37492.

PATOČKA, J., HEŘMANOVÁ, E. *Lokální a regionální kultura v České republice*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8.

PEK, T. *Stavební památky: specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-4628.

POLÁČEK, V., POKORNÝ, V. *Recyklované divadlo: Recycled theatre*. Praha: Národní muzeum, 2015. ISBN 978-80-247-5751-3.

POLÁKOVÁ, J. *Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví*. Praha: Národní památkový ústav, 2007. ISBN 978-80-87104-14-9.

RYGLOVÁ, K., BURIAN, M., VAJČNEROVÁ, I. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada, 2011. ISBN 9788024740393.

ŘEHOLKA, I. *Památková péče na Moravě: 150 let od vzniku první státní instituce na ochranu památek*. Brno: Státní památkový ústav v Brně, 2002. ISBN 8085032821.

SEMOTANOVÁ, E., CHODĚJOVSKÁ, E. *Jičín*. Praha: Historický ústav Akademie věd České republiky, 2008. ISBN 978-80-7286-114-9.

ŠTORM, B. *Základy péče o stavební památky*. Praha: Národní památkový ústav, 2007. ISBN 978-80-87104-13-2.

TUHÁČEK, M., JELÍNKOVÁ, J. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5464-2.

ÚLEHLA, V. *Jičín na konci 19. století*. Jičín: TomTour, 2006. ISBN 9788023981711.

ULIČNÝ, P. *Architektura Albrechta z Valdštejna: italská stavební kultura v Čechách v letech 1600-1635*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. ISBN 9788074225642.

VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing služeb: efektivně a moderně. 2., rozš. vyd.* Praha: Grada, 2014. ISBN 9788024750378.

ZÍDEK, M. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. Praha: ABF – Arch, 2005. ISBN 9788086905105.

Internetové zdroje

Czech Tourism. *Další rekordní rok: Příjezdy zahraničních turistů překročily 10 milionů*. [online]. Dostupné z [www: https://www.czechtourism.cz/pro-media/tiskove-zpravy/dalsi-rekordni-rok-prijeddy-zahranicnich-turistu/](https://www.czechtourism.cz/pro-media/tiskove-zpravy/dalsi-rekordni-rok-prijeddy-zahranicnich-turistu/)

CzechTourism. *USPs produktů v oblasti DCR*. [online]. Dostupné z [www: https://www.czechtourism.cz/institut-turismu/marketingovy-vyzkum/analyzy/usps-produktu-v-oblasti-dcr/](https://www.czechtourism.cz/institut-turismu/marketingovy-vyzkum/analyzy/usps-produktu-v-oblasti-dcr/)

CzechTourism. *Závěrečná zpráva z marketingového výzkumu Destinační management ČR 2016*. [online]. Dostupné z www: <https://www.czechtourism.cz/institut-turismu/marketingovy-vyzkum/analyzy/turisticky-potencial-kraju-cr/>

ČSÚ. *Statistická ročenka České republiky 2017*. [online]. Dostupné z www: <https://www.czso.cz/documents/10180/67309422/32019817.pdf>

ČSÚ. *Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2017*. [online]. Dostupné z www: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-kralovehradeckeho-kraje-2017>

Dotační portál KHK kraje. *Obnova památkového fondu*. [online]. Dostupné z www: <http://dotace.kr-kralovehradecky.cz>

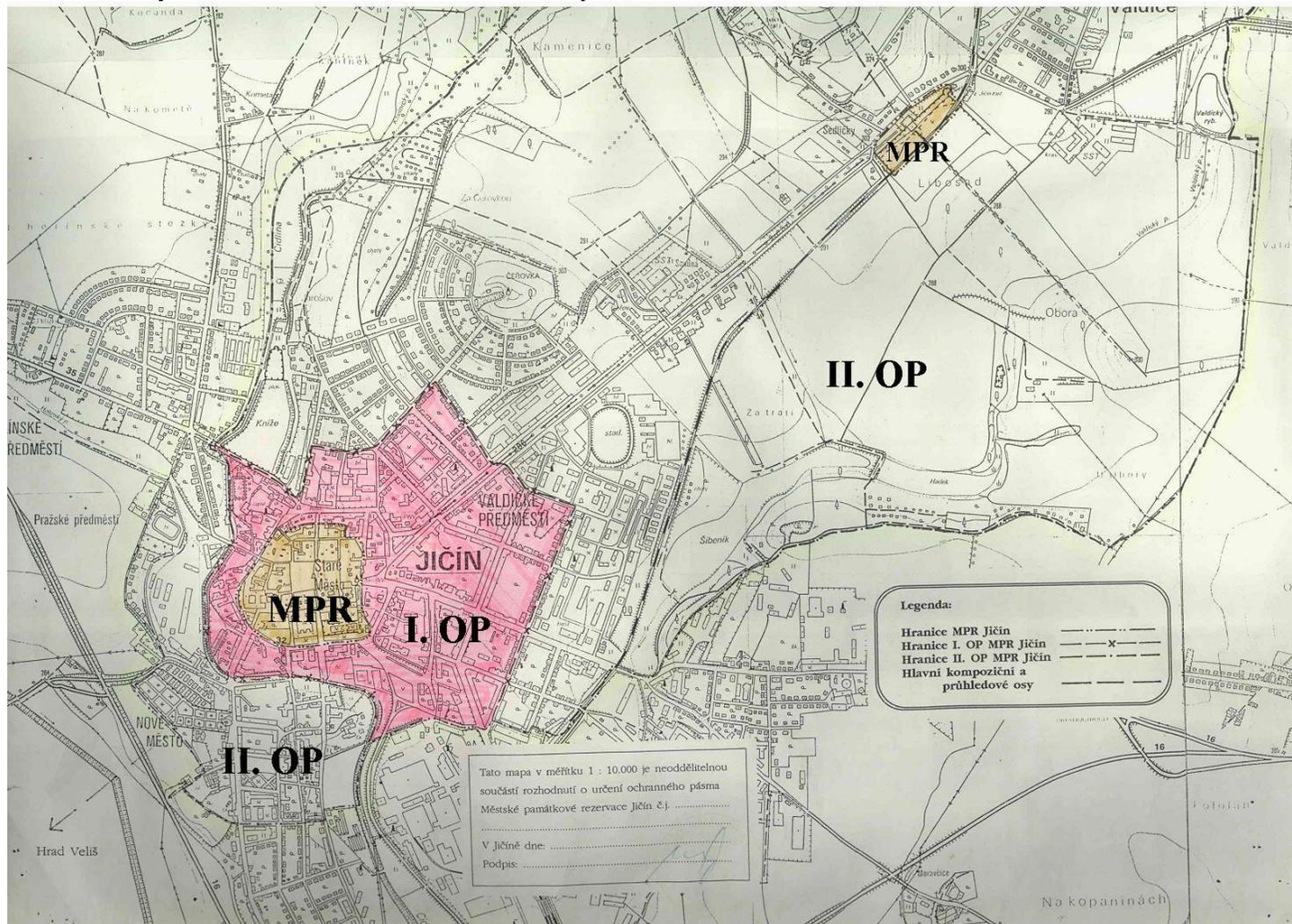
MK. *Výroční zpráva 2016*. [online]. Dostupné z www: <https://www.mkcr.cz/vyrocnizpravy-81.html>

NPÚ. *Památkový katalog*. [online]. Dostupné z www: <https://www.npu.cz/nemovite-pamatky>

7 Přílohy

Příloha A	Vymezení území MPR Jičín a ochranného pásma	I
Příloha B	Seznam kulturních památek v MPR Jičín.....	II
Příloha C	Seznam akcí obnovy z Programu regenerace 1995–2017	VI
Příloha D	List nemovité kulturní památky objektu bývalé jezuitské koleje.....	XI
Příloha E	List nemovité kulturní památky objektu Valdštejnského zámku.....	XII
Příloha F	List nemovité kulturní památky objektu Valdické brány.....	XIII
Příloha G	List nemovité kulturní památky objektu Židovské synagogy	XIV
Příloha H	List nemovité kulturní památky objektu bývalé židovské školy.....	XV
Příloha I	List nemovité kulturní památky objektu Valdštejnské lodžie.....	XVI
Příloha J	Scénář otázek k rozhovorům	XVII
Příloha K	Anketa mezi obyvateli a návštěvníky MPR Jičín.....	XIX

Příloha A Vymezení území MPR Jičín a ochranného pásma

Zdroj: zpracováno na základě podkladů odboru územního plánování MÚ Jičín

Příloha B Seznam kulturních památek v MPR Jičín

Číslo rejstříku	Sídelní útvar	Část obce	č.p.	Památko	Umístění
MPR Jičín – historické jádro města					
19257 / 6-1073	Jičín	Staré Město		kostel sv. Ignáce z Loyoly	nám. Svobody
38031 / 6-1072	Jičín	Staré Město		kostel sv. Jakuba Většího	Valdštejnovo nám.
30932 / 6-1070	Jičín	Staré Město		Valdická brána a městské opevnění	
25377 / 6-1077	Jičín	Staré Město		sloup se sochou P. Marie	Valdštejnovo nám.
45858 / 6-1074	Jičín	Staré Město		kašna se sochou Amfitrité	Valdštejnovo nám.
22255 / 6-1076	Jičín	Staré Město		socha Jana Amose Komenského	17. listopadu
104462	Jičín	Staré Město		sousoší Nejsvětější Trojice	Valdštejnovo nám.
31408 / 6-1075	Jičín	Staré Město		korunovační kašna	Valdštejnovo nám.
32129 / 6-1029	Jičín	Staré Město	č.p.1	zámek	Valdštejnovo nám.
46561 / 6-1031	Jičín	Staré Město	č.p.2	městský dům – regentský	Valdštejnovo nám.
31944 / 6-1032	Jičín	Staré Město	č.p.3	městský dům – zvaný Arnoštovský	Valdštejnovo nám.
26989 / 6-1033	Jičín	Staré Město	č.p.4	městský dům – zvaný U zlaté hvězdy (U zlaté koruny)	Valdštejnovo nám.
34741 / 6-1079	Jičín	Staré Město	č.p.5	městský dům – zvaný U orla	Valdštejnovo nám.
26848 / 6-1080	Jičín	Staré Město	č.p.6	městský dům – zvaný U zlatého hroznu	Valdštejnovo nám.
10488 / 6-5524	Jičín	Staré Město	č.p.7	městský dům – zvaný U zlaté koruny	Školní, Valdštejnovo nám.
20260 / 6-1034	Jičín	Staré Město	č.p.8	městský dům – zvaný Hollarovský, U kotvy	Chelčického
19713 / 6-1035	Jičín	Staré Město	č.p.9	městský dům	Chelčického
22995 / 6-1036	Jičín	Staré Město	č.p.10	městský dům – dům zemského hejtmana	nám. Svobody
17529 / 6-1037	Jičín	Staré Město	č.p.11	městský dům – dům zemského hejtmana (dům kartuziánů)	nám. Svobody
28210 / 6-1081	Jičín	Staré Město	č.p.12	městský dům	Lindnerova
24730 / 6-1038	Jičín	Staré Město	č.p.13	městský dům	Lindnerova

32752 / 6-1082	Jičín	Staré Město	č.p.14	městský dům	nám. Svobody
14216 / 6-1039	Jičín	Staré Město	č.p.15	městský dům	nám. Svobody
44747 / 6-1083	Jičín	Staré Město	č.p.17	městský dům	nám. Svobody
41537 / 6-1040	Jičín	Staré Město	č.p.18	městský dům – dům pana kancléře	nám. Svobody
16655 / 6-1084	Jičín	Staré Město	č.p.19	městský dům	nám. Svobody
22076 / 6-1041	Jičín	Staré Město	č.p.20	městský dům	nám. Svobody
34799 / 6-1042	Jičín	Staré Město	č.p.21	bývalý dům kleriků	Ruská
37003 / 6-1043	Jičín	Staré Město	č.p.22	bývalá jezuitská kolej	nám. Svobody
22607 / 6-1044	Jičín	Staré Město	č.p.23	bývalé jezuitské gymnasium	Balbínova
39554 / 6-1045	Jičín	Staré Město	č.p.24	bývalý jezuitský seminář	Balbínova
26077 / 6-1046	Jičín	Staré Město	č.p.27	bývalá jezuitská lékárna	Balbínova
16151 / 6-1047	Jičín	Staré Město	č.p.33	městský dům – zvaný U slunce	Valdštejnovo nám.
26674 / 6-1048	Jičín	Staré Město	č.p.34	městský dům – zvaný U anděla	Valdštejnovo nám.
19220 / 6-1049	Jičín	Staré Město	č.p.35	městský dům	Valdštejnovo nám.
27272 / 6-1050	Jičín	Staré Město	č.p.36	městský dům	Valdštejnovo nám.
14577 / 6-5526	Jičín	Staré Město	č.p.37	městský dům	Valdštejnovo nám.
32315 / 6-1051	Jičín	Staré Město	č.p.38	městský dům - tzv. nová radnice, dům Harrachovský	Valdštejnovo nám.
32932 / 6-1052	Jičín	Staré Město	č.p.43	městský dům	Fortna, Nerudova
54859 / 6-4384	Jičín	Staré Město	č.p.45	městský dům	Nerudova
24353 / 6-1053	Jičín	Staré Město	č.p.57	městský dům – dům paní kancléřky	Valdštejnovo nám.
30584 / 6-1054	Jičín	Staré Město	č.p.58	městský dům	Valdštejnovo nám.
44883 / 6-1055	Jičín	Staré Město	č.p.59	městský dům	Valdštejnovo nám.
10492 / 6-5528	Jičín	Staré Město	č.p.60	městský dům	Valdštejnovo nám.
25038 / 6-1086	Jičín	Staré Město	č.p.61	městský dům	Palackého

32599 / 6-1087	Jičín	Staré Město	č.p.63	městský dům	Palackého
25937 / 6-1056	Jičín	Staré Město	č.p.64	městský dům – bývalá mincovna	Palackého
10489 / 6-5529	Jičín	Staré Město	č.p.65	městský dům	Sladkovského
15540 / 6-1057	Jičín	Staré Město	č.p.71	městský dům	Palackého
40961 / 6-1058	Jičín	Staré Město	č.p.73	městský dům – Valdštejnský dům	Palackého, Valdštejnovo nám.
10491 / 6-5530	Jičín	Staré Město	č.p.74	městský dům	Valdštejnovo nám.
19510 / 6-1059	Jičín	Staré Město	č.p.75	městský dům	Valdštejnovo nám.
14125 / 6-1088	Jičín	Staré Město	č.p.76	městský dům	Valdštejnovo nám.
34730 / 6-1089	Jičín	Staré Město	č.p.77	městský dům	Valdštejnovo nám.
22098 / 6-1090	Jičín	Staré Město	č.p.79	městský dům	Čelakovského
18129 / 6-1091	Jičín	Staré Město	č.p.88	městský dům – zvaný Matyášovský	Valdštejnovo nám.
35363 / 6-1092	Jičín	Staré Město	č.p.89	městský dům	Valdštejnovo nám.
22087 / 6-1060	Jičín	Staré Město	č.p.90	městský dům	Valdštejnovo nám.
15753 / 6-1061	Jičín	Staré Město	č.p.91	městský dům	Valdštejnovo nám.
30780 / 6-1062	Jičín	Staré Město	č.p.92	městský dům – zvaný U zlatého bažanta	Valdštejnovo nám.
19522 / 6-1063	Jičín	Staré Město	č.p.93	městský dům	Valdštejnovo nám.
13799 / 6-1064	Jičín	Staré Město	č.p.94	městský dům	Valdštejnovo nám.
14269 / 6-1065	Jičín	Staré Město	č.p.96	děkanství	Valdštejnovo nám.
46313 / 6-1066	Jičín	Staré Město	č.p.99	městský dům – bývalé masné krámy, bývalá radnice	Valdštejnovo nám.
16818 / 6-1067	Jičín	Staré Město	č.p.100	městský dům – bývalá židovská škola	Židovská
32851 / 6-1093	Jičín	Staré Město	č.p.101	městský dům	Židovská
38726 / 6-1068	Jičín	Staré Město	č.p.103	městský dům	Židovská
46443 / 6-1069	Jičín	Staré Město	č.p.104	městský dům	Židovská
10487 / 6-5531	Jičín	Staré Město	č.p.108	obecní spořitelna	Smiřických

10484 / 6-5532	Jičín	Staré Město	č.p.109	obecná a měšťanská škola	17. listopadu
17369 / 6-1094	Jičín	Staré Město	č.p.111	městský dům	Sladkovského
34159 / 6-1095	Jičín	Staré Město		synagoga	Židovská
10485 / 6-5525	Jičín	Valdické předměstí	č.p.14	bývalá obecní celnice	Tylova
MPR Jičín – Valdštejnská lodžie s libosadem					
24168 / 6-1030	Jičín	Sedličky	č.p.4	Valdštejnský letohrádek	

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů odd. památkové péče MÚ Jičín

Příloha C Seznam akcí obnovy z Programu regenerace 1995–2017

Kulturní památka	Aktivita	Náklady celkem	Podíl vlastníka	Podíl města	Příspěvek MK
zámek	zádlážba 2. nádvoří	1 617 854		1 049 854	568000
Mariánský sloup	restaurování	623 000		312 000	311000
1995		2 240 854		1 361 854	879000
zámek	restaurování nádvoří	1919450		1024450	895000
zámek	statické zajištění sloupů	210000		106000	104000
socha sv. Václava	restaurování	380000		190000	190000
socha K.H.Borovského	restaurování	470000		235000	235000
1996		2979450		1555450	1424000
Valdická brána	nátěr střechy	96 600		51 600	45 000
Valdická brána	oprava ochozu	129 216		114 216	15 000
Smiřických 108	oprava střechy	960 038		530 038	430 000
Tylova 14	kamenické práce	266 700	129 700	27 000	110 000
1997		1 452 554	129 700	722 854	600 000
Smiřických 108	oprava fasády	1 480 000		740 000	740 000
B. Němcové133	oprava střechy	600 000	240 000	60 000	300 000
1998		2 080 000	240000	800 000	1 040 000
Valdická brána	oprava pláště věže	1 848 151		1 434 151	414 000
1999		1 848 151		1 434 151	414 000
věž Milohlídky	oprava pláště+zábradlí	260 000		160 000	100 000
Tylova 14	oprava fasády	540 000	216 000	54 000	270 000
B. Němcové 133	oprava střechy	240 000	96 000	24 000	120 000
nám. Svobody 10	oprava střechy	720 000	288 000	72 000	360 000
2000		1 760 000	600 000	310 000	850 000
zámek	rekonstrukce stropů	2 016 500		1 016 500	1 000 000
Židovská 100	odstranění vlhkosti, omítky	157 000		78 500	78 500
kostel P.M.deSalle	oprava krovu, střešní krytiny	1 815 864	195 864	360 000	1 260 000
nám.Svobody 10	oprava fasády,	350 000	140 000	35 000	175 000
Chelčického 8	oprava obvodového pláště	273 000	109 200	27 300	136 500
2001		4 612 364	445 064	1 517 300	2 650 000
Valdická brána	oprava statiky	800 000		400 000	400 000

kostel P.M.deSalle	fasády, oprava soch	450 000	46 000	79 000	325 000
synagoga	oprava střechy	820 000	82 000	164 000	574 000
Valdštejnovo nám.94	oprava střechy a krovu	962 000	384 800	96 200	481 000
Školní 7	oprava střechy, fasády	701 000	280 900	70 100	350 000
2002		3 733 000	793 700	809 300	2 130 000
zámek	obnova průjezdu	1 080 000		580 000	500 000
kostel P.M.deSalle	pokračování obnovy-střecha	991 329	271 329	220 000	500 000
synagoga	výměna oken,dveří,vnitř.o pravy	600 000	140 000	120 000	340 000
2003		2 671 329	411 329	920 000	1 340 000
městské opevnění	statické zajištění sloupů	500 000		250 000	250 000
jezuitská kolej	odvodnění-severní strana	350 000		175 000	175 000
kaplička vrch Zebín	celková obnova	420 000		270 000	150 000
grotta v Libosadu	celková obnova	400 000		200 000	200 000
kostel P.M.deSalle	pokračování obnovy-fasáda věže	429 000	43 000	86 000	300 000
synagoga	pokr.celkové obnovy	323 000	33 000	65 000	225 000
2004		2 422 000	76 000	1 046 000	1 300 000
městské opevnění	oprava	250 000		125 000	125 000
jezuitská kolej	statické zajištění	160 000		80 000	80 000
kaplička vrch Zebín	celková obnova	160 888		80 888	80 000
grotta v Libosadu	celková obnova	539 933		289 933	250 000
korunovační kašna	celková obnova	600 000		300 000	300 000
Valdická brána	oprava a výměna oken	100 000		50 000	50 000
kostel P.M.deSalle	pokr. obnovy-fasáda	144 011	15 011	29 000	100 000
synagoga	pokr.celkové obnovy	144 000	15 000	29 000	100 000
B.Němcové 133	oprava střechy	264 000	96 000	48 000	120 000
nám.Svobody 20	oprava střechy	70 974	38 874	7 100	25 000
2005		2 433 806	164 885	1 038 921	1 230 000
zámek	oprava vstupních vrat	201 705		101 705	100 000
synagoga	pokr.celkové obnovy	429 000	43 000	86 000	300 000
kostel P.M.deSalle	pokr. obnovy – statika, odvodnění	250 000	25 000	50 000	175 000

jezuitská kolej	doplnění klepmířských prvků	100 000	40 000	10 000	50 000
městské lázně	obnova schodiště	40 000	16 000	4 000	20 000
Valdštejnovo nám.74	obnova a nátěr omítek	100 000	40 000	10 000	50 000
Valdštejnovo nám.35	oprava pilířů podloubí	71 528	28 628	7 900	35 000
2006		1 192 233	192 628	269 605	730 000
sousoší Nejsvětější trojice	celková obnova	148 050		78 050	70 000
kašna se sochou Amfitrité	restaurování nadzemní kašny a sochy	467 772		237 772	230 000
synagoga	pokr.celkové obnovy	145 000	15 000	30 000	100 000
kostel P.M.deSalle	pokr.celkové obnovy	290 000	30 000	60 000	200 000
B. Němcové 133	výměna oken,obnova fasády vstupní části	200 000	80 000	20 000	100 000
měšťanský dům 3	obnova střešního pláště	200 000	80 000	20 000	100 000
2007		1 450 822	205 000	445 822	800 000
Valdštejnovo nám.57	obnova fasády	664 488		439 488	225 000
Valdštejnovo nám.99	obnova fasády	1 578 085		878 085	700 000
kostel P.M.deSalle	pokr.celkové obnovy	608 000	61 000	122 000	425 000
B. Němcové 133	fasáda, okna	100 000	40 000	10 000	50 000
nám.Svobody 15	repase vnitřních dveří	100 000	40 000	10 000	50 000
2008		3 050 573	141 000	1 459 573	1 450 000
Mariánský sloup	restaurování	328 000		164 000	164 000
Valdštejnovo nám.73	obnova fasády	2 299 296		1 263 296	1 036 000
Valdická brána	obnova vstupní části	673 520		373 520	300 000
Valdštejnovo nám..91	obnova oken a fasády	160 000	64 000	16 000	80 000
Valdštejnovo nám..3	obnova fasády	370 000	148 000	37 000	185 000
nám. Svobody 15	obnova fasády	100 000	40 000	10 000	50 000
2009		3 930 816	252 000	1 863 816	1 815 000
Valdštejnovo nám.2	obnova části fasády a statické	2 206 000		1 103 000	1 103 000

	zajištění objektu				
Valdštejnovo nám.33	obnova fasády	140 000	56 000	14 000	70 000
2010		2 346 000	56 000	1 117 000	1 173 000
Valdštejnovo nám.2	statické zajištění stropů	1 088 546		544 546	544 000
Valdštejnovo nám.5	výměna oken	283 320		143 320	140 000
Valdštejnovo nám.89	obnova střech	1 102 673		551 673	551 000
kostel sv.Jakuba Většího	restaurování varhan	144 000	15 000	29 000	100 000
Valdštejnovo nám.3	statické zajištění pilířů	200 000	80 000	20 000	100 000
Valdštejnovo nám.90	obnova pilíře, oprava omítek podloubí	140 000	56 000	14 000	70 000
Palackého 71	obnova fasády	50 000	20 000	5 000	25 000
2011		3 008 539	171 000	1 307 539	1 530 000
Valdštejnovo nám.2	statické zajištění	847 804		424 804	423 000
kostel sv.Jakuba Většího	restaurování varhan	957 942	96 942	192 000	669 000
kostel sv.Jakuba Většího	sanace krovu kostela	144 000	15 000	29 000	100 000
Valdštejnovo nám.33	obnova fasády	199 243	80 243	20 000	99 000
Valdštejnovo nám.3	statické zajištění, obnova balkónu	354 375	141 875	35 500	177 000
Valdštejnovo nám.90	střešní krytina	665 379	266 679	66 700	332 000
Valdštejnovo nám.5	statika, fasáda	150 000	60 000	15 000	75 000
2012		3 318 743	660 739	783 004	1 875 000
Valdštejnovo nám.2	obnova střechy	842 030		435 030	407 000
kostel sv.Jakuba Většího	restaurování varhan	534 000	54 000	107 000	373 000
Valdštejnovo nám.3	statické zajištění	100 000	40 000	10 000	50 000
městské opevnění	celková obnova jižní části	160 000	64 000	16 000	80 000
Valdštejnovo nám.94	statické zajištění	100 000	40 000	10 000	50 000
Valdštejnovo nám.4	statické zajištění	100 000	40 000	10 000	50 000
Židovská 100	obnova fasády	90 000	36 000	9 000	45 000
2013		1 926 030	274 000	597 030	1 055 000

Valdštejnovo nám.2	obnova fasády	467 052		234 052	233 000
městské opevnění	obnova opevnění	1 056 284		543 284	513 000
Valdštejnovo nám.57	obnova střešního pláště	518 112		266 112	252 000
Valdštejnovo nám.99	obnova střešního pláště	1 113 708		563 708	550 000
Valdštejnovo nám.4	obnova fasády	589 000	236 000	59 000	294 000
Židovská101	dokončení obnovy fasády, soklu a komínu	176 000	70 400	17 600	88 000
2014		3 920 156	306 400	1 683 756	1 930 000
letohrádek Valdštejnská lodžie	obnova a restaurování fasád	2 185 918		830 918	1 355 000
terasní zdi letohrádku Valdštejnské lodžie	obnova terasních zdí	1 482 934		882 935	600 000
Valdštejnovo nám.4	obnova oken a fasády	200 000	80 000	20 000	100 000
2015		3 868 852	80 000	1 733 853	2 055 000
Valdštejnská lodžie	obnova terasních zdí	4 362 463		2 262 463	2 100 000
Valdštejnská lodžie	obnova terasních zdí	2 042 803		1 021 803	1 021 000
Valdštejnovo nám.3	statické zajištění vnitřních stěn	258 000	104 000	26 000	128 000
Valdštejnovo nám.4	obnova fasády a obnova podloubí	258 000	104 000	26 000	128 000
Valdštejnovo nám.77	obnova 21 ks oken	229 043	92 043	23 000	114 000
2016		7 150 309	300 043	3 359 266	3 491 000
Valdštejnská lodžie	obnova terasních zdí	1 404 120		702 120	702 000
Valdštejnská lodžie	obnova terasních zdí	206 110		103 110	103 000
Valdštejnská lodžie	obnova venkovního schodiště	4 706 074		2 298 074	2 408 000
Valdštejnský zámek	oprava a výměna oken	678 834		343 834	335 000
Valdštejnovo nám.59	obnova fasády	204 000	81 600	20 400	102 000
2017		7 199 138	81 600	3 467 538	3 650 000
Celkem		42 362 211	2 250 468	18 087 802	21 554 000

Zdroj: zpracováno na základě podkladů odboru kultury a cestovního ruchu MÚ Jičín

Příloha D List nemovité kulturní památky objektu bývalé jezuitské koleje

<p>Název bývalá jezuitská kolej</p>	<p>památkové hodnocení A+</p>
<p>číslo rejstříku ÚSKP ČR 37003 / 6-1043</p>	
<p>č. p. 22</p>	
<p>Ulice náměstí Svobody</p>	
<p>parc. č. st. 25/1, st. 25/2</p>	
<p>druh vlastníka obec</p>	
<p>nástin historického vývoje</p> <p>Základní kámen k stavbě byl položen v roce 1628. V roce 1632, bylo dokončeno čtvrté křídlo. Autorství plánů ke stavbě není doposud jednoznačně určeno (v literatuře se uvádí např. Giovanni Battista Marini, Giovanni Pieroni nebo Andrea Spezza). V letech 1658–1662 byla přistavěna ke koleji dvě křídla na východě, z nichž severní navazuje na kostel sv. Ignáce. Do jejího jižního křídla byla po roce 1660 vestavěna nová kaple sv. Michala. Po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 byl v roce 1776 areál upraven pro vojenské účely a kasárna zde byla téměř nepřetržitě (s jedinou krátkou přestávkou v době druhé světové války, kdy byly v objektu umístěny kanceláře Okresního úřadu) až do roku 1990, kdy celý objekt po odchodu jeho posledního uživatele (Sovětské armády) přešel do vlastnictví města Jičín. V době, kdy objekty koleje sloužily armádě, byly realizovány pouze dílčí úpravy nezbytné pro novou funkci stavby (vložené příčky, zazdění některých otvorů nebo naopak proražení nových, úpravy prostorů v 1. PP pro bunkry apod.) a nevyhnutelné udržovací práce (opravy střechy, fasády, výměny oken, dveří apod.). Významnější zásah v nedávném období představovalo statické zajištění severovýchodního křídla budovy realizované v roce 2004.</p>	
<p>popis objektu</p> <p>Raně barokní čtyřkřídlá stavba soustředěná kolem čtvercového dvora prodloužená směrem k východu o dvě další křídla, která vytvářejí nepravidelné trojkřídlé předdvoří před západním průčelím kostela sv. Ignáce, má tři nadzemní podlaží. Poměrně strohá vnější průčelí jsou v protikladu k zdobenějším fasádám nádvoří, které jsou členěny zdvojenými toskánskými pilastry vysokého řádu. Z větší části jednoduchá dispozice objektu je daná jeho funkcí. V patrech probíhají chodby, z nichž byly vstupy do jednotlivých cel a prostorů. K lépe vybaveným místnostem patřil refektář v západním křídle (reprezentační prostor probíhající dvěma podlažími od přízemí do prvního patra nyní druhotně předělený stropem) a především kaple sv. Michala (téměř čtvercový prostor probíhající dvěma podlažími a zakrytý dřevěným kazetovým malovaným stropem z druhé poloviny 17. století, nyní rovněž stejně jako refektář s vloženým stropem).</p>	

<p>název zámek</p>	<p>památkové hodnocení A+</p>
<p>číslo rejstříku ÚSKP ČR 32129 / 6-1029</p>	
<p>č. p. 1</p>	
<p>ulice Valdštejnovo náměstí</p>	
<p>parc. č. st. 1, 1, 7, 1172</p>	
<p>druh vlastníka obec</p>	
<p>nástin historického vývoje</p> <p>Původní sídlo Buriana Trčky z Lípy z počátku 16. století nacházející se na místě západního rohu dnešního paláce, bylo na přelomu 16. a 17. století rozšířeno a přestavěno na zámek Zikmundem Smiřickým. Stavba těžce poničena roku 1620 výbuchem prachu. V letech 1624 až 1634 zámek výrazně přestavěl a rozšířil Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna. Na stavbě se postupně podíleli Andrea Spezza, Giovanni Pieroni a Nicolo Sebregondi. V letech 1681, 1768 a 1809 zámek poškodil oheň. Po požáru v roce 1768 byl opraven a upraven v pozdně barokním slohu a po požáru v roce 1809 ve slohu empírovém (z tohoto období pochází stávající úprava průčelí). Dalšími rozsáhlejšími opravami prošla stavba rovněž ve 20. století. Součástí zámku byla i přílehlá zámecká zahrada, která však svou funkcí byla původně hospodářským dvorem, přičemž vlastní zahradu budoval Albrecht z Valdštejna až za dnešní ulicí 17. listopadu (dnes je toto území zastavěno a zahrada zrušena). Objekty nacházející se v přední části zahrady (např. zbrojnice, míčovna atd.) byly zbořeny v 19. století a zahrada byla pak významně upravována do podoby městského parku ve 40. letech podle projektu Ing. arch. Č. Musila.</p>	
<p>popis objektu</p> <p>Rozsáhlá obdélná stavba krytá sedlovými a valbovými střechami se třemi nádvořími vyplňující celou východní polovinu jižní strany Valdštejnova náměstí je svým charakterem spíše městským palácem. Severní část stavby, obklopující dvě menší arkádová nádvoří, je o třech nadzemních podlažích. Jižní část, kolem velkého nádvoří ležícího napříč za celou frontou severní části, je o dvou nadzemních podlažích. Na severním průčelí otevírajícím se do prostoru Valdštejnova náměstí se v přízemí nachází podloubí, v nárožích polygonální arkýře, v ploše dva rizality zakončené trojúhelníkovými empírovými štíty. Z náměstí vedou dva průjezdy přes obě menší arkádová nádvoří, kdy východní má arkády pouze v přízemí východní a severní strany, západní pak má tři podlaží arkád kolem celého dvora. K vlastnímu objektu paláce přiléhá z jihu nyní nově upravená zahrada (městský park) a zámek je spojovacím krčkem napojen na sousední kostel sv. Jakuba Většího.</p>	

<p>název Valdická brána a městské opevnění</p>	<p>památkové hodnocení A+</p>
<p>číslo rejstříku ÚSKP ČR 30932 / 6-1070</p>	
<p>č. p. 102</p>	
<p>ulice Valdštejnovo náměstí a další prostory historického centra</p>	
<p>parc. č. st. 117, st. 16, st. 17, st. 18</p>	
<p>druh vlastníka obec, fyzická osoba, právnická osoba</p>	
<p>nástin historického vývoje</p> <p>Současná podoba jediné dochované městské brány pochází z 2. pol. 16. století s pozdějšími úpravami – po požárech v letech 1681 a 1768, čtvrté patro bylo přistavěno v roce 1769 (F. Heger) a novogoticky upraveno v roce 1840 (J. Opolzer). Opravována byla dále v letech 1883, 1935, 1939-40 a lokálně patrně i později v 2. pol. 20. století.</p> <p>V polovině 16. století došlo k nahrazení původně dřevěných palisád zděným opevněním, jehož základem byla hlavní hradba široká více než 120 cm a vysoká více než 5 metrů. V této hradbě byly prolomeny střílny a nepravidelně byly rozmístěny válcové a hranolové bašty. Vstup do města chránily tři brány (Valdická, Pražská, Holínská), a dvě fortny (Koželužská a Hrnčířská). Opevnění prošlo v průběhu dalších historických etap několika stavebními zásahy, např. v době Albrechta z Valdštejna, kdy došlo mimo jiné i k náhradě některých částí opevnění zpevněnými zdi zadních traktů nových staveb (například hospodářských budov zámku nebo objektu jezuitské koleje).</p>	
<p>popis objektu</p> <p>Valdická brána je volně stojící čtyřpatrová hranolovitá věž s dřevěným ochozem a jehlancovou střechou postavená z kvádrového a smíšeného zdiva. K jižní stěně přiléhá do výše 3. NP válcová věž šnekového schodiště. V přízemí průjezd sklenutý křížovou klenbou se svorníkem.</p> <p>V současnosti jsou dochovány zbytky hradebních zdí za jednotlivými budovami Starého Města a dále pak raně barokní zdi navazující na jižní straně na Valdickou bránu a vedoucí podél dnešní zámecké zahrady k jihovýchodní baště a pokračující dále ve zdech bývalých stájí a bývalé jízdnárny k zbytkům bývalé bašty pod domem č. p. 12. Odtud pak probíhá ve směru k ulici Na Hrádku zeď vystavěná ve stopě bývalé hradební zdi. Jedná se tedy o soubor jednotlivých úseků a objektů městského opevnění dochovaných samostatně či ve hmotách dalších objektů v různém stupni autenticity.</p>	

Příloha G List nemovité kulturní památky objektu Židovské synagogy

<p>název synagoga</p>	<p>památkové hodnocení A+</p>
<p>číslo rejstříku ÚSKP ČR 34159 / 6-1095</p>	
<p>č. p. bez č. p./ č. e.</p>	
<p>ulice Židovská</p>	
<p>parc. č. st. 94</p>	
<p>druh vlastníka církev</p>	
<p>nástin historického vývoje</p> <p>Původní budova synagogy, pravděpodobně z druhé poloviny 18. století (uvádí se rok 1784), byla po požáru v roce 1840 klasicistně přestavěna (v literatuře zmíněn i podíl Josefa Opolzera – viz FRANCEK, Jindřich: Dějiny Jičína. Praha 2010, s. 214-215.). Svou severovýchodní částí byla budova synagogy zasazena do městských hradeb, které byly zbořeny v roce 1907. Svému původnímu účelu sloužila budova do počátku druhé světové války. V následujícím období zde bylo skladiště. V roce 2001 přechází do majetku Židovské obce v Praze. Celková obnova zakončena slavnostním otevřením synagogy v červnu roku 2008. Objekt přístupný veřejnosti.</p>	
<p>popis objektu</p> <p>Mimořádně čistá podoba drobné klasicistní synagogy. Jednolodní stavba na nepravidelném obdélném půdoryse zastřešena sedlovou střechou představuje mimořádně čistou podobu drobné klasicistní synagogy. Fasáda je jednoduše členěna pilastry vyrůstajícími z jednoduchého soklu a profilovanou podstřešní římsou. Na západní straně je umístěno vnější kryté schodiště na ženskou galerii (patrně až z doby klasicistní úpravy). Uprostřed východního průčelí je plochý pravouhlý výstupek (aron-ha-kodeš) a v severovýchodním nároží dochován opěrný pilíř (pozůstatek městského opevnění). Okna jsou osazena do půlkruhově zaklenutých otvorů. Interiér s iluzivní výmalbou je zaklenut valeně s lunetami, členěn pilastry a římsou. Jižní předsíň, původně na toskánských sloupech, je dnes přezděna. V centrální části lodi je obnovená bima a na východní straně pak schránka na Tóru (původně část barokního oltáře získána po zrušení jezuitského řádu z kostela sv. Ignáce z Loyoly).</p>	

Příloha H List nemovité kulturní památky objektu bývalé židovské školy

<p>název městský dům – bývalá židovská škola</p>	<p>památkové hodnocení A</p>
<p>číslo rejstříku ÚSKP ČR 16818 / 6-1067</p>	
<p>č. p. 100</p>	
<p>ulice Židovská</p>	
<p>parc. č. st. 84</p>	
<p>druh vlastníka církev</p>	
<p>nástin historického vývoje</p> <p>Zástavba na místě domu je připomínána již v 16. století. Po požáru v roce 1840 byl na stavební parcele č. 84 vystavěn nový dům podle návrhu Josefa Opolzera. Dům dokončený v roce 1842 patří do první fáze Opolzerovy činnosti v Jičíně (1840–1845), což potvrzuje doposud téměř intaktně dochovaná střídá tektonika uliční fasády domu. Dům sloužil po většinu doby jako obytný. Od roku 1872 do roku 1897 byla v domě židovská škola. Po zavření školy v souvislosti s protiněmeckými nepokoji (vyučovacím jazykem v židovské škole byla němčina) zůstal objekt ve vlastnictví židovské obce, a to až do roku 1938, kdy byl prodán městu Jičín a využíván pro bydlení. V současné době je ve vlastnictví Federace židovských obcí.</p>	
<p>popis objektu</p> <p>Dvoutraktový objekt s přístavbou mající půdorys písmene L má hlavní budovu zastřešenu sedlovou střechou a přístavek krytý střechou pultovou. Hlavní budova je řadový okapově orientovaný dům o třech nadzemních podlažích se střídavě řešeným uličním průčelím o osmi okenních osách. Horizontální členění představují pouze římsy (průběžné parapetní ve 2. a 3. NP, římsa podstřešní) a rovné profilované suprafenestry nad okny ve 2. NP. V přízemí jsou symetricky umístěny dva vstupní portály. Ve dvorním průčelí hlavní budovy probíhají ve 2. a 3. NP pavlače vysazené na kovových konzolách. Z pavlačí je rovněž vstup do místností dvorního křídla. Vnitřní dispozice budovy je typická pro Opolzerovy realizace, neboť sestává z úzké chodby, pravidelně řazených místností, a především obsahuje monumentální schodiště spojující všechny podlaží budovy a podpírané masivními kanelovanými sloupy.</p>	

<p>název Valdštejnský letohrádek</p>	<p>památkové hodnocení A+</p>
<p>číslo rejstříku ÚSKP ČR 24168 / 6-1030</p>	
<p>č. p. 4, bez č. p./ č. e.</p>	
<p>část obce Sedličky</p>	
<p>parc. č. st. 2001, st. 2074, st. 2084, 1696/1, 1697¹⁾</p>	
<p>druh vlastníka obec</p>	
<p>nástin historického vývoje</p> <p>Stavba letohrádku podle projektu Niccolo Sebregondiho byla zahájena kolem roku 1630, ale již v roce 1632 byla vzhledem k množství jiných rozestavěných projektů v Jičíně zastavena. Stavba nebyla nikdy zcela dokončena a areál letohrádku prošel po roce 1768, kdy vyhořela budova čestného dvora, klasicistní úpravou, při níž objekt loggie získal mansardovou střechu. Další dílčí úpravy proběhly během 19. století. Nevhodné účelové adaptace areálu v následujících obdobích vedly k postupnému chátrání tohoto originálního barokního komplexu. V současnosti probíhá postupná obnova celého areálu, včetně umělé jeskyně (grotty).</p>	
<p>popis objektu</p> <p>Areál valdštejnského letohrádku s čestným dvorem, grottou, parkem a oborou, včetně ohradní zdi, představuje ojedinělý raně barokní komplex spojený s městem Jičín lipovou alejí a umístěný na podélnou osu parku Libosad. Vlastní objekt loggie představuje jednopatrová budova krytá mansardovou střechou a otevřená směrem do parku třemi arkádami na pilířích v průčelí a po jedné v bocích. Arkády jsou sklenuté třemi poli bedněné omítané křížové klenby. Za tímto prostorem se nacházejí tři místnosti (oválný, oktogonální a čtvercový salonek) se zbytky klasicistních nástěnných maleb. Před loggií je umístěno po celé šíři volné dvouramenné schodiště. Čestný dvůr situovaný za loggií je obklopen trojkřídlovou přízemní budovou se dvěma křížově sklenutými podjezdy se segmentově uzavřenými bosovanými portály se segmentovými štíty. Fasády všech budov v areálu jsou plošné, členěné obdélnými okny s raně barokními šambránami. V severozápadním nároží horní části parku, který přiléhá k loggii s čestným dvorem je umístěna zřícenina osmibokého, mírně nepravidelného objektu z neomítaného zdiva tvořeného vyčnívajícími kvádry a řadami cihel v záklencích. Vchod do této umělé jeskyně „grotty“ je jižním obdélným výklenkem.</p>	

Odbor územního plánování
– Územní plán /stav rozpracovanosti, datum schválení/:
– Regulační plán MPR anebo územní studie MPR /stav rozpracovanosti, datum schválení zastupitelstvem/:
– Program regenerace /aktuálnost, kvalita, datum schválení zastupitelstvem a datum jeho poslední aktualizace/:
– Program rozvoje obce, včetně začlenění regenerace území MPR /stav rozpracovanosti, datum schválení/.
– Vyjmenujte další dokumenty, využívané při realizaci regenerace MPR /např. plán památkové ochrany, program obnovy vesnice, strategický plán Leader, integrovaný plán rozvoje města apod./.

Odbor kultury a cestovního ruchu
– Uveďte, které místní občanská sdružení, nadace, spolky, umělecké soubory působící ve městě se podílí na regeneraci památek, jejich prezentaci a využití. A jaké konkrétní aktivity jsou v objektech nacházejících se v MPR, pořádány.
– Uveďte akce vztahující se k akcím obnovy kulturních památek z Programu regenerace MPR, které využívají a rozvíjejí místní tradice /trhy, soutěže, setkání rodáků, poutě, oslavy místních svátků atd./.
– Uveďte zájem podnikatelské sféry o záchranu a využití místních významných památkových objektů /zda se podílí na financování jejich obnovy nebo je jen využívají pro své aktivity/.
– Uveďte, zda je zřízen městský informační systém, naučné stezky atd.
– Uveďte, zda je ve městě zřízeno infocentrum, jaké služby nabízí návštěvníkům, jakou má provozní dobu atp.
– Uveďte, které kulturní památky nacházející se v MPR jsou zpřístupněny veřejnosti a s jakým zaměřením /kulturně výchovným, společenským atd./.
– Charakterizujte současný stav občanského vybavení v MPR /ubytovací, stravovací, obchodní síť, zdravotnická, tělovýchovná, kulturní zařízení, dopravní obslužnost, parkování a další/.
– Charakterizujte úroveň propagace Programu regenerace MPR, prezentace MPR a kulturních památek, nacházejících se ve městě, informace pro návštěvníky MPR, informace občanům města týkající se památkové péče včetně programů na obnovu kulturních památek.
– Vyjmenujte místní občanská sdružení, nadace, spolky, umělecké soubory působící ve městě podporující regeneraci památek, jejich prezentaci a využití s uvedením jejich konkrétních aktivit.

Oddělení památkové péče
– Uveďte počet nemovitých kulturních památek na území MPR na konci roku 2017. Uveďte rozlohu MPR v ha.
– Uveďte kulturní památky v MPR, které jsou v havarijním stavu včetně důvodu havarijního stavu a doby trvání tohoto stavu.
– Uveďte v kolika případech a u kterých objektů došlo ke zrušení prohlášení za kulturní památku s uvedením důvodu /např. havarijní stav, z důvodu nové výstavby, demolice, neodborné obnovy atd./.

<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte kulturní památky v MPR, které jsou dosud nevyužívané s uvedením důvodu jejich nevyužívání a doby trvání tohoto stavu.
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte kulturní památky v MPR, jejichž oprava byla provedena nebo dokončena v letech 1995–2017 se stručným uvedením rozsahu obnovy a účelu využití.
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte v kolika případech a u kterých objektů došlo nově k prohlášení za kulturní památku s uvedením důvodu, v kolika případech nebylo řízení dosud ukončeno, anebo objekt nebyl prohlášen za kulturní památku.
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte budovy v MPR, které byly demolovány s uvedením důvodu demolice /bez rozdílu vlastníka či charakteru objektu - rod. domy, veřejné či církevní budovy atd.
<ul style="list-style-type: none"> – Charakterizujte současný stav občanského vybavení v MPR /ubytovací, stravovací, obchodní síť, zdravotnická, tělovýchovná, kulturní zařízení, dopravní obslužnost, parkování a další/.
<ul style="list-style-type: none"> – Popište celkové hodnocení vývoje území MPR z pohledu památkové péče, popište celkový dojem z obrazu a funkcí území MPR.

<p>Odbor životního prostředí, odbor investiční</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Charakterizujte současný stav parků, veřejných prostranství v MPR /např. povrchy komunikací, veřejné osvětlení, městský mobiliář, stav zeleně apod./ a uveďte významné akce, které byly podniknuty ke zlepšení stavu.
<ul style="list-style-type: none"> – Charakterizujte hlavní závady životního prostředí v MPR a uveďte významné akce, které byly podniknuty ke zlepšení stavu /čističky, prohlášení chráněných území, působení neziskových organizací a dobrovolníků atd./.
<ul style="list-style-type: none"> – Charakterizujte stav technické infrastruktury v MPR a uveďte hlavní investiční akce realizované v MPR /kanalizační síť, vodovodní řad, plynovod, elektrické vedení atd./.
<ul style="list-style-type: none"> – Zhodnoťte stav a způsob regulace reklamy na území MPR.

<p>Odbor ekonomický</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte částku z rozpočtu města, věnovaná na obnovu památek v roce 2018 a přehled jednotlivých plánovaných aktivit.
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte částku z rozpočtu Ministerstva kultury v rámci Programu regenerace MPR v letech 1995–2017 s uvedením konkrétní akce (rozepište samostatně), jako přílohu uveďte tabulku rekapitulace akcí obnovy připravovaných v Programu regenerace MPR na rok 2018.
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte částku z jiných zdrojů /kraj, stát, EU/ - pokud byly poskytnuty na opravy kulturních památek v MPR a na jaké aktivity byly využity.
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte informace o dalších zdrojích finančních prostředků získaných na obnovu kulturních památek v MPR prostřednictvím veřejných sbírek, neziskových organizací, sponzorských darů apod.
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte, zdali ve městě existuje a funguje vlastní fond: <ul style="list-style-type: none"> a) na obnovu kulturních památek, nacházejících se na území MPR, b) na opravu nepamátkových objektů, nacházejících se na území MPR.

<p>Vedení města</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Uveďte plánovaný záměr využití objektu bývalé jezuitské koleje, předpoklad realizace prací a dále blíže popište záměr využití dosud nevyužívané části Valdštejnské lodžie.

Příloha K Anketa mezi obyvateli a návštěvníky MPR Jičín

Anketní lístek		Místo: IC x RP
Pohlaví: muž x žena	<i>Odpovídejte prosím jako ve škole, přičemž 1= nejlepší; 5 = nejhorší</i>	
Věk:		
Vztah k MPR: návštěvník		
obyvatel		
podnikatel, pracující		
<p>Je zde možnost výběru občerstvení Je zde možnost parkování Je zde možné chodit pohodlně pěšky a procházet se Je zde čisto Jsou zde opravené památky Cítím se zde bezpečně Vnímám, že to tu žije Je zde možné posedět s přáteli Je zde možnost nakoupit širší sortiment potravin Mám zde možnost setkávat se s přáteli Rád sem vezmu návštěvu podívat se Je zde možné bezpečně projet na kole Je zde dostatek laviček Je zde dostatek zeleně Je zde dostatek kulturního vyžití Líbí se mi tady letní předzahrádka Líbí se mi umístění reklam</p>		
<p>Kulturní program Vysoká návštěvnost místa = kvalita místa Znamka kvality (různá hodnocení) Možnost navštívit další události a zajímavá místa Možnost občerstvení (restaurace, stánky apod.) Dopravní dostupnost Vhodnost místa pro návštěvu dětí Vzdálenost od místa bydliště Finanční náročnost, výše vstupného Malé množství návštěvníků Doba, délka trvání akce Možnost vstupu s domácími mazlíčky</p>		